

Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Sammanfattning

I betänkandet behandlas förslagen i budgetpropositionen för år 2003 om anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, jämte 53 motionsyrkanden. Riksdagen har den 4 december 2002 fastställt ramen för utgiftsområdet till 10 480 979 000 kr. Detta innebär en ökning av ramen med 20 500 000 kr jämfört med regeringens förslag.

Utgiftsområdet omfattar 39 anslag fördelade på sju politikområden. Det mest omfattande av dessa är Livsmedelspolitikområdet som omfattar i första hand verksamhet som avser jordbruks- och trädgårdsnäringarna, fiskerinäringen samt livsmedel. Övriga politikområden är Landsbygdspolitik, Djurpolitik, Samepolitik, Skogspolitik, Utbildningspolitik och Forskningspolitik.

Regeringens förslag om medelsanvisning på anslag m.m. tillstyrks utom såvitt avser anslagen 25:1 *Sveriges lantbruksuniversitet*, 42:6 *Ersättningar för viltskador m.m.* och 43:12 *Livsmedelsverket* där utskottet med bifall till en motion (s, v, mp) föreslår en höjning med sammanlagt 20 500 000 kr jämfört med regeringens förslag. I övriga delar ställer sig utskottet bakom de bedömningar som regeringen har redovisat. Övriga motioner avstyrks.

Ungefär 51 % av utgifterna finansieras från EU-budgeten. Merparten av EU-stödet avser obligatoriska åtgärder såsom arealersättning, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör det nya landsbygdsprogrammet och den nya strukturplanen för fiskerinäringen i Sverige. Utskottet har ingen erinran mot regeringens redovisning av resultatbedömningen.

I betänkandet finns 5 reservationer och 4 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Bakgrund.....	7
Utskottets överväganden.....	9
Skogspolitik.....	9
41:1 Skogsvårdsorganisationen.....	11
41:2 Insatser för skogsbruket.....	12
41:3 Internationellt skogssamarbete.....	13
41:4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsövervakning.....	14
Djurpolitik.....	14
42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt.....	18
42:2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen.....	18
42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder.....	19
42:4 Centrala försöksdjursnämnden.....	21
42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar.....	21
42:6 Ersättning för viltskador m.m.....	22
42:7 Djurskyddsmyndigheten.....	24
Livsmedelspolitik.....	25
43:1 Statens jordbruksverk.....	30
43:2 Statens utsädeskontroll, 43:3 Statens växtsortnämnd och 43:4	
Bekämpande av växtsjukdomar.....	32
43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m.....	32
43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter och	
43:7 Räntekostnader för förskotterade arealersättningar m.m.....	34
43:8 Fiskeriverket.....	35
43:9 Strukturstöd till fisket m.m., 43:10 Från EG-budgeten	
finansierade strukturstöd till fisket m.m. och 43:11 Fiskevård.....	36
43:12 Livsmedelsverket.....	36
43:13 Livsmedelsekonomiska institutet.....	38
43:14 Livsmedelsstatistik samt 43:15 Jordbruks- och	
livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten.....	40
43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet.....	40
43:17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.....	41
Landsbygdspolitik.....	41
44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur samt 44:2 Från	
EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och	
struktur.....	45
44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket.....	50
44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.....	51

44:5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	53
44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.	53
Samepolitik	55
45:1 Främjande av rennäringen och 45:2 Informationsattsning om samerna	58
Utbildningspolitik och forskningspolitik under utgiftsområdena 16 och 20.....	58
25:1 Sveriges lantbruksuniversitet	58
26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och sambhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	62
26:2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien.....	65
Reservationer	66
1. Förändring av ersättningen för produktionsbortfall vid epizootiutbrott (punkt 5).....	66
2. Utbildning och forskning inom jordbruks- och livsmedelsområdet (punkt 6).....	67
3. Utbildning och forskning inom jordbruks- och livsmedelsområdet (punkt 6).....	67
4. Säkerställande av den norrländska jordbruksforskningen (punkt 7).....	68
5. Finansiering av ekologisk forskning vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet (punkt 9).....	69
Särskilda yttranden.....	70
1. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (punkt 1).....	70
2. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (punkt 1).....	72
3. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (punkt 1).....	73
4. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (punkt 1).....	77
Bilaga 1 Förteckning över behandlade förslag.....	81
Propositionen	81
Proposition 2002/03:1 utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	81
Motionerna	84
Bilaga 2 Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar.....	91
Bilaga 3 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2003 inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar.....	93

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Riksdagen anvisar anslag för budgetåret 2003 under utgiftsområdet enligt utskottets förslag i bilaga 2. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2002/03:1 volym 11 utgiftsområde 23 punkt 11 och bifaller motion 2002/03:Fi230 yrkande 10 samt avslår motionerna 2002/03:MJ207 yrkandena 2 och 3, 2002/03:MJ222, 2002/03:MJ255, 2002/03:MJ259, 2002/03:MJ275 yrkande 1, 2002/03:MJ422 yrkande 20, 2002/03:MJ424 yrkandena 6–9, 11, 12, 15, 16, 19, 26 och 28, 2002/03:MJ425 yrkande 9, 2002/03:MJ428 yrkande 19, 2002/03:MJ435 yrkandena 1 och 2, 2002/03:MJ444 yrkandena 8–13, 2002/03:MJ447, 2002/03:MJ487 yrkandena 5, 12, 14, 25, 30 och 37 och 2002/03:Fi232 yrkande 21 delvis.

2. Vissa bemyndiganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003,

- a) i fråga om ramanslaget 42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder, fatta beslut som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 11 100 000 kr efter år 2003 (avsnitt 4.8.3),
- b) i fråga om ramanslaget 42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, fatta beslut som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 3 500 000 kr under år 2004 (avsnitt 4.8.5),
- c) i fråga om ramanslaget 43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m., fatta beslut som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 5 029 000 000 kr under år 2004 (avsnitt 5.8.5),
- d) i fråga om ramanslaget 43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter, fatta beslut som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 2 000 000 kr under år 2004 (avsnitt 5.8.6),
- e) i fråga om ramanslaget 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, fatta beslut om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på sammanlagt högst 2 880 000 000 kr fördelade på högst 1 230 000 000 kr år 2004, 985 000 000 kr år 2005, 520 000 000 kr år 2006, 85 000 000 kr år 2007 och 60 000 000 kr därefter (avsnitt 6.8.1),
- f) i fråga om ramanslaget 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, fatta beslut som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på sammanlagt 3 180 000 000 kr fördelade på högst 1 310 000 000 kr år 2004, 1 160 000 000 kr år 2005, 560 000 000 kr år 2006, 90 000 000 kr år 2007 och 60 000 000 kr därefter (avsnitt 6.8.2),
- g) i fråga om anslaget 44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m., fatta beslut om åtagande som medför utgifter på

högst 187 000 000 kr under år 2004 och 186 000 000 kr under år 2005 (avsnitt 6.8.6),

h) i fråga om ramanslaget 45:1 Främjande av rennäringen m.m., fatta beslut om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 4 000 000 kr efter år 2003 (avsnitt 7.6.1),

i) i fråga om ramanslaget 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning, fatta beslut om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på sammanlagt högst 350 000 000 kr fördelade på högst 215 000 000 kr under år 2004, högst 115 000 000 kr under år 2005 och högst 20 000 000 kr under år 2006 (avsnitt 8.2).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 volym 11 utgiftsområde 23 punkterna 1, 2 och 4–10.

3. Tillgång till viss kredit

Riksdagen bemyndigar regeringen att för år 2003 låta Statens jordbruksverk ha tillgång till en kredit på myndighetens särskilda räntekonto för EU-verksamhet i Riksgäldskontoret på högst 5 500 000 000 kr (avsnitt 5.8.1). Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 volym 11 utgiftsområde 23 punkt 3.

4. Principerna för utbetalning av vissa stöd

Riksdagen avslår motionerna 2002/03: MJ206 yrkande 3, 2002/03: MJ314 yrkande 2 och 2002/03: MJ487 yrkande 8.

5. Förändring av ersättningen för produktionsbortfall vid epizootiutbrott

Riksdagen avslår motion 2002/03: MJ487 yrkande 26.

Reservation 1 (c)

6. Utbildning och forskning inom jordbruks- och livsmedelsområdet

Riksdagen avslår motionerna 2002/03: MJ421 yrkande 2, 2002/03: MJ424 yrkande 20 och 2002/03: MJ487 yrkandena 27 och 33.

Reservation 2 (kd)

Reservation 3 (c)

7. Säkerställande av den norrländska jordbruksforskningen

Riksdagen avslår motionerna 2002/03: MJ389 och 2002/03: MJ407.

Reservation 4 (c)

8. Ytterligare tjänster vid Sveriges lantbruksuniversitet

Riksdagen avslår motionerna 2002/03: MJ354 och 2002/03: MJ421 yrkande 3.

**9. Finansiering av ekologisk forskning vid Stiftelsen
Biodynamiska Forskningsinstitutet**

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:MJ464 yrkande 2 och 2002/03: MJ487 yrkande 28.

Reservation 5 (c, mp)

10. Skogsforskning

Riksdagen avslår motion 2002/03:MJ340.

11. Kollektiv forskning om grönytesektorn och fritidsodlingen

Riksdagen avslår motion 2002/03:MJ469 yrkande 1.

Stockholm den 5 december 2002

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Per Westerberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Westerberg (m), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Sven Gunnar Persson (kd), Christina Axelsson (s), Lars Lindblad (m), Carina Ohlsson (s), Jan Andersson (c), Jan-Olof Larsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Christin Nilsson (s), Anita Brodén (fp), Sven-Erik Sjöstrand (v), Marie Wahlgren (fp) och Gunnar Goude (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens och motionärernas förslag till fördelning av utgifterna m.m. under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar. Regeringens förslag till utgifter har utformats i samarbete med Vänsterpartiet. Detta förslag återfinns i bilaga 3.

Utskottet har inhämtat information från representanter för Jordbruksdepartementet och Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, om konsekvenserna av 2003 års budgetförslag under anslaget 25:1 *Sveriges lantbruksuniversitet*. Utskottet har även uppvaktats av representanter för Sametinget, Svenska samernas riksförbund, SSR, Sveriges Veterinärförbund, Lantbrukarnas riksförbund, LRF, samt markägare vid Emån.

I ärendet har också inkommit skrivelser från bl.a. lärarna vid stordjurskliniken vid SLU.

Bakgrund

Utgiftsområdet omfattar 39 anslag fördelade på sju politikområden. Det mest omfattande politikområdet är Livsmedelspolitik som omfattar i första hand verksamhet som avser jordbruks- och trädgårdsnäringarna, fiskerinäringen samt livsmedel. Övriga politikområden är Landsbygdspolitik, Djurpolitik, Samepolitik, Skogspolitik, Utbildningspolitik och Forskningspolitik. Inom utgiftsområdet ryms följande myndigheter: Statens jordbruksverk, Statens utsädeskontroll, Statens växtsortnämnd, Fiskeriverket, Statens veterinärmedicinska anstalt, Centrala försöksdjursnämnden, Statens livsmedelsverk, Livsmedelsekonomiska institutet, Sveriges lantbruksuniversitet samt Skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna. För budgetåret 2003 föreslår regeringen att sammanlagt 10,5 miljarder kronor anslås för utgiftsområdet. Anslagna medel för utgiftsområdet minskar med ca 4,3 miljarder kronor jämfört med budgetåret 2002 bl.a. till följd av att utbetalningen av arealersättningar enligt regeringens förslag utbetalas under år 2002. Ungefär 51 % av utgifterna finansieras från EU-budgeten. Merparten av EU-stödet avser obligatoriska åtgärder såsom arealersättning, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör det nya landsbygdsprogrammet och den nya strukturplanen för fiskerinäringen i Sverige.

Utgifterna inom utgiftsområdet styrs till stor del av EU:s regelverk och kan påverkas endast genom förändringar av regelverket som styr den gemensamma jordbrukspolitiken och den gemensamma fiskeripolitiken. Återflödet från EU bruttoredo visas i den svenska statsbudgeten, dvs. inkomsterna från

EU redovisas på inkomstitel och motsvaras, ibland med viss tidsförskjutning, av en utgift på statsbudgetens utgiftssida.

Utgifterna inom utgiftsområdet har ökat kontinuerligt sedan Sverige blev medlem i EU och är mer än dubbelt så höga jämfört med åren före EU-medlemskapet (löpande priser). Till stor del förklaras detta av att ett antal nya EU-stöd införts åren 1996–2002. Framför allt gäller detta miljöersättningar och arealstöd. Nedgången i utgifterna år 2000 är följd av en senarelagd utbetalning av arealstödet inom jordbruket medan nedgången år 2003 är följd av en tidigareläggning av detta stöd.

Utskottets överväganden

Skogspolitik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet har inget att erinra mot regeringens redovisning och resultatbedömning av verksamheten inom området.

Propositionen

Omfattning m.m.

Området Skogspolitik omfattar den skogspolitik som riksdagen har beslutat, senast år 1993. Skogspolitiken följs upp i särskild ordning och en redovisning med eventuella förslag till justeringar görs till riksdagen vart fjärde år.

Inom politikområdet ryms de flesta statliga ekonomiska medel som har beslutats för att nå de skogspolitiska målen. I budgetpropositionen behandlas särskilt Skogsvårdsorganisationen som består av Skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna. Skogsstyrelsen är central förvaltningsmyndighet med ansvar för frågor som rör skogsbruket och chefsmyndighet för de tio regionala skogsvårdsstyrelserna. På Gotland fullgör länsstyrelsen skogsvårdsstyrelsens uppgifter under en försöksperiod t.o.m. den 31 december 2006.

Den skogspolitik som beslutades av riksdagen år 1993 kännetecknas av att den har två jämställda mål, ett produktionsmål och ett miljömål. *Produktionsmålet* innebär att skogen och skogsmarken skall utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att de ger en uthålligt god avkastning. Skogsproduktionens inriktning skall ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar. *Miljömålet* innebär att skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga skall bevaras. Biologisk mångfald och genetisk variation i skogen skall säkras. Skogen skall brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Hotade arter och naturtyper skall skyddas. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden skall värnas.

Resultatbedömning, analys m.m.

Produktionen av svenska skogsindustriprodukter var under år 2001 relativt konstant jämfört med föregående år. Exportvärdet för massa uppgick till 15,5 miljarder kronor, för papper till 58 miljarder kronor och för sågade trävaror till 19,5 miljarder kronor. Det samlade värdet av exporten av skogsindustriprodukter var 109 miljarder kronor jämfört med 106 miljarder kronor år 2000. Detta utgör drygt 14 % av det totala exportvärdet för landet. Sysselsättningen i skogsnäringen beräknas till ca 98 000 personer år 2001. Den har minskat med 53 % sedan år 1980 och med 32 % sedan år 1990.

Den sammanlagda avverkningen år 2001 beräknas till ca 78 miljoner kubikmeter, vilket är ungefär samma nivå som år 2000. Avverkningens bruttovärde år 2000 beräknas till 20 miljarder kronor, varav avverkningskostnader 7 miljarder kronor och rotnettovärde 13 miljarder kronor. Importen av rundvirke och flis var 16 % lägre under år 2001 än under år 2000. Enligt konsekvensanalyser som utförts i Skogsstyrelsens regi bör det vara möjligt att successivt utöka den uthålliga årliga avverkningsnivån under den närmaste 100-årsperioden från nuvarande ca 80 miljoner kubikmeter till ca 100 miljoner kubikmeter. Även med dessa höga avverkningsnivåer kommer virkesförrådet att fortsätta öka liksom andelarna lövträd, äldre lövträdsrik skog, äldre skog och antalet gamla grova träd. Grundläggande förutsättningar för denna utveckling är en fortsatt strävan att nå de skogspolitiska målen.

I utvärderingen år 1998 av skogspolitiken konstaterades brister både när det gäller produktionsmålet och miljömålet. Utvärderingen visade på ytterligare behov av insatser i form av rådgivning i produktions- och miljöfrågor och tillsyn särskilt vad gäller återväxtåtgärder. Vidare behövs ökade insatser för områdesskydd.

Skogsvårdsorganisationens uppdragsverksamhet har fortsatt att minska i omfattning. Den utgör numera knappt 30 % av verksamheten och 40 % av omsättningen. Minskningen under år 2001 förklaras bl.a. av minskad beställning av s.k. gröna skogsbruksplaner.

Det ekonomiska resultatet för Skogsvårdsorganisationen minskade år 2001 till 2,6 miljoner kronor jämfört med 4,5 miljoner kronor år 2000.

Utvärderingen av skogspolitiken visar att arbetet på miljösidan har haft en positiv utveckling under hela 1990-talet, men att det har skett ett negativt trendbrott när det gäller förnygringsresultaten. Det finns således fortfarande brister som måste rättas till om skogspolitikens miljömål skall nås. Även röjningsaktiviteten ligger kvar på alltför låg nivå. Regeringen anför att insatser kommer att krävas både av skogsnäringen själv och av Skogsvårdsorganisationen i syfte att nå de båda skogspolitiska målen. Även de förslag som regeringen har redovisat i propositionen *Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier* (prop. 2000/01:130, bet. 2001/02:MJU3), bl.a. när det gäller miljö kvalitetsmålet Levande skogar, kommer att ställa stora krav på engagemang från Skogsvårdsorganisationens sida. Dessutom behandlas skog och skogsbruk i flera av de övriga miljö kvalitetsmålen. Regeringen framhåller som angeläget att myndighetens arbetsformer utvecklas vidare i syfte att på ett effektivt sätt nå goda resultat.

Rådgivning har enligt regeringen visat sig vara ett effektivt sätt för att uppnå skogspolitikens mål. Rådgivningen är också ett mer effektivt medel för att nå skogspolitikens mål än omfattande statliga subventioner som tillämpas i många andra länder.

Riksrevisionsverket har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för år 2001 för Skogsvårdsorganisationen. Ekonomistyrningsverket har gett Skogsstyrelsen högsta betyg i sin EA-värdering.

Utgiftsutveckling

Den beräknade utgiftsutvecklingen avseende politikområdet Skogspolitik är följande (i miljoner kronor).

Utfall	Anslag	Utgifts- prognos	Förslag anslag	Beräknat anslag
2001	2002 ¹	2002	2003	2004
453	519	542	534	496

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2002 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att erinra mot regeringens redovisning och resultatbedömning inom området skogspolitik.

41:1 Skogsvårdsorganisationen**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker en motion (c) om resurser till Skogsstyrelsen för bekämpning av svampsjukdomen Gremmeniella.

Propositionen

Anslaget disponeras av Skogsstyrelsen som är central förvaltningsmyndighet för skogsfrågor och chefsmyndighet för skogsvårdsstyrelserna.

Regeringen bedömer anslagsbehovet för år 2003 till 300 991 000 kr. Den pågående försöksverksamheten med vidgad samordnad länsförvaltning i Gotlands län innebär bl.a. att skogsvårdsstyrelsen har inordnats i länsstyrelsen t.o.m. år 2006. För utförande av arbetet med miljö kvalitetsmålet Levande skogar vid Länsstyrelsen i Gotlands län föreslår regeringen därför att 184 000 kr överförs från anslaget 41:1 *Skogsvårdsorganisationen* till anslaget 32:1 *Länsstyrelserna m.m.* fr.o.m. år 2002. För budgetåret 2004 beräknas anslagsbehovet till 307 650 000 kr.

Regeringen bedömer att högre ambitioner inom EU om ökat samarbete kring skogsfrågor kommer att ställa större krav på svenskt engagemang. Kostnaderna för EU-arbetet kommer därmed att öka för såväl Regeringskansliet som centrala myndigheter om Sverige skall ha en aktiv och ledande roll i frågor som berör skogsnäringen och den internationella skogspolitiken. Därutöver har anslagsnivån justerats i syfte att begränsa statlig konsumtion, vilket innebär en minskning med 2 123 000 kr för år 2003.

Motionen

I motion MJ207 (c) begärs resurser till Skogsstyrelsen för inventering och rådgivning för att bekämpa svampsjukdomen Gremmeniella (yrkande 2) och för forskning om svampsjukdomen Gremmeniella (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

I samband med riksdagens behandling av budgetpropositionen för år 2002 uttryckte utskottet sin oro för verkningarna av svampsjukdomen Gremmeniella (bet. 2001/02:MJU2). Eftersom utskottet ansåg regeringens förslag om medelstillelning under anslaget väl avvägt var utskottet inte berett att förorda ytterligare resurser i enlighet med den då aktuella motionen. Utskottet gör samma bedömning när det gäller den för år 2003 föreslagna medelstillelningen. Härutöver anser utskottet att det generellt bör ankomma på Skogsvårdsorganisationen att inom befintliga ramar vidta de åtgärder som kan anses påkallade. Utskottet har även inhämtat att Skogsstyrelsen arbetar med övervakning av sjukdomens utbredning bl.a. genom satellitövervakning och enkäter till skogsägare. Utskottet, som därmed tillstyrker regeringens förslag i denna del, avstyrker med det anförda motion MJ207 (c) yrkandena 2 och 3. Det kan tilläggas att motioner om resurser till forskning om svampsjukdomen Gremmeniella behandlas under politikområdet Forskning längre fram i betänkandet.

41:2 Insatser för skogsbruket

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillelning under anslaget och avstyrker en motion (c) om höjning av anslaget. Vidare avstyrker utskottet en motion (c) om resurser för plantering och skötsel av lövskog.

Propositionen

Anslaget som disponeras av Skogsstyrelsen täcker kostnaderna för statsbidrag enligt förordningen (1993:555) om statligt stöd till skogsbruket och förordningen (2000:577) om stöd för miljö- och landsbygdsåtgärder. Anslaget finansierar bidrag till sådant ädellövskogsbruk som regleras särskilt i skogsvårdslagen (1979:429) och vissa natur- och kulturmiljövårdsåtgärder. Vidare täcker det statens kostnader för biotopskydd, naturvårdsavtal och försöksverksamhet med skogsmarkskalkning m.m.

Anslaget finansierar sedan sin tillkomst år 1994 vissa administrationskostnader hos Skogsvårdsorganisationen. Dessa kostnader får när det gäller de förordningsreglerade statsbidragen uppgå till högst 2 miljoner kronor för år 2003. Utfallet för år 2001 uppgick till 1,4 miljoner kronor. Därtill kommer

Skogsvårdsorganisationens kostnader för naturvårdsavtal och biotopskydd, som får uppgå till högst 37 miljoner kronor under år 2003.

Anslagssparandet består till största delen av beslutade men ännu ej utbetalade stöd. Bland annat försköts bidragsutbetalningar avseende stödet till ädellövskog till år 2002 till följd av att notifieringen av stödet hos EU blev klar först i januari 2002.

Mot bakgrund av vad regeringen föreslagit i propositionen *Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier* (prop. 2000/01:130, bet. 2001/02:MJU3) bör extra insatser göras för biotopskydd och naturvårdsavtal även under år 2003. Regeringen avser att behandla utvärderingen och Skogsstyrelsens förslag till åtgärder i en skogspolitisk proposition som avses presenteras i början av mandatperioden och har för avsikt att där återkomma med överväganden som föranleds av utvärderingen.

Regeringen anser att anslaget liksom hittills till viss del bör kunna disponeras för Skogsvårdsorganisationens administrationskostnader, även vad gäller sådana kostnader som direkt är relaterade till biotopskydd och naturvårdsavtal.

Motionerna

Enligt motion MJ447 (c) delvis bör anslaget höjas med 20 miljoner kronor. Medlen bör användas för plantering och skötsel av ädellövskog. Även i motion MJ428 (c) begärs mer resurser för plantering och skötsel av lövskog (yrkande 19).

Utskottets ställningstagande

När det gäller förslagen i motionerna MJ447 (c) och MJ428 (c) om resurser till åtgärder för att gynna lövskogen får det anses ankomma på Skogsvårdsorganisationen att inom befintliga ramar vidta de åtgärder som kan anses påkallade. Det kan tilläggas att, enligt vad utskottet inhämtat, Skogsstyrelsen bedriver rådgivning som bl.a. syftar till ökade arealer av lövskog och disponerar medel för anläggning av lövskog. De i motionerna framförda yrkandena om höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet. Därmed tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionerna i berörda delar.

41:3 Internationellt skogssamarbete

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstilleddning under anslaget och avstyrker två motioner (kd) om ytterligare resurser för skoglig kompetens vid Sveriges beskickningar utomlands.

Propositionen

De utgifter som belastar anslaget är bl.a. alleuropeiskt skogssamarbete, uppföljning av FN:s miljö- och utvecklingskonferens i Rio de Janeiro år 1992 och vissa projektkostnader och resekostnader vid deltagande i Internationella tropiska timmerorganisationen. Regeringen har beslutat att 1 miljon kronor av anslagssparandet år 2001 skall dras in.

För budgetåret 2003 bedöms anslagsbehovet till 1 405 000 kr. För budgetåret 2004 beräknas anslagsbehovet vara oförändrat. Under år 2003 kommer bl.a. det alleuropiska skogssamarbetet, det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet samt Sveriges deltagande i Världskongressen att kräva ökade medel inom anslaget.

Motionerna

I motion MJ424 (kd) begärs en höjning av anslaget med 1 miljon kronor utöver regeringens förslag (yrkande 28 delvis). Enligt motionerna MJ424 och MJ425 från samma parti bör medlen användas för skoglig kompetens vid svenska beskickningar utomlands (yrkandena 26 respektive 9).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet vid flera tillfällen framhållit delar utskottet uppfattningen i motionerna MJ424 och MJ425 (båda kd) om vikten av ett aktivt svenskt agerande i internationella skogsfrågor (bl.a. bet. 2001/02:MJU2). Samtidigt har utskottet framhållit att regeringens strävan är att minska antalet specialtjänster inom utlandsrepresentationen. Utskottets ställningstagande kvarstår. Med hänvisning härtill och till finansutskottets förslag om utgiftsram för utgiftsområde 23 (bet. 2002/03:FiU1), vilket senare har godkänts av riksdagen, tillstyrker utskottet regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker motionerna i berörda delar.

41:4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsövervakning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget 41:4.

Djurpolitik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet har inget att erinra mot regeringens redovisning och resultatbedömning av verksamheten inom området.

*Propositionen**Omfattning m.m.*

Politikområdet omfattar verksamhet som avser djur som människan håller samt den del av faunavården som avser viltvård.

Djurområdet omfattar verksamhet vid Jordbruksverket med distriktsveterinärorganisationen, Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Livsmedelsverket, Centrala försöksdjursnämnden (CFN), Veterinära ansvarsnämnden, Naturvårdsverket och Sametinget samt länsstyrelserna.

Djurskyddet är prioriterat, och en väl fungerande tillsyn har enligt regeringen särskilt hög prioritet. Sverige arbetar ständigt med att se över djurskyddslagen (1988:534) och djurskyddsförordningen (1988:539) för att anpassa regleringen efter djurens behov i så stor utsträckning som möjligt.

Resultatbedömning, analys m.m.

Det goda svenska djurhälsoläget har kunna behållas under år 2001. År 2001 dominerades av utbrotten av mul- och klövsjuka i Storbritannien och av BSE-frågan. Djursjukdomssituationen i Sverige var jämförelsevis lugn under år 2001. På grund av mul- och klövsjukeutbrotten i EU pågick dock arbete med föreskrifter och tillståndsgivning bl.a. gällande transport till slakt för att minimera eventuella risker. Ett begränsat utbrott av Newcastlesjuka påvisades i södra delen av landet.

Händelserna år 2001 inom EU har på ett tydligt sätt visat hur viktigt det är för enskilda länder att ha en mycket god beredskap mot epizootier och andra allvarliga smittsamma djursjukdomar inklusive zoonoser. Jordbruksverket har påbörjat ett beredskapsprojekt i syfte att förbättra samarbetet mellan berörda myndigheter och utarbetar en omfattande beredskapsplan anpassad för stora utbrott.

Två miljoner kronor av SVA:s budget disponeras för att följa resistensutvecklingen avseende antibiotika inom olika former av djurhållning. Resistensläget i Sverige är jämförelsevis gott men ökat resande och handel med djur och livsmedel över nationsgränserna innebär risk för att nya resistensgener sprids till bakterier hos djur och människor i landet. De extra budgetmedel som har tilldelats SVA för åren 2001–2003 för smittskydd i kretslopp och ökad fodersäkerhet i syfte att främja ekologisk produktion har använts till att finansiera tjänster inom berörda områden samt till nya forskningsprojekt.

Veterinärinsatserna i Sverige utvecklas alltmer mot sjukdomsförebyggande åtgärder. När det gäller debiterade behandlingar fortsätter dessa att minska när det gäller animalieproducerande djur medan profylaxen ökar.

Det ekonomiska resultatet i distriktsveterinärorganisationen (DVO) var negativt vid halvårsskiftet 2001 men har sedan dess gradvis förbättrats. Resultatet beräknas för år 2002 vara i balans.

Den totala förbrukningen av läkemedel som distribueras via foder har minskat kraftigt jämfört med år 1999, trots att en successiv minskning skett redan under de närmast föregående åren.

Jordbruksverket rapporterar att andelen hälsokontrollerade slaktsvin visar en ökning även under år 2001 och omfattar 80 % av totala antalet uppfödda slaktsvin. Andelen hälsokontrollerade kor ligger på 83 %. Antalet får har ökat i landet med närmare 20 000. Anslutningen till färkontroll och färhälsovården ligger kvar på samma nivå, 14 %, som tidigare år. I det obligatoriska fiskhälsokontrollprogrammet ingår de fiskodlingar som har en årsproduktion över 5 ton.

I Sverige fanns i juli 2002 ca 5 000 000 värphöns. Ekologiskt hållna höns beräknas uppgå till ca 200 000 under år 2002. Den omfattande omställningen från gamla burar till godkända inhysningssystem går snabbt framåt och nu befinner sig över hälften av de svenska värphönsen i tillåtna inhysningssystem. När det gäller inredda burar är tre modeller godkända och ytterligare ett fabrikat av inredda burar provas av Jordbruksverket för godkännande från djurskydds- och djurhälsosynpunkt enligt reglerna för ny teknikprovning. Gällande dispenser från kravet på inredda burar är tidsbegränsade, och för de allra flesta stallavdelningarna löper dispensererna ut det sista kvartalet 2002. Sedan augusti 2002 är det inte längre möjligt att få dispens.

Jämfört med år 2000 minskade försöksdjursanvändningen enligt EU:s och Europarådskonventionens definition av djurförsök under år 2001 med ca 10 000 möss medan användningen av råttor minskade med 6 000 djur. Totalt användes 270 000 försöksdjur i Sverige. Användningen är den lägsta på tolv år.

CFN:s finansiella stöd till forskning har under budgetåret 2002 uppgått till 4,03 miljoner kronor till 32 forskningsprojekt. Stöden har i likhet med tidigare år främst riktats mot forskningsområden som bedömts vara särskilt viktiga för att nå försöksdjursbesparande effekter. CFN har även under år 2001 träffat överenskommelser med läkemedelsföretag om finansiellt stöd för CFN:s forskningsbeviljande verksamhet. Överenskommelsen omfattade under år 2001 sammanlagt 1,6 miljoner kronor. I budgetpropositionen för år 2002 avsattes 5 miljoner kronor extra för år 2002 för att främja utvecklingen av alternativa försöksdjursmetoder. För ändamålet beräknades 10 miljoner kronor för år 2003 och 15 miljoner kronor för år 2004. CFN fick samtidigt i uppdrag att redovisa en utförlig strategi för hur det ökade anslaget skall användas för att utveckla alternativa metoder till djurförsök. Uppdraget redovisades den 1 maj 2002.

Regeringen och de svenska myndigheterna på området, främst Jordbruksverket och SVA, har under år 2001 arbetat vidare med principen att det föreligger ett tydligt samband mellan det sätt på vilket jordbruket och djurhållningen bedrivs och kvaliteten hos de livsmedel som produceras. Satsningarna på förebyggande djursjukvård och kontrollprogrammen inom animalieproduktionen har bidragit till det framgångsrika arbetet. Det svenska arbetet med djurhälsa och djurskydd har därvid förstärkts.

De senaste årens arbete med etik i djurhållningen har mött stort gensvar. Djurskydd och djuretiska aspekter skall enligt regeringen vara en självklar

beståndsdel i den framtida jordbrukspolitiken för att bidra till säkrare livsmedel och skapa en god folkhälsa.

Arbetet med att förbättra ekonomin i DVO har varit framgångsrikt. Rekryteringssituationen inom veterinärsektorn inger dock oro för framtiden.

EU:s nya livsmedelsmyndighet European Food Safety Authority (EFSA) kommer att få en central roll för gemenskapens arbete med riskvärderingar som underlag för beslut som omfattar livsmedelssäkerhet. Det är enligt regeringen angeläget att Sverige samordnar sina myndighetsresurser för att delta i gemenskapens arbete. För att nå framgång bör möjligheten till intensifierad samverkan mellan Jordbruksverket, SVA, Livsmedelsekonomiska institutet och Livsmedelsverket klarläggas för att få till stånd en gemensam satsning för sektorn och för att den samlade kompetensen bättre skall kunna möta framtida utmaningar.

Regeringen framhåller även som viktigt att det goda smittskyddsläget upprätthålls. Detta sker bl.a. med hjälp av bekämpande av de epizootiska sjukdomarna. Erfarenheterna av mul- och klövsjuketubrotten i EU visar att det är nödvändigt att ha en i förväg klart utarbetad strategi för hantering av stora landsomfattande utbrott av epizootiska sjukdomar. Jordbruksverket har påbörjat arbete med att tillskapa en nationell strategi i detta avseende och också involvera andra myndigheter i arbetet, såsom SVA, Livsmedelsverket, Rikspolisstyrelsen, Försvarsmakten, Beredskapsmyndigheten och Tullverket. Inom kommissionen pågår arbete under hösten 2002 med klassificering av alla medlemsstater och tredje länder med avseende på BSE.

Riksrevisionsverket har lämnat revisionsberättelser utan invändningar för SVA och CFN avseende räkenskapsåret 2001. Jordbruksverket behandlas under avsnittet om Livsmedelspolitik.

Utgiftsutveckling

Den beräknade utgiftsutvecklingen avseende politikområdet Djurpolitik är följande (i tusental kronor).

Utfall	Anslag	Utgifts- prognos	Förslag anslag	Beräknat anslag
2001	2002 ¹	2002	2003	2004
407	450	417	445	444

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget i samband med 2002 års ekonomiska vårproposition och förslag till tilläggsbudget i denna proposition.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att erinra mot regeringens redovisning och resultatbedömning av verksamheten inom området djurpolitik.

42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget 42:1.

42:2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker en motion (kd) om sänkning av anslaget.

Propositionen

Anslaget disponeras för statens bidrag till distriktsveterinärorganisationen (DVO). Jordbruksverket är chefsmyndighet för DVO.

Länsstyrelsernas uppgifter beträffande samordning av åtgärder mot djursjukdomar och brister i djurskyddet inom länen följer Jordbruksverkets riktlinjer.

DVO är avpassad främst för att tillgodose behovet av sjuk- och hälsovård hos djur inom animalieproduktionen och hos hästar som används i jord- och skogsbruket. DVO skall i samarbete med bl.a. den av lantbruksnäringsorganisationen organiserade hälsokontrollverksamheten medverka vid förebyggande åtgärder, delta i kontroll- och bekämpningsprogram samt utföra officiella veterinäruppgifter.

DVO finansieras till största delen av uppdragsgivarna, dvs. i första hand djurägarna, och i övrigt av anslag över statsbudgeten. Anslaget belastas av kostnader för löner, varav kostnaderna för jourverksamheten utgör en betydande del, samt för utbildning och gemensam administration för organisationen.

Under anslaget anvisas även medel för att minska avlägset boende djurägarers veterinärkostnader för vård av jord- och skogsbrukets djur.

Anslagsnivån har justerats i syfte att begränsa statlig konsumtion. Regeringen beräknar anslagsbehovet till 89 392 000 kr för år 2003 och till 91 330 000 kr för år 2004.

Motionen

I motion MJ424 (kd) framhålls att, trots minskningen av antalet veterinärer, anslaget inte har reducerats. Med undantag av år 1999 har distriktsveterinärorganisationen också visat ekonomiskt överskott. Mot den bakgrunden anser motionärerna en besparing om 20 miljoner kronor rimlig och kommer inte att ha skadliga effekter på verksamheten (yrkande 28 delvis).

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner regeringens förslag om medelstildelning under anslaget väl avvägt. Med hänvisning härtill och till finansutskottets förslag om utgiftsram för utgiftsområde 23 (2001/02:FiU1), vilket har godkänts av riksdagen, avstyrker utskottet motion MJ424 (kd) yrkande 28 delvis.

42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker tre motioner (fp, c) om höjning av anslaget. Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om bemyndigande.

Propositionen

Under anslaget anvisas medel för djurskyddsfrämjande åtgärder, bl.a. kostnader för provning från djurskyddssynpunkt av djurhållningssystem, inredningsdetaljer i stallar och utbildning i djurskyddstillsyn. Under anslaget anvisas också medel för djurhälsovård i form av förebyggande hälsokontroll och till djursjukdatasystemet.

Det av EU till hälften medfinansierade stödet till biodlingen som i Sverige i huvudsak utnyttjas för bekämpande av bisjukdomar, totalt omfattande 4 000 000 kr, beviljas för ett år i taget och löper i enlighet med EU:s budgetår under perioden den 16 oktober till den 15 oktober. Olika forskningsprojekt för att främja ett gott djurskydd och en god djurhälsa löper i regel under två till tre år. Detta innebär att staten behöver åta sig framtida förpliktelser som inte ryms inom ramen för redan beviljade anslag. Av denna anledning föreslår riksdagen bemyndiga regeringen att under år 2003, i fråga om ramanslaget 42:3 *Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder*, fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 11 100 000 kr efter år 2003.

Regeringen bedömer anslagsbehovet till 22 603 000 kr för år 2003.

Motionerna

Enligt motionerna Fi232 (fp) yrkande 21 delvis och MJ422 (fp) yrkande 20 delvis bör anslaget höjas med 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Medlen bör användas för kontroll av efterlevnaden av lagar och regler inom djurtillsynen. Framför allt behöver tillsynen av djurtransporter förbättras. I motion MJ447 (c) delvis begärs en höjning av anslaget med 5 miljoner kronor för bl.a. förbättrad djurhållning vid pälsfarmer, t.ex. genom vidareutveckling av burarnas utformning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna i motionerna Fi232 (fp) och MJ422 (fp) om vikten av att djurskyddslagen och andra författningar på djurskyddsområdet efterlevs. Som framgår av propositionen är djurskyddet en prioriterad fråga även för regeringen. Av propositionen framgår vidare att Jordbruksverket den 1 augusti 1998 inledde ett landsomfattande projekt i syfte att förbättra djurskyddet särskilt i samband med transporter av djur. Resultatet från projektet visar att de svenska djurtransporterna sköts väl och att påtagliga brister i djurskyddet under transport är ovanliga. Samtidigt visar resultatet att gällande lagstiftning inte alltid efterlevs fullständigt. För att fortsatt bistå tillsynsmyndigheterna, åtgärda påvisade brister i tillsynen av transporter och utbilda transportörer har Jordbruksverket anställt två djurskyddsinspektörer. En av dem arbetar uteslutande med tillsyn av rentransporter jämte information och rådgivning. Det kan tilläggas att en av uppgifterna för den nya myndigheten, enligt regeringens proposition om en ny djurskyddsmyndighet (prop. 2001/02:189), bör vara att följa och utvärdera tillämpningen av djurskyddslagen.

Med anledning av motion MJ447 (c) har utskottet inhämtat att Jordbruksverket haft regeringens uppdrag att utvärdera tillgängliga forskningsresultat beträffande minkar, se över befintligt regelverk och om möjligt föreslå förbättringar i minkhållningen. I rapporten, som till stor del bygger på en rapport av kommissionens vetenskapliga kommitté för djurhälsa och djurskydd, konstaterar Jordbruksverket att det finns brister i minkarnas miljö och föreslår en rad förbättringar. Beträffande chinchilla gav regeringen den 6 april 2000 Jordbruksverket i uppdrag att kartlägga förekomsten av chinchillafarmer i Sverige och bedöma behovet av detaljföreskrifter på området. Av redovisningen framgår bl.a. att hållandet av chinchilla sannolikt inte uppfyller samtliga rekommendationer som den 22 juni 1999 antogs inom ramen för den europeiska konventionen om skydd av animalieproduktionens djur. Verket ansåg vidare att uppfödningen är av sådan karaktär att ytterligare föreskrifter bör meddelas. Regeringen delade denna uppfattning och gav därför den 5 april 2001 Jordbruksverket ett sådant uppdrag. Uppdraget delredovisades i juni 2002. Slutredovisningen, som väntas före årsskiftet 2002/03, kommer att överlämnas till utredningen om pälsdjursnäringen i Sverige. I maj 2002 tillkallade regeringen en särskild utredare med uppgift att utreda två olika handlingsvägar när det gäller pälsdjursnäringen i Sverige (dir. 2002:61). I uppdraget ingår bl.a. att göra en bedömning av vilka åtgärder som, med dagens kunskap, krävs för att pälsdjursnäringen skall anses uppfylla djurskyddslagens krav.

Det i motion MJ447 (c) framförda yrkandet om en höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet. Utskottet, som finner regeringens förslag om medelstildelning under anslaget väl avvägt, tillstyrker regeringens förslag i denna del. Mot denna bakgrund och med hänvisning till vad utskottet anfört ovan avstyrks motionerna Fi232 (fp),

MJ422 (fp) och MJ447 (c) i berörda delar. Utskottet tillstyrker vidare det bemyndigande som regeringen föreslår.

42:4 Centrala försöksdjursnämnden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget 42:4.

42:5 Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker två motioner (kd, c) om höjning av anslaget. Utskottet tillstyrker även regeringens förslag om bemyndigande.

Propositionen

Anslaget används för bekämpande av och beredskap mot smittsamma husdjurssjukdomar, varvid ersättning lämnas enligt epizootilagen (1999:657) och zoonoslagen (1999:658) samt ersättningar till djurägare för smittskyddsutredningar med avseende på zoonosen EHEC. Vidare används anslaget för bidrag till obduktionsverksamhet samt för utveckling och genomförande av sjukdomskontroller.

Sverige beslutade att under år 2001 testa 20 000 självdöda, nödslaktade och avlivade nötkreatur för BSE. Ett EG-beslut som togs i juni 2001 innebär en utökning av testerna för svenskt vidkommande. Samtliga länder skall genomgå en BSE-klassificering under hösten 2002 som kan komma att påverka omfattningen av tester.

För att säkerställa en kontinuerlig god djurhälsa och ett gott smittskydd bör regeringen bemyndigas att under år 2003 ingå ekonomiska förpliktelser i samband med kontroll- och bekämpningsprogrammen, som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 3 500 000 kr under år 2004.

Regeringen bedömer anslagsbehovet till 107 100 000 kr för år 2003. Anslagsbehovet för år 2004 beräknas vara detsamma.

Motionerna

I två motioner begärs höjning av anslaget. Enligt motion MJ424 (kd) bör anslaget höjas med 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag (yrkande 28 delvis). Vid ett bortfall av tilläggsgarantierna kan sjukdomssituationen för mycket allvarliga sjukdomar komma att genomgå en snabb förändring. Detta kan komma att medföra kraftigt ökade kostnader för staten, varför de ekonomiska resurserna till djurhälsovården måste säkerställas (yrkande 19). I mot-

ion MJ447 (c) delvis begärs ytterligare 30 miljoner kronor. Motionärerna framhåller att de omfattande BSE-kontrollerna är nödvändiga för en fortsatt hög livsmedelssäkerhet. Det finns även behov av ändrade ersättningsregler för produktionsbortfall vid epizootiutbrott.

Förändring av ersättningarna för produktionsbortfall vid epizootiutbrott tas upp även i motion MJ487 (c). Ersättning bör utgå med 100 % för besättningar anslutna till kontrollprogram och med 70 % för icke anslutna besättningar (yrkande 26).

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet erinra om den nya epizootilag (1999:657) som riksdagen antog våren 1999 (prop. 1998/99:88, bet. 1998/99:MJU9). Enligt den nya lagen utgår, liksom tidigare, full ersättning för avlivade djur, saneringskostnader och inkomstförlust medan ersättningen för produktionsbortfall har reducerats till 50 %. Vid ett fåtal mycket allvarliga sjukdomar lämnas ersättning även för produktionsbortfall. I sammanhanget avsåg utskottet en motion (c) om ändring i ersättningsreglerna i enlighet med motion MJ487 (c). Utskottet, vars ställningstagande kvarstår, avstyrker motionen i berörd del.

Mot bakgrund av gällande lagstiftning och med hänsyn till bl.a. det växande medelsbehovet för utökad BSA-kontroll finner utskottet regeringens bedömning av medelsbehovet väl avvägd. Utskottet förutsätter även att regeringen inom ramen för disponerade medel söker en lösning vad gäller allvarliga smittsamma sjukdomar. Därmed tillstyrker utskottet regeringens förslag om medelstildelning under anslaget. Utskottet tillstyrker även det bemyndigande som regeringen föreslår. De i motionerna MJ424 (kd) yrkandena 19 och 28 delvis och MJ447 (c) delvis framförda yrkandena om höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet. Därmed tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionerna i berörda delar.

42:6 Ersättning för viltskador m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår, med beaktande av riksdagens beslut att höja ramen för utgiftsområdet för år 2003, att anslaget ökas med 3,5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Därmed tillstyrker utskottet en motion (s, v, mp) och avstyrker två motioner (kd, c) om annan medelstildelning.

Propositionen

De utgifter som belastar anslaget avser bidrag till åtgärder för att förebygga skada av vilt och ersättning för sådan skada. Rätten till ersättning regleras i viltskadeförordningen (2001:724).

Riksdagen har gett regeringen till känna att riksdagen förutsätter att regeringen i arbetet med förslaget till statsbudget för budgetåret 2003 uppmärksammar huruvida anslagsnivån står i överensstämmelse med de faktiska förhållandena och det eventuella behovet av en justering (bet. 2001/02:FiU21, rskr. 2001/02:326). Årets inventeringar av järv, lo, och varg visar att det i renskötselområdet skett 54 järvföryngringar, att järv förekommer regelbundet i 19 och tillfälligt i 7 samebyar. Antalet lodjursföryngringar var 120. Lodjur förekommer dessutom regelbundet i 4 och tillfälligt i 8 samebyar. I de svenska konventionsområdena i Norge har dessutom skett 7 föryngringar av järv och 6 föryngringar av lodjur. Inventeringsresultatet innebär att antalet lodjursföryngringar har minskat, medan rovdjursantalet i övrigt är i huvudsak konstant sedan den tidigare inventeringen. Från anslaget bör enligt regeringen övergångsvis finansieras kostnader om 1 000 000 kr vid länsstyrelserna för övervakning av jaktbrott.

Regeringen bedömer således anslagsbehovet till 84 000 000 kr för år 2003. För år 2004 beräknas anslagsbehovet till 83 000 000 kr.

Motionerna

Enligt motion Fi230 (s, v, mp) yrkande 10 delvis bör anslaget höjas med ytterligare 3,5 miljoner kronor. I motionen anförs att ersättningen för viltskador ökades år 2002. Denna ökning bör gälla även år 2003 och avse ersättning för skador och förebyggande stängselkostnader för varg. Enligt motion MJ424 (kd) yrkande 28 delvis motsvarar budgetens anslagsnivå inte full kompensation enligt resultatet av rovdjursinventeringen för år 2001. Anslaget bör därför höjas med 4 miljoner kronor utöver regeringens förslag. I motion MJ447 (c) delvis begärs en höjning av anslaget med 2 miljoner kronor som skall användas för bl.a. för rovdjursstängsel.

Utskottets ställningstagande

Vid flera tidigare tillfällen har utskottet uttalat att det bör vara balans mellan vildlevande arter. I 4 § jaktlagen (1987:259) stadgas bl.a. att viltet skall vårdas i syfte att dels bevara de viltarter som tillhör landets viltbestånd och de fågelarter som förekommer naturligt i landet, dels främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig utveckling av viltskador. I samband med behandlingen av budgetpropositionen för år 2002 konstaterade utskottet att skador på tamdjur orsakade av rovdjur har ökat, liksom kostnaderna för annan skada av vilt (bet. 2001/02:MJU2). Utskottet hänvisade till riksdagens behandling våren 2001 av regeringens proposition om en sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57, bet. 2000/01:MJU9) där utskottet anslöt sig till regeringens bedömning att ett författningsreglerat ersättningssystem för skador på rennäringen av rovdjur skall införas. I likhet med regeringen ansåg utskottet att som huvudregel skall ersättning för renar som rivits av rovdjur, liksom i dag, baseras på rovdjursförekomst enligt de beräkningsgrunder som angavs i propositionen.

Riksdagen har med anledning av finansutskottets betänkande 2002/03: FiU1 den 4 december 2002 fastställt ramarna för utgiftsområde 23 till 10 480 979 000 kr. Beslutet innebär en höjning av ramen för utgiftsområdet med sammanlagt 20 500 000 kr. I samband med finansutskottets behandling av regeringens förslag i denna del konstaterade miljö- och jordbruksutskottet att den ökning av anslaget som riksdagen beslutade för år 2002 inte kvarstod och förordade i likhet med motionärerna i motion Fi230 (s, v, mp) att denna ökning skall gälla även år 2003, framför allt på grund av skador och förebyggande stängselkostnader för varg (2002/03: MJU1y). Enligt utskottets mening bör medelstillelningen under anslaget 42:6 *Ersättning för viltskador m.m.* således öka med 3 500 000 kr jämfört med regeringens förslag. Till anslaget bör därmed anvisas 87 500 000 kr. Det anförda innebär att miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker regeringens förslag och motion Fi230 (s, v, mp) yrkande 10 i berörd del och avstyrker motionerna MJ424 (kd) yrkande 28 och MJ447 (c) i motsvarande delar. Utöver det anförda har utskottet inte något att erinra mot regeringens överväganden.

42:7 Djurskyddsmyndigheten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillelning under anslaget och avstyrker två motioner (m, c) om avskaffande av anslaget eftersom motionärerna motsätter sig inrättandet av en särskild djurskyddsmyndighet.

Propositionen

Anslaget skall disponeras för Djurskyddsmyndighetens förvaltningskostnader och kostnader för forskning om djurskydd och djurs välfärd.

Regeringen har föreslagit att en särskild djurskyddsmyndighet inrättas för att djurskyddet skall förstärkas och ytterligare fokus skall kunna läggas på djurskyddsfrågor.

Regeringen har överlämnat en proposition till riksdagen om inrättande av en särskild djurskyddsmyndighet (prop. 2001/02:189 En ny djurskyddsmyndighet) för att djurskyddet därigenom skall förstärkas. Sedan riksdagen fattat beslut i frågan kommer en organisationskommitté att lämna förslag till regeringen vad gäller de praktiska frågorna vid bildandet av den nya myndigheten.

Anslagsnivån har justerats i syfte att begränsa statlig konsumtion. Regeringen beräknar anslagsbehovet för år 2003 till 20 397 000 kr och för år 2004 till 20 850 000 kr.

Motionerna

Motionärerna i motion MJ444 (m) motsätter sig skapandet av en ny djurskyddsmyndighet eftersom det enligt motionärerna inte är genom inrättande

av fler myndigheter utan genom bättre tillsyn som djurskyddet kan förbättras. Mot den bakgrunden bör anslaget 42:7 *Djurskyddsmyndigheten* avskaffas och Jordbruksverkets tillsyn förstärkas med ytterligare medel (yrkande 8). Samma synpunkter framförs i motion MJ447 (c) delvis, där en minskning av anslaget med 20 miljoner kronor begärs. I stället för att anslå medel för inrättande av en djurskyddsmyndighet anser motionärerna att ytterligare resurser bör anslås för förstärkning av Jordbruksverkets djurskyddsarbete (se nedan under anslaget 43:1).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har nyligen tillstyrkt regeringens proposition En ny djurskyddsmyndighet (prop. 2001/02:189, bet. 2002/03:MJU5). Myndigheten beräknas kunna påbörja sitt arbete den 1 januari 2004. Med hänvisning till utskottets ställningstagande, och då utskottet finner regeringens bedömning av medelsbehovet för myndigheten väl avvägd, tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelstildelning under anslaget och avstyrker motionerna MJ444 (m) yrkande 8 och MJ447 (c) delvis.

Livsmedelspolitik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet har inget att erinra mot regeringens redovisning och resultatbedömning av verksamheten inom politikområdet. Utskottet avstyrker motionsyrkanden (kd, c) om att inrätta nya anslag.

Propositionen

Omfattning

Till politikområdet hör EU:s gemensamma jordbrukspolitik – med undantag för verksamhet hänförlig till rådets förordning (EG) nr 1257/99 om utvecklingen av landsbygden och därmed sammanhängande verksamhet – EU:s gemensamma fiskeripolitik samt verksamheter tillhörande området säkra livsmedel. Områdets utgifter bestäms i stor utsträckning av beslut inom EU men är också till vissa delar, främst vad gäller delar av området säkra livsmedel, baserade på nationella beslut.

Politikområdet omfattar vegetabilie- och animalieproduktion, trädgårdsnäring, fiskerinäring, livsmedel, konsumentfrämjande åtgärder på livsmedelsområdet, statistikproduktion på jordbruks- och livsmedelsområdet, jordbruksadministration, fiskeradministration m.m. Centrala förvaltningsmyndigheter inom politikområdet är Statens jordbruksverk, Fiskeriverket och Livsmedelsverket. Andra myndigheter inom politikområdet är Statens utsädeskontroll, Statens växtsortnämnd, Livsmedelsekonomiska institutet, Kustbevakningen och länsstyrelserna.

Internationellt arbete inom jordbruks- och fiskeområdena avser främst verksamheten inom Förenta nationernas jordbruks- och livsmedelsorganisation (FAO), Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) samt regionala organ och nordiskt samarbete.

Målet för politikområdet är en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar livsmedelsproduktion.

Resultatbedömning, analys m.m.

Den totala produktionsvolymen för jordbruket i fasta priser med år 1995 som basår har minskat något jämfört med föregående år från 43,6 miljarder kronor till 42,5 miljarder kronor. Minskningen härrör både från animalie- och vegetabilieproduktionen. Animalier stod för 21,7 miljarder kronor och vegetabilier för 18,7 miljarder kronor av den totala produktionsvolymen. Jordbrukets bidrag till BNP är ca 1,1 %. Jordbrukets totala intäkter i löpande priser var 42,2 miljarder kronor år 2001, vilket innebär en ökning med 1,3 miljarder kronor. Insatsförbrukningen beräknas ha ökat med ca 5 % från 27,3 miljarder kronor till 28,2 miljarder kronor, vilket huvudsakligen beror på prisökningar. Företagsinkomsten har ökat med närmare 0,7 miljarder kronor jämfört med år 2000 och uppgick år 2001 till 5,8 miljarder kronor. Ökningen beror på höjda subventioner men även på högre priser på kött och spannmål. Den procentuella ökningen uppgår därmed till 13,4 %.

Utbetalningarna av direktstöd har ökat under perioden 1995–2001. Denna ökning är en följd av inträdet i EU år 1995 och av att antalet stöd ökat sedan inträdet, t.ex. olika sorter av miljöstöd och stöd för gränsilage. Andelen direktstöd av jordbrukets totala intäkter har ökat något under åren. Utbetalningstidpunkter och ändringar i direktstödens nivåer gör dock att driftöverskottet kan variera betydligt mellan olika år.

Den ökade globaliseringen och ökad handel innebär att kraven på ett konkurrenskraftigt svenskt jordbruk ökar. Det svenska jordbruket måste inte bara vara konkurrenskraftigt i förhållande till länderna utanför EU, utan detta måste även gälla i förhållande till EU:s övriga medlemsstater. Livsmedelsindustrins förmåga att marknadsföra och sälja svenskproducerade jordbruksvaror och livsmedel på export samt förmåga att kunna konkurrera med import är därvid viktig.

Den höga utnyttjandegraden av produktionskvoterna kan ses som en indikator på lönsamheten inom det svenska jordbruket. Produktionskvoterna för mjölk, socker och spannmål utnyttjas fullt ut. De flesta andra produktionskvoter visar ett ökat utnyttjande sedan EU-inträdet, vilket tyder på förbättrad lönsamhet. Produktionen av spannmål, socker, stärkelse, mjölk och fågelkött har sedan EU-inträdet hävdats sig väl.

Produktionen av griskött var i slutet av 1990-talet ansträngd till följd av låga priser, och produktionen minskade. Denna produktionstrend har vänt. Minskningen av antal svin har upphört, och år 2001 ökade antalet suggor med 5 % och antalet smågrisar med 4 %. Produktionen för år 2002 förväntas därför öka. För en fortsatt positiv utveckling i sektorn är det viktigt att jordbruket

och livsmedelsindustrin lyckas hävda mervärdet hos den svenska produktionen. Fågelköttproduktionen fortsätter att öka, och under år 2001 ökade den med ca 6 %.

Till följd av den senaste BSE-krisen har det beslutats om åtgärder inom EU som t.ex. sänkta tak för bidragsrätter för handjur och frysning av bidragsrätter indragna till nationella reserven för am- och dikor. Åtgärderna syftar till att anpassa produktionen efter den minskade efterfrågan. Produktionen i Sverige minskade under år 2001 med närmare 4 %. För Sveriges del ryms i stort sett den existerande produktionen inom de nya taken, men en fortsatt minskning av nötköttproduktionen är ändå att vänta. Sveriges handel med jordbruksvaror och livsmedel ökar. Ökningstakten är procentuellt större för exporten än för importen, men då importen värdemässigt nästan är dubbelt så stor som exporten har handelsunderskottet ökat under år 2001.

Det fytosanitära läget är i stort sett gott. Mot bakgrund av de problem med växtskadegörare som finns inom EU innebär dock den fria handeln över gränserna ett ökat risktagande. Såväl vårt nationella som EU:s regelverk kommer att behöva samordnas och göras heltäckande i förhållande till CBD:s riktlinjer.

Det finns skäl att ytterligare höja kompetensen i molekylärbiologiska tekniker. Det finns anledning att förvänta att dessa tekniker, som har fått allt större betydelse som analytiska verktyg, inom kort även kommer att få standardiserade tillämpningar. Detta gäller framför allt inom sortidentifiering, sortkaraktäristik, GMO-inblandningar samt identifiering av utsädesbundna patogener.

Inom resursförvaltningen har utgångspunkten varit försiktighetsprincipen. De svenska ansträngningarna att få till stånd en väl utvecklad förvaltningsplan för torsken i Östersjön har givit betydande resultat under de senaste åren. Beståndssituationen är fortsatt kritisk men åtgärderna ses som positiva, bl.a. av den vetenskapliga expertisen inom ICES. Bedömningen är dock att ytterligare åtgärder krävs.

Svenskt fiske har tillgång till drygt 40 huvudkvoter, vilka i flera fall uppdelas i underkvoter. Under de senaste åren har uppfyllelsen av målet att beslutade fångstkvoter inte skall överskridas förbättrats avsevärt. Genom målinriktade insatser har antalet överskridna kvoter minskat från elva år 1995 till att endast tre preliminärt överskridits år 2001.

Strukturprogrammen för perioden 1995–1999 har avslutats under år 2001. Utfallet visar på en total utnyttjandegrad på 93 % för Mål 5a-programmet och på 82 respektive 83 % för Mål 6 och Pesca. Inom programmen för den nya perioden har stödinsatserna minskat. Särskilt inom fiskeflottan har investeringsviljan sjunkit medan det inom vattenbruket fortfarande råder en stor investeringsvilja inom Mål 1. Efterfrågan på stöd utanför Mål 1 är mycket låg.

Resultatet av reformeringen av den gemensamma fiskeripolitiken kommer att få en avgörande betydelse för sektorns framtid. Förutom nödvändiga förändringar av den gemensamma fiskeripolitiken är hög kvalitet på och respek-

ten för den vetenskapliga rådgivningen en förutsättning för en långsiktigt hållbar fiskeripolitik. De nationella datainsamlingsprogram som påbörjats under året spelar en viktig roll för att förse den vetenskapliga expertisen med tillförlitliga data. Det svenska miljömålsarbetet kommer också att ha en stor betydelse för en ekologiskt hållbar utveckling som skapar förutsättningar för den svenska fiskerinäringen. Det svenska havsfiskets landningar har fortsatt att minska till följd av minskade tillåtna fångstmängder.

Regeringens bedömning är att länsstyrelserna har bidragit till att uppnå målen för politikområdet, dels genom att fördela EU-stöd till bl.a. fiskberedningsindustri och vattenbruk, dels genom sitt fiskevårdsarbete.

Livsmedelsverket har år 2001 kraftigt ökat antalet kommuninspektioner och inspektioner av anläggningar som står under kommunal tillsyn. Vidare har 39 länsmöten mellan Livsmedelsverket, länsstyrelser och kommuner hållits. Dessa möten har varit mycket uppskattade av samtliga parter.

Livsmedelsverket citeras ofta i medierna när faktabakgrund och förklarande information behövs. Detta är en indikator på hur väl verket lyckas med sin informationsverksamhet. En annan indikator är antalet besök på verkets webbplats. Vid slutet av år 2001 hade man 885 unika externa besökare per dag på webbplatsen. Detta är en kraftig ökning jämfört med året innan.

Det finns behov av att förbättra tillsynen och öka stödet till kommunerna så att de kan utföra en effektiv och likvärdig tillsyn i hela landet. Det är också viktigt att man satsar tillräckligt på det EU-gemensamma regelarbetet. Regeringen kommer därför i det följande att föreslå ökade resurser till Livsmedelsverket för åtgärder med anledning av nya EU-regler för dricksvatten.

Riksrevisionsverket (RRV) har inte haft några invändningar i revisionsberättelserna för år 2001 avseende Jordbruksverket, Fiskeriverket, SUK, Livsmedelsekonomiska institutet och Växsortsnämnden. Riksrevisionsverket har en invändning när det gäller Livsmedelsverket. Den gäller det utnyttjande av ramanslaget utöver beviljad anslagskredit på 1 977 000 kr som Livsmedelsverket har gjort.

Utgiftsutveckling

Den beräknade utgiftsutvecklingen inom politikområdet Livsmedelspolitik är följande (i tusental kronor och i löpande priser).

Utfall	Anslag	Utgifts- prognos	Förslag anslag	Beräknat anslag
2001	2002 ¹	2002	2003	2004
10 607	8 279	7 312	3 753	7 752

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget i samband med 2002 års ekonomiska vårproposition och förslag till tilläggsbudget i denna budget.

Motionerna

I motion MJ424 (kd) ifrågasätts om det är de enskilda företagen som skall bära förlusterna när väderleksrelaterade katastrofsituationer uppstår. Det finns enligt motionärerna anledning att närmare utreda förutsättningarna för skörde-skadeskydd, om det finns förutsättningar för försäkringslösningar eller andra modeller. Regeringen bör genomföra en utredning om detta och återkomma till riksdagen med förslag (yrkande 9). Motionärerna anser att medel tills vidare bör anslås på ett nytt anslag, Ersättning vid skördeskador, med 15 000 000 kr (yrkande 28 delvis). I motion MJ447 (c) delvis föreslås att riksdagen inrättar ett nytt anslag för forskning och utveckling inom livsmedelssektorn. För detta ändamål anvisas 145 000 000 kr. Enligt motionärerna behöver Sverige satsa på att främja exporten av småskaligt framställda livsmedel. För detta ändamål avsätter motionärerna till ett nytt anslag, Exportfrämjande åtgärder, 30 000 000 kr.

Utskottets ställningstagande

I samband med behandlingen av regeringens budgetproposition för år 2002 föreslog regeringen att samma regler skall gälla för statens ansvar för skördeskador vid odlingar av trädgårdsgrödor och jordbruksgrödor. Regeringens förslag innebar att systemet med möjlighet för skördeskadedrabbade trädgårdsföretag att hos regeringen söka behovsprövade kontantbidrag på grund av naturolyckor skulle avvecklas. Utskottet delade därvid regeringens uppfattning att näringarna som huvudregel skall bära sina egna kostnader även när det gäller väderleksrelaterade bortfall av skördar och att företagen måste ta med i beräkningen att pris och avkastning kan variera. Utskottet påpekade i likhet med regeringen att skattesystemet dessutom möjliggör en utjämning av inkomsterna mellan olika år. Emellertid anförde utskottet i likhet med regeringen att staten dock även fortsättningsvis borde ha ett övergripande ansvar för skördebortfall till följd av naturkatastrofliknande händelser, och att ansvaret borde vara detsamma vid skördebortfall såväl i odlingar av trädgårdsgrödor som jordbruksgrödor. Utskottet tillade att frågan om statlig ersättning för katastrofartade skördeskador har varit föremål för regeringens prövning och att regeringen då, trots att det rörde sig om betydande skador, inte i något fall ansåg att bortfallen givit upphov till statligt ansvar. Utskottet ansåg därför att det förelåg en viss osäkerhet om avgränsningen av det statliga ansvaret för skördebortfall till följd av naturkatastrofliknande händelser och att det ur flera synpunkter vore värdefullt om närmare klarhet kunde vinnas om omfattningen av det statliga ansvaret härför. Utskottet föreslog därför att regeringen närmare borde se över frågan om omfattningen av statens ansvar för skördebortfall till följd av naturkatastrofer. Riksdagen beslutade att ge regeringen till känna vad utskottet anförde (prop. 2001/02:1, bet. 2001/02: MJU2 s. 30 f., rskr. 2001/02:106, 107). Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen inte bör vidta några åtgärder med anledning av motion MJ424 (kd) yrkandena 9 och 28 delvis. Det i motionen framförda yrkandet om ytterligare utgifter på nytt anslag ryms för övrigt inte inom den av riksdagen fastställda ramen.

Riksdagen har genom beslut den 4 december 2002 fastställt utgiftsramen för utgiftsområde 23 för budgetåret 2003 till 10 480 979 000 kr. Som utskottet återkommer till innebär beslutet en höjning av ramen för år 2003 med 20,5 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Mer än hälften av utgifterna finansieras från EU-budgeten. Merparten av EU-stödet avser obligatoriska åtgärder såsom arealersättning, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör bl.a. det nya landsbygdsprogrammet och den nya strukturplanen för fiskerinäringen i Sverige. Som regeringen påpekar styrs utgifterna inom utgiftsområdet till stor del av EG:s regelverk och kan påverkas endast genom förändringar av den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP). Mot bakgrund av det anförda och då det i motion MJ447 (c) (delvis) framförda yrkandena om ytterligare utgifter på nya anslag inte ryms inom den av riksdagen fastställda ramen avstyrks dessa.

43:1 Statens jordbruksverk

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker motionsyrkanden om annan medelstildelning (m, fp, kd, c). Utskottet tillstyrker även regeringens förslag om bemyndigande.

Propositionen

Anslaget belastas med Jordbruksverkets förvaltningskostnader, länsstyrelsernas kostnader för ajourföring av blockdatabasen, Tullverkets särkostnader för exportbidragskontroller m.m. Jordbruksverkets mål inom politikområdet Livsmedelspolitik är att verka för en konkurrenskraftig miljö- och djurskyddsanpassad livsmedelsproduktion till nytta för konsumenterna. Jordbruksverket skall medverka till en korrekt tillämpning av EG:s regelverk så att finansiella korrigeringar undviks. Jordbruksverket är fondkoordinator för EU-stöden och det enda ackrediterade utbetalningsstället för EU-stöden som finansieras av EU:s jordbruksfonds garantisektion.

Eftersom utbetalningar i EU-stöd ersätts i efterskott från EG-budgeten uppstår ett kreditbehov för Jordbruksverket. Regeringen bedömer detta kreditbehov till 5 500 000 000 kr för år 2003. Den 1 januari 2002 gav regeringen Jordbruksverket i uppdrag att, mot bakgrund av riksdagens beslut och efter samråd med det nationella programmet för växtgenetiska resurser, redovisa vilka behov av resursförstärkningar som finns för år 2003 samt konsekvenserna av en utebliven resursförstärkning under året.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2002, med hänvisning till miljömålspropositionen, en förstärkning med 8 500 000 kr år 2004. Bakgrunden till Jordbruksverkets uppdrag var att förstärkningen först år 2004 befärades innebära svårigheter och tempoförlust för det nationella programmet

under år 2003. Då utredningen bekräftat detta föreslås att 3 940 000 kr av de medel som var avsatta för 2004 års program tidigareläggs och i stället avsätts för år 2003 med motsvarande minskning år 2004. Regeringen föreslår därmed att 3 940 000 kr överförs till anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* från anslaget 34:3 *Åtgärder för biologisk mångfald*.

Det är angeläget att kontrollarbetet vad gäller tillämpningen av den gemensamma jordbrukspolitiken kan upprätthållas på en hög nivå. Även beredskapsarbetet vad gäller smittsamma djursjukdomar måste prioriteras. Anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* bör därför tillföras 2 300 000 kr för ändamålen år 2003 genom en överföring av motsvarande belopp från anslaget 44:3 *Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket*.

Anslagsnivån har justerats i syfte att begränsa statlig konsumtion (se volym 1, avsnitt 6.2.1). Regeringen beräknar anslagsbehovet för år 2003 till 299 745 000 kr. För år 2004 beräknas anslagsbehovet till 308 838 000 kr.

Motionerna

I motionerna MJ422 (fp) yrkande 20 delvis och Fi232 (fp) yrkande 21 delvis föreslås att anslaget reduceras med 60 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag. Enligt motion MJ424 (kd) har Jordbruksverket möjligheter att rationalisera och minska sin byråkrati genom effektiviseringar, exempelvis genom enkla clearingsystem (yrkande 11). Anslaget bör därför sänkas med 30 000 000 kr (yrkande 28 delvis). I motion MJ444 (m) framför motionärerna uppfattningen att djurskyddstillsynen behöver förstärkas och föreslår ytterligare 5 000 000 kr på anslaget (yrkande 9). Också i MJ447 (c) delvis föreslår motionärerna ökad medelstillsyn med 10 000 000 kr för att förstärka det befintliga arbetet med djurskydd hos Jordbruksverket. Uppfattningen att Jordbruksverkets arbete med djurskyddet bör stärkas framförs också i motion MJ487 (c) yrkande 25.

Utskottets ställningstagande

För att effektivisera samordningen av jordbruksadministrationen beslutade regeringen i december 2001 att formalisera samverkan dels mellan länsstyrelserna, dels mellan länsstyrelserna och Jordbruksverket. Sju samverkansregioner har identifierats med en länsstyrelse med särskilt samordningsansvar i respektive region. De samordningsansvariga länsstyrelserna skall verka för kvalitets- och effektivitetsförbättrande åtgärder i hanteringen av jordbruksadministrationen. De samordningsansvariga länsstyrelserna skall enligt regeringen vidare se till att möjligheten av samordning av t.ex. information till brukaren, SAM-handläggning, stödhandläggning av övriga stöd, fältkontrollverksamhet och kompetensutveckling av olika slag prövas. Regeringen beslutade i februari 2002 att inrätta ett samverkansråd vid Jordbruksverket. Ledamöterna i rådet kommer från de samordningsansvariga länsstyrelserna och från Jordbruksverket. Samverkansrådet skall enligt regeringen behandla frågor om samverkan, övergripande planering och styrning samt andra frågor av strategisk betydelse. Jordbruksverket och länsstyrelserna har gemensamt tagit

fram en förteckning över de utvecklingsprojekt inom IT-området som tillsammans skulle utgöra ett förbättrat handläggnings- och kontrollsystem inom stödadministrationen. Flera åtgärder bör enligt myndigheterna vidtas under de närmaste åren, varvid relativt stora investeringar krävs. Sammanlagt har dessa kostnader beräknats till drygt 100 miljoner kronor. Besparingarna beräknas enligt regeringen till drygt 40 miljoner kronor per år när åtgärderna får full effekt och är hänförliga i första hand till länsstyrelserna, men också till Jordbruksverket.

Riksdagen har i maj 2002 antagit regeringens förslag om ändring i djurskyddslagstiftningen enligt förslagen i proposition Ändringar i djurskyddslagen m.m. (prop. 2001/02:93, bet. 2001/02:MJU20, rskr. 2001/02:257). Beslutet innebär bl.a. att bestämmelserna om förbud mot att hålla djur och omhändertagande av djur skärps, dvs. skall kunna tillämpas i fler fall. Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2003. Utskottet har vidare behandlat proposition (2001/02:189) En ny djurskyddsmyndighet som lämnades till riksdagen i juni 2002 (2002/03:MJU5). Propositionen innehåller bl.a. regeringens bedömning att en ny djurskyddsmyndighet bör inrättas för att djurskyddet skall förstärkas. Den nya myndigheten ges ett övergripande ansvar för djurskyddet.

Med det anförda ansluter sig utskottet till regeringens bedömning av medelsbehovet under anslaget 43:1 och tillstyrker regeringens förslag. De motionsyrkanden som framförs om större eller mindre besparingar på Jordbruksverkets anslag grundas inte på någon mer ingående eller sakligt motiverad analys av vilka verksamheter och uppgifter som skall reduceras med verkan redan under budgetåret 2003. Därmed avstyrks motionerna MJ422 (fp) yrkande 20 delvis, MJ424 (kd) yrkandena 11 och 28 delvis, MJ444 (c) yrkande 9, MJ447 (c) delvis, MJ487 (c) yrkande 25 samt Fi232 (fp) yrkande 21 delvis.

43:2 Statens utsädeskontroll, 43:3 Statens växtsortnämnd och 43:4 Bekämpande av växtsjukdomar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslagen 43:2–43:4.

43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget 43:5 och avstyrker motionsyrkanden om ändringar i principerna för utbetalning av vissa EU-stöd. Utskottet tillstyrker vidare regeringens föreslagna bemyndigande.

Propositionen

Från anslaget utbetalas direktbidrag i form av arealersättning, djurbidrag och kompletterande kompensationsstöd då valutaförändringar leder till lägre stödbelopp i nationell valuta samt bidrag från EG för bekämpande av djursjukdomar. Anslaget är obligatoriskt för alla medlemsländer inom EU och finansieras helt från EG-budgeten. De stora skillnaderna i anslagets storlek mellan åren 2001 och 2002 beror på att arealersättningen och en större del av djurbidragen betalades ut i december 2001 i stället för i januari 2002. Arealersättning lämnas för odling av spannmål, oljeväxter, baljväxter, oljelin, gräsen-silage och areal uttagen ur produktion. Vidare finns arealbaserade ersättnings-system för bl.a. spånadslin, vicker m.m. Ett villkor för ersättning är att åkermark tas ur livsmedels- eller foderproduktion. För åren 1999, 2000, 2001 och 2002 gällde att 10 % skulle tas ur produktion. Det totala bidraget är begränsat till en maximiareal, kallad basareal. För svenskt vidkommande uppgår basarealen till drygt 1,73 miljoner hektar.

Djurbidrag lämnas för am- och dikor, handjur av nötkreatur, tackor och getter samt för slaktbidrag av storboskap och kalvar. Utöver bidragen per djur betalades extensifieringsbidrag ut till producenter av handjur och am- och dikor om djurtätheten var högst 1,4 djurenheter per hektar. Sverige har dessutom tilldelats en summa pengar, ett s.k. nationellt kuvert, som skall fördelas efter medlemsstatens eget val. Det har beslutats att detta belopp, som uppgår till 86,8 miljoner kronor, skall lämnas som ett tilläggsbelopp till slaktbidraget. Av anslagssparandet från år 2001 har 151,85 miljoner kronor dragits in.

På tilläggsbudget föreslås att utbetalningen av arealersättning avseende år 2002 utbetalas i december 2002 i stället för i januari 2003. Med hänsyn till beräknade ekonomiska åtaganden föreslås riksdagen bemyndiga regeringen att under år 2003 avseende ramanslaget 43:5 *Arealersättning och djurbidrag m.m.* godkänna stöd som innebär utgifter på högst 5 029 000 000 kr under år 2004. Regeringen bedömer därför anslagsbehovet för år 2003 till 1 407 400 000 kr. För år 2004 beräknas behovet till 5 407 400 000 kr.

Motionerna

I ett flertal motioner framförs krav på rutinerna för utbetalningar av EU-stöden. Enligt motion MJ206 (c) bör regeringen överväga att förändra systemet så att utbetalningar av EU-stöd kan göras vid flera tillfällen under året (yrkande 3). Enligt motionerna MJ314 (c) yrkande 2 och MJ487 (c) yrkande 8 bör EU-ersättningarna betalas ut senast den 30 november för stödåret. Motionärerna anför att under senare år har tidpunkten för utbetalningar ändrats nästan varje år, vilket innebär att mottagaren av stöden får en näst intill ohållbar situation.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen påpekar lämnas arealersättning för odling av vissa grödor och för jordbruksmark tagen ur livsmedels- och foderproduktion, s.k. uttagen

areal. Arealersättning syftar till att kompensera jordbrukare för sänkta priser och finansieras helt av EU. Arealersättning kan sökas av alla jordbrukare som odlar vissa ersättningsberättigande grödor och lämnas i hela landet med undantag för oljeväxter och oljelin. För dessa grödor lämnas ingen ersättning i norra Sverige. Uttagen areal kan trädas eller odlas med industri- eller energi-grödor. Jordbrukare som söker ersättning för areal som överstiger ett visst antal hektar är skyldiga att ta mark ur produktion, s.k. uttagsplikt. Djurbidragen är kvoterade och lämnas såsom regeringen anför i form av tackbidrag, am- och dikobidrag, handjursbidrag för tjurar och stutar, samt slaktbidrag för tjurar, stutar, kor, kvigor och kalvar som slaktas. Producenter som får am- och dikobidrag eller handjursbidrag kan få ett extra bidrag, s.k. extensifieringsbidrag, om djurtätheten på företaget är låg.

Utskottet instämmer i vad motionärerna i motionerna MJ206 (c) yrkande 3, MJ314 (c) yrkande 2 och MJ487 (c) yrkande 8 anför om vikten av att de olika EU-stöden betalas ut så tidigt som möjligt under året. Utöver detta vill utskottet särskilt framhålla vikten av att de lantbrukare som uppbär arealersättning eller djurbidrag m.m. kan förutse utbetalningstillfällena för att på så vis närmare kunna planera sin verksamhet. De bestämmelser inom EU som reglerar utbetalningsperioden för arealersättningar anger att utbetalningar får ske under perioden november till februari. Någon möjlighet till utbetalning vid andra tidpunkter lämnar inte dessa bestämmelser. När det därefter gäller djurbidrag för am- och dikor, handjur av nötkreatur, tackor, slaktbidrag och extensifieringsbidrag för djur som slaktats under perioden januari till september betalas enligt uppgift från Jordbruksverket dessa ut i december och april året därpå. Med dessa bestämmelser och den praxis för utbetalning av de olika stöden som finns anser utskottet att lantbrukares behov av fasta rutiner för utbetalningarna bör kunna tillgodoses. Mot bakgrund härav anser utskottet att motionerna MJ314 (c) yrkande 2 och MJ487 (c) yrkande 8 inte bör föranleda något riksdagsuttalande. Med det anförda avstyrks även motion MJ206 (c) yrkande 3.

43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter och 43:7 Räntekostnader för förskottade arealersättningar m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslagen 43:6 och 43:7. Vidare tillstyrker utskottet det bemyndigande under anslag 43:6 som regeringen föreslår.

43:8 Fiskeriverket

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker därmed motionsyrkanden (fp, kd) om annan medelstildelning.

Propositionen

Anslaget används för Fiskeriverkets verksamhet som syftar till en ansvarsfull hushållning med fisktillgångarna. I verksamheten ingår bl.a. deltagande i EU-arbetet och arbetet med andra internationella fiskefrågor, fiskerikontroll, administration av strukturstödet till fiskerinäringen, genomförande av åtgärder för att miljömålen uppfylls, nationella regleringar av såväl yrkes- som fritidsfisket samt forskning och utvecklingsarbete på fiskets område. Verket skall även, i enlighet med sitt sektorsansvar för miljön, verka för en biologisk mångfald och därmed för ett rikt och varierat fiskbestånd. Anslagssparandet härrör uteslutande från de medel verket tilldelades i slutet av år 2001 för arbetet med miljömålen.

Fiskeriverket bedriver uppdragsverksamhet och tjänsteexport. För budgetåret 2001 erhöll Fiskeriverket 28 000 000 kr i avgiftsintäkter från sin uppdragsverksamhet och tjänsteexport. Avgiftsintäkterna får disponeras av Fiskeriverket. Avgiftsintäkterna i uppdragsverksamheten härrör från Fiskeriverkets undersökningsfartyg, utredningskontor och laboratorier. Fiskeriverkets tjänsteexport är hänförlig till internationell konsultverksamhet. En fortsatt minskning av omslutningen har skett under år 2001.

Det av EG beslutade programmet för insamling av fiskeridata påbörjades år 2002 och sträcker sig fram t.o.m. år 2006. Den svenska nationella medfinansieringen uppgår årligen till ca 9 500 000 kr.

Anslagsnivån har justerats i syfte att begränsa statlig konsumtion (se volym 1, avsnitt 6.2.1). Regeringen bedömer anslagsbehovet till 102 255 000 kr för år 2003. Anslagsbehovet för år 2004 beräknas till 100 344 000 kr.

Motionerna

Folkpartiet föreslår i motionerna MJ422 (fp) yrkande 20 delvis och Fi232 (fp) yrkande 21 delvis att anslaget minskas med 10 000 000 kr jämfört med regeringens förslag. Enligt motion MJ424 (kd) har Fiskeriverket erhållit ökade anslag under senare år. Motionärerna föreslår en besparing för år 2003 med 5 000 000 kr (yrkande 28 delvis).

Utskottets ställningstagande

Fiskeriverkets verksamhet syftar till en ansvarsfull hushållning med fisktillgångarna. En viktig del i verksamheten utgörs av deltagande i EU-arbetet och arbetet med andra internationella fiskefrågor, fiskekontroll och administration av strukturstödet till fiskerinäringen samt genomförande av åtgärder för att

uppfylla miljömålen. Utskottet har erfarit att regeringen under våren 2003 avser att återkomma med en proposition om vissa fiskefrågor. De utredningar och rapporter som under senare tid presenterats avseende kust- och insjöfisket, vattenbruket, det fria handredskapsfisket m.m. och därmed sammanhängande frågor skall då behandlas. Vidare pågår inom Regeringskansliet ett arbete med att se över målen för Fiskeriverkets verksamhet. Regeringen kommer dessutom att i början av år 2003 behandla frågor med anknytning till torskfisket.

Mot bakgrund av det anförda ansluter sig utskottet till den bedömning av medelsbehovet som regeringen gör. Motionsyrkandena om besparingar på anslaget grundar sig inte på några ingående analyser av den närmare prioriteringen i verksamheten redan från år 2003. Därmed avstyrker utskottet motionerna MJ422 (fp) yrkande 20 delvis, MJ424 (kd) yrkande 28 delvis och Fi232 (fp) yrkande 21 delvis.

43:9 Strukturstöd till fisket m.m., 43:10 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m. och 43:11 Fiskevård

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslagen 43:9–43:11.

43:12 Livsmedelsverket

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår med anledning av ett motionsyrkande (s, v, mp) och med beaktande av riksdagens beslut att höja ramen för utgiftsområdet för år 2003 att anslaget 43:12 höjs med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Utskottet instämmer i vad regeringen i övrigt anför. I övrigt avstyrker utskottet sju motionsyrkanden (m, fp, kd, c) om annan medelstildelning i den mån de inte kan anses tillgodosedda med förslaget till höjt anslag.

Propositionen

Livsmedelsverket skall som central förvaltningsmyndighet för livsmedelsfrågor i konsumenternas intresse arbeta aktivt för säkra livsmedel av hög kvalitet, redlighet i livsmedelshanteringen och bra matvanor. Livsmedelsverket skall utarbeta regler inom livsmedelsområdet, utöva tillsyn enligt livsmedelslagen (1971:511) samt leda och samordna livsmedelstillsynen, hålla regeringen informerad om utvecklingen på livsmedelsområdet, bistå regeringen i och medverka i EU-arbetet och annat internationellt arbete på livsmedelsområdet.

Vidare skall verket genomföra utredningar och praktiska vetenskapliga undersökningar om livsmedel och matvanor samt utveckla metoder för livsmedelstillsynen, informera konsumenter och intressenter i livsmedelskedjan om gällande regelverk och om andra viktiga förhållanden på livsmedelsområdet, medverka i genomförandet av politiken för regional utveckling och verka för en utveckling av landets skolmåltider. Livsmedelsverket skall vidare vidta åtgärder i syfte att verka för en effektiv och likvärdig livsmedelstillsyn i hela landet, öka medborgarnas, och då särskilt barns och ungdomars, kunskaper om god och säker mat så att de kan göra medvetna val och öka kunskapen om sambandet mellan kost och hälsa.

Med anledning av nya EU-regler för dricksvatten, vilka kräver ökade laboratorieresurser, samt för dioxinkontroller bör anslaget tillföras 3 500 000 kr. Finansieringen bör ske genom en motsvarande minskning av anslaget 44:3 *Miljöförbättrande åtgärder inom jordbruket*. För bidrag till standardisering, forskning och utveckling inom experimentell teknik m.m. bör anslaget tillföras 200 000 kr. Livsmedelsverket har tidigare disponerat medel för denna verksamhet inom utgiftsområde 24 Näringspolitik under anslaget 38:12 *Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik m.m.*

Anslagsnivån har justerats i syfte att begränsa statlig konsumtion (se volym 1, avsnitt 6.2.1). Regeringen bedömer anslagsbehovet till 132 708 000 kr för år 2003. Anslagsbehovet för år 2004 beräknas till 133 689 000 kr.

Motionerna

I en gemensam motion, Fi230 (s, v, mp), föreslår Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna att medelstilledningen ökar med 10 000 000 kr jämfört med regeringens förslag. Som grund härför anger partierna den viktiga roll som Livsmedelsverket har för livsmedelssäkerheten (yrkande 10 delvis). Samma uppfattning kommer till uttryck i motion MJ275 (fp) enligt vilken Livsmedelsverket måste ges ekonomiska resurser för att verket skall kunna möjliggöra arbetet med säkra livsmedel samt för redlighet i livsmedelshanteringen (yrkande 1). I enlighet härmed föreslår också Folkpartiet i motionerna MJ422 (fp) yrkande 20 delvis och Fi232 (fp) yrkande 21 delvis en ytterligare medelstilledning med 10 000 000 kr. Enligt motion MJ424 (kd) är det angeläget att Livsmedelsverket tillförsäkras nödvändiga medel för att kunna garantera en god konsumentssäkerhet (yrkande 16). I motion MJ444 (m) påpekas att anslaget enligt propositionen ökas med 5 000 000 kr för bl.a. en central kontroll av genetiskt modifierade livsmedel. Motionärerna anser emellertid att Livsmedelsverket redan har det övergripande ansvaret för att livsmedlen är säkra. Motionärerna anser inte att det behövs ett särskilt anslag för kontroll av genetiskt modifierade livsmedel och anslår i stället 3 000 000 kr för att förstärka och förbättra livsmedelstillsynen. Anslaget föreslås därför minskas med 2 000 000 kr jämfört med regeringens förslag (yrkande 10). I motion MJ487 (c) anförs att den kommunala livsmedelstillsynen på många håll behöver tilldelas större resurser. Även Livsmedelsverket bör få större resurser för stickprovskontroller (yrkande 14). I en-

lighet härmed föreslås i motion MJ447 (c) delvis en uppräknig av anslaget med 20 000 000 kr för att förbättra livsmedelskontrollen, särskilt salmonella-kontroller av importerat kött.

Utskottets ställningstagande

Livsmedelsverkets främsta uppgifter är att utarbeta regler inom livsmedelsområdet, utöva tillsyn enligt livsmedelslagen (1971:511), leda och samordna livsmedelstillsynen, hålla regeringen informerad om utvecklingen på livsmedelsområdet, genomföra utredningar och vetenskapliga undersökningar om livsmedel och matvanor samt att utveckla metoder för livsmedelstillsynen. Verket skall vidare vidta åtgärder i syfte att bl.a. öka medborgarnas kunskaper om god och säker mat så att de kan göra medvetna val samt om sambandet mellan kost och hälsa. I tillsynsverksamheten ingår också att Livsmedelsverket är huvudman för besiktningsveterinärorganisationen som utför tillsyn i form av köttbesiktning vid kontrollslakterier m.m. Utskottet har vid flera tidigare tillfällen framhållit Livsmedelsverkets stora betydelse bl.a. i arbetet med säkra livsmedel. Verkets trovärdighet i detta sammanhang är mycket hög. I likhet med vad som anförs i motion Fi230 (s, v, mp) yrkande 10 delvis anser utskottet att medelstillelningen bör öka med 10 000 000 kr jämfört med vad regeringen föreslagit. Finansutskottet har föreslagit att ramen för utgiftsområde 23 för år 2003 höjs i motsvarande mån (2002/03:FiU1). Riksdagen har sedermera godkänt finansutskottets förslag. Med beaktande av riksdagens beslut och med anledning av motionen föreslår miljö- och jordbruksutskottet att riksdagen för budgetåret 2003 ökar medelstillelningen under anslaget 43:12 *Livsmedelsverket* med 10 000 000 kr jämfört med regeringens förslag. Till anslaget bör således anvisas 142 708 000 kr. I övrigt har utskottet ingen annan uppfattning än den regeringen redogör för. Utskottet avstyrker motionerna MJ275 (fp) yrkande 1, MJ422 (fp) yrkande 20 delvis, MJ424 (kd) yrkande 16, MJ444 (m) yrkande 10, MJ447 (c) delvis, MJ487 (c) yrkande 14 och Fi232 (fp) yrkande 21 delvis i den mån dessa inte är tillgodosedda med vad utskottet anfört ovan.

43:13 Livsmedelsekonomiska institutet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillelning under anslaget och avstyrker två motionsyrkanden (m, c) om annan medelstillelning.

Propositionen

Anslaget disponeras av Livsmedelsekonomiska institutet (SLI) för analyser och utredningar inom det jordbruks- och livsmedelspolitiska området.

Livsmedelsekonomiska institutets arbete syftar till att belysa frågor om bl.a. den gemensamma jordbrukspolitikens effekter och olika styrmedels effektivitet, landsbygdens utveckling, strukturutvecklingen, miljön, djurskyddet, konsumentintresset, den globala livsmedelssituationen, handeln med livsmedel samt utvidgningen av EU. Analyserna skall avse såväl nationella som internationella aspekter.

De kommande åren kommer aktiviteten inom institutets verksamhetsområde att vara mycket omfattande. I juli 2002 startade debatten om utformningen av den framtida jordbrukspolitikerna i EU genom EG-kommissionens presentation av översynsrapporterna om den gemensamma jordbrukspolitikerna. Rapporterna kommer under hösten 2002 att följas upp med konkreta lagstiftningsförslag. Förhandlingarna om att utvidga EU med nya medlemsländer kommer att fortsätta under de kommande åren. En ramöverenskommelse för ett nytt jordbruksavtal i de pågående handelsförhandlingarna inom ramen för WTO skall nås våren 2003. Under år 2003 kommer vidare arbetet med livsmedelssäkerhetsrelaterade frågor att fortsätta.

Institutets analyser av dessa områden är viktiga underlag för regeringens ställningstaganden. Vidare är det alltmer angeläget med ekonomiska analyser av områdena livsmedel, djurskydd, smittskydd samt landsbygdsutveckling. Det finns därför ett starkt behov av att dessa områden prioriteras. Därigenom skulle även en kontinuitet och permanent egen kompetens inom flera av institutets centrala områden säkerställas.

Anslagsnivån har justerats i syfte att begränsa statlig konsumtion (se volym 1, avsnitt 6.2.1). Anslagsbehovet för år 2003 bedöms till 8 468 000 kr.

Motionerna

Moderaterna anför i motion MJ444 (m) att det förhållandet att verksamheten vid Livsmedelsekonomiska institutet, vilken omfattar analyser och utredningar inom det jordbrukspolitiska området, i flera stycken liknar den som bedrivs inom Jordbruksverket, innebär en icke optimal överlappande verksamhet mellan myndigheterna. Motionärerna föreslår därför att anslaget halveras för år 2003 och därefter avvecklas (yrkande 11). Enligt motion MJ447 (c) delvis bör anslaget minska och i stället samordnas med anslag 43:14 *Livsmedelsstatistik*. Motionärerna föreslår en anslagsminskning med 5 000 000 kr.

Utskottets ställningstagande

Avsikten med inrättandet av Livsmedelsekonomiska institutet var att tillgoda det ökade behovet av utredningsverksamhet och analyser med ekonomisk inriktning inom jordbruks- och livsmedelsområdet. Analyserna skall vara grundade på vetenskapliga metoder, ha en samhällsekonomisk huvudriktning och omfatta såväl nationella som internationella frågor. Målet med Livsmedelsekonomiska institutets verksamhet är att förse regeringen med långsiktigt, analytiskt underlag inför beslut och internationella förhandlingar om jordbruks- och livsmedelsfrågor samt öka kunskapen om dessa frågor bland allmänheten. Utskottet ansluter sig mot bakgrund härav till regeringens

bedömning av medelsbehovet under anslaget och tillstyrker regeringens förslag. Vid sådant förhållande avstyrker utskottet motionerna MJ444 (m) yrkande 11 och MJ447 (c) delvis.

43:14 Livsmedelsstatistik samt 43:15 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslagen 43:14 och 43:15.

43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker vad regeringen föreslagit om medelstildelning under anslaget och avstyrker tre motionsyrkanden (kd, c) om annan medelstildelning.

Propositionen

Anslaget disponeras för att främja exporten av svenska livsmedel. Medlen disponeras av Sveriges exportråd för verksamhet inom ramen för Food From Sweden. Regeringen bedömer anslagsbehovet till 5 000 000 kr för år 2003. För år 2004 beräknas anslagsbehovet till oförändrat belopp.

Motionerna

I motion MJ424 (kd) anförs att i takt med att svenska livsmedelsprodukter blir kända i Europa ökar förutsättningarna för export. Det är enligt motionärerna därför angeläget att på olika sätt göra dessa produkter kända. Sverige måste liksom andra EU-länder anslå nationella medel för att stötta svensk livsmedelsexport (yrkande 8). Motionärerna föreslår därför en medelstildelning som överstiger regeringens med 10 000 000 kr (yrkande 28 delvis). I motion MJ487 (c) föreslås en satsning på exportfrämjande åtgärder av småskaligt framställda livsmedel i syfte att stärka livsmedelsföretagen och livsmedelsproduktionen (yrkande 5). I motion MJ447 (c) delvis föreslås i enlighet härmed en anslagsökning med 12 000 000 kr.

Utskottets ställningstagande

De i motionerna MJ424 (kd) yrkandena 8 och 28 delvis, MJ447 (c) delvis samt MJ487 (c) yrkande 5 framförda yrkandena, bl.a. om en höjning av anslaget, ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet.

Utskottet instämmer för egen del i regeringens bedömning av medelstilldelning och tillstyrker regeringens förslag. Motionerna i berörda delar avstyrks.

43:17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstilldelning under anslag 43:17.

Landsbygdspolitik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet har inget att erinra mot regeringens redovisning och resultatbedömning av verksamheten inom politikområdet. Utskottet avstyrker motionsyrkanden (kd, c) om inrättande av nya anslag.

Propositionen

Omfattning

Politikområdet omfattar verksamhet för en hållbar utveckling av landsbygden. Åtgärderna är i stor utsträckning riktade till lantbruksföretag men också till andra företag på landsbygden. Avgränsningen följer i huvudsak rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruk (EUGFJ) till utveckling av landsbygden samt åtgärder som syftar till att underlätta genomförandet av denna. Politikområdet omfattar också försöks- och utvecklingsverksamhet inom ramen för de skilda nationella handlingsprogrammen för jordbrukets miljöpåverkan. Politikområdet omfattar verksamhet vid Jordbruksverket och länsstyrelserna.

Målet är en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Målet omfattar en hållbar livsmedelsproduktion, sysselsättning på landsbygden, hänsyn till regionala förutsättningar och uthållig tillväxt. Vidare skall jordbrukets natur- och kulturvärden värnas samt jordbrukets negativa miljöpåverkan minimeras i syfte att bidra till att de nationella miljökvalitetsmålen uppnås inom en generation. Viktiga instrument i arbetet för att nå målet är åtgärderna inom ramen för miljö- och landsbygdsprogrammet för perioden 2000–2006.

Resultatbedömning, analys m.m.

Anslutningen till de miljöåtgärder vilkas syfte är att bevara odlingslandskapets biologiska mångfald och kulturmiljövärden är mycket god. Ersättningsarna

till betesmarker och slåtterängar, natur- och kulturmiljöer samt öppet och varierat odlingslandskap har alla en måluppfyllelse på mellan 75 och 100 % av de kvantitativa mål som satts upp i programmet. Länsstyrelserna har upprättat ca 18 000 åtgärdsplaner för skötsel av värdefulla betesmarker och slåtterängar. Åtgärdsplanerna är en viktig del i miljöersättningen till betesmarker och slåtterängar. De syftar till att anpassa skötseln till markernas specifika behov och värden samtidigt som lantbrukarna får information och utbildning som ökar deras kunskaper om markernas natur- och kulturmiljövärden och hur dessa bäst kan bevaras.

Anslutningen till miljöersättningen för ekologisk produktion uppgår till 15 % av den odlade arealen och arealen ökar kontinuerligt – ökningen uppgick till 60 000 hektar mellan år 2001 och 2002. Det av riksdagen fastlagda målet att 20 % av den odlade arealen skulle vara ekologiskt odlad år 2005 är därmed på god väg att uppfyllas. Anslutningen uppgår till knappt 75 % av arealmålet. Målen avseende den ekologiska animalieproduktionen är att 10 % av mjölkdjur och slaktdjur av nöt och lamm bör finnas i ekologisk produktion år 2005. Dessa är uppfyllda vad gäller nötkreaturen och på god väg att uppfyllas avseende lammproduktionen.

Intresset för investeringsstöd till lantbrukare har varit stort sedan starten år 2000. Under år 2001 beviljades knappt 1 130 stöd om totalt drygt 230 miljoner kronor inom ramen för både miljö- och landsbygdsprogrammet och Mål 1, varav 84 miljoner kronor inom Mål 1. För perioden 2000–2006 är målet att 10 000 företag skall beviljas stöd inom ramen för investeringsstödet. Under år 2001 beviljades 855 stöd inom ramen för programmet, och sammantaget kommer troligen inte målet om antal företag att nås. En anledning till att målet inte ser ut att nås är att en stor del av stödet går till djurmiljöinvesteringar vilka blivit mer kostsamma än vad som beräknats.

Intresset för att ansöka om stöd för bearbetning och saluföring av jord- och skogsbruksprodukter har fortsatt att vara mycket stort i södra och mellersta Sverige. För programperioden 2000–2006 fokuserar Jordbruksverket mer på målen med stöden vid prioriteringen bland ansökningar. Stödet är inriktat på innovation och småskalig livsmedelsförädling.

Efter att kommissionen i juli 2001 godkänt det svenska Leader+-programmet utsåg Glesbygdsverket, mot bakgrund av en oberoende utvärdering, de tolv grupper som utgör programmets LAG (Local Action Groups). Efterfrågan i form av inlämnande av intresseanmälningar eller fullständiga projektansökningar till LAG bedöms ha varit god under året och är i linje med uppställda mål för programmet.

De olika nationella handlingsprogrammen för jordbrukets miljöfrågor och insatser inom dessa såsom lagstiftning, ekonomiska styrmedel, försöks- och utvecklingsverksamhet, etc. utgör en viktig del av arbetet med att nå de miljö kvalitetsmål som berör jordbruket.

Miljö kvalitetsmålet Ingen övergödning omfattar delmål om bl.a. minskade kväve-, fosfor- och ammoniakförluster. I miljömålspropositionen (prop. 2000/01:130, bet. 2001/02: MJU3, rskr. 2001/02:36) anges som delmål att

senast år 2010 skall de svenska vattenburna utsläppen av kväve från mänsklig verksamhet till haven söder om Ålands hav ha minskat med minst 30 % från 1995 års nivå. Det finns behov av en omfattande minskning av kväveutlakningen fram till år 2010. Den avsevärt ökade anslutningen år 2001 till miljöersättning för minskat kväveläckage kommer att påverka utlakningen i rätt riktning.

Ammoniakutsläppen skall enligt delmålet år 2010 ha minskat med minst 15 % från 1995 års nivå. Jordbruksnäringen står för merparten av utsläppen. Mellan åren 1995 och 1999 har jordbrukets utsläpp minskat med ca 11 %.

Handlingsprogrammet för minskade risker vid användning av bekämpningsmedel bidrar till att uppnå bl.a. miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö. Sedan mitten av 1980-talet har riskerna, mätt som hälso- och miljöriskindikatorer, minskat fram till år 1995 för att sedan öka något.

Jordbruksverket överlämnade, på regeringens uppdrag, en översyn av miljö- och landsbygdsprogrammet i december 2001. Regeringen kan konstatera att måluppfyllelsen för programmet överlag är mycket god.

För insatsområde II i miljö- och landsbygdsprogrammet är intresset för stöd fortfarande större än de medel som budgeteras i programmet. Regeringen beräknar att möjlighet till ytterligare medfinansiering från i första hand länsstyrelser och kommuner finns. Stödet till utveckling av landsbygden har på regional nivå hittills inte uppnått önskat resultat. Den administrativa hanteringen har av vissa län ansetts vara för komplicerad, varför länen fattat färre beslut än vad som prognostiserats. Regeringen ser tillsammans med Jordbruksverket över frågan för att finna lösningar.

Det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige, i enlighet med artikel 142 i Sveriges anslutningsfördrag med EU, har nu tillämpats under en sjuårsperiod. Det pågår en snabb strukturförändring inom jordbruket i norra Sverige och antalet företag minskar liksom i andra delar av landet. Hela stödområdets andel av landets mjölkproduktion har sedan år 1995 varit i stort sett oförändrad, ca 14 %. I stödområde 1, den västligaste och mest fjällnära delen av stödområdet, har det däremot skett en långsam minskning av mjölkproduktionen med ca 10 % under perioden. Minskningen bromsades dock upp under år 2001. Åtgärder för det fjällnära jordbruket är prioriterade inom Mål 1-programmen.

Riksrevisionsverket har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för år 2001 avseende Jordbruksverkets och länsstyrelsernas verksamhet inom ramen för politikområdet.

Utgiftsutveckling

Den beräknade utgiftsutvecklingen inom politikområdet Landsbygdspolitik är följande (i tusental kronor och löpande priser)

Utfall	Anslag	Utgifts- prognos	Förslag anslag	Beräknat anslag
2001	2002 ¹	2002	2003	2004
3 714	4 023	4 367	4 225	4 237

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget i samband med 2002 års ekonomiska vårproposition och förslag till tilläggsbudget i denna proposition.

Motionerna

I motion MJ424 (kd) uppmärksammas bl.a. avbytarverksamhetens betydelse. Denna verksamhet ger enligt motionärerna lantbrukaren möjlighet att vara ledig från sitt arbete utan att drabbas alltför hårt ekonomiskt. Eftersom olika system för avbyttjänst nu växer fram i landet är det lämpligt att det statliga stödet går direkt till den som använder sig av avbytare och att man får ersättning för uttagen ledig tid med ett maximum som kan höjas i takt med att avbyttjänsten byggs ut (yrkande 7). På nytt anslag, Avbyttjänst, föreslår motionärerna att det anslås 20 000 000 kr (yrkande 28 delvis). Motionärerna anser också att koldioxidskatten för växthusodlingen bör avvecklas eller åtminstone reduceras till i nivå med konkurrentländernas beskattning i avvaktan på ett nivåmessigt enhetligt beskattningssystem inom EU. I det sammanhanget har också krav framställts om att 0,8-procentsregeln avvecklas för växthusodlingens del till förmån för ett generellt och likformigt nedsättnings-system. På nytt anslag, Kompensation för växthusnäringens skatt på bränsle, bör därför anslås 20 000 000 kr (yrkande 28 delvis). Enligt motion MJ447 (c) delvis bör riksdagen på nytt anslag, Program för gårdsbaserad livsmedelsförädling, anslå 20 000 000 kr. Programmet bör enligt motion MJ487 (c) inrättas i syfte att främja lokalproducerade livsmedel (yrkande 12).

Utskottets ställningstagande

Den 4 december 2002 fastställde riksdagen ramen för utgiftsområdet för budgetåret 2003 till 10 480 979 000 kr. Ungefär 51 % av utgifterna finansieras från EG-budgeten. EU-stödet avser huvudsakligen obligatoriska åtgärder. Det förekommer dock delfinansierade stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör bl.a. det nya landsbygdsprogrammet. Utgifterna inom utgiftsområdet styrs till stor del av EG:s regelverk och kan påverkas endast genom förändringar av den gemensamma jordbrukspolitiken. Mot bakgrund härav och då de i motion MJ424 (kd) framförda yrkandena 7 och 28 delvis om ytterligare utgifter på nya anslag inte ryms inom den av riksdagen fastställda ramen avstyrks motionen i berörd del.

När det gäller det i motionerna MJ447 (c) delvis och MJ487 (c) yrkande 12 framförda förslaget om medel till Program för gårdsbaserad livsmedelsföräd-

ling vill utskottet i likhet med motionärerna understryka vikten av att förädlingen sker närmare producenten och att det mervärde som förädlingen medför stannar kvar på den lokala nivån. I övrigt vill utskottet framhålla att i samverkan med Mål 1- och Mål 2-programmen, Leader+ och det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige medverkar miljö- och landsbygdsprogrammet till utveckling av en livskraftig landsbygd liksom till en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av jordbruket i landets alla delar. Utskottet vill dessutom framhålla vad regeringen anför om den pågående utredningen med uppgift att genomföra en halvtidsutvärdering av miljö- och landsbygdsprogrammet (Jo 2002:05). Vid behov skall utredaren lämna förslag till förbättringar av programmet inom den av riksdagen beslutade ekonomiska ramen för programmet och dess genomförande. Resultatet av utvärderingen skall sändas till EG-kommissionen senast den 31 december 2003. Utskottet uttalade dessutom under våren 2002 att det anser att arbetet med en reformering av den gemensamma jordbrukspolitiken bör beredas på nationell nivå, vilket skedde inför beslutet om Agenda 2000. Utskottet föreslog därför att regeringen tillsätter en parlamentarisk kommitté med uppgift att utarbeta en svensk strategi för reformeringen av den gemensamma jordbrukspolitiken. Riksdagen gav sedermera regeringen till känna vad utskottet föreslagit (bet. 2001/02:MJU15 s. 22 f., rskr. 2001/02:255).

Utskottet förutsätter att flera av de frågor som tas upp i motionerna kommer att behandlas i det fortsatta arbetet. Mot bakgrund härav och då de föreslagna anslagen inte ryms inom ramen för utgiftsområdet anser utskottet inte att riksdagen bör vidta några åtgärder med anledning av motionerna i berörda delar.

44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur samt 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget. Samtidigt avstyrker utskottet förslag till annan medelstildelning m.m. (kd, c). Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag till bemyndigande.

Propositionen

Anslaget 44:1 används i huvudsak för att finansiera strukturstöd och miljöersättningar med anknytning till jordbruket inklusive det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Från anslaget utbetalas även ersättningar för löpande åtaganden från den tidigare programperioden.

Startstöd till yngre jordbrukare, stöd till investeringar i jordbruksföretag, stöd till bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter samt miljöåtgärder

och åtgärder för landsbygdens utveckling är ersättningsformer som bygger på fleråriga förpliktelser om utbetalningar. Dessa kan i vissa fall även gälla åtgärder för kompetensutveckling. Detsamma gäller åtgärder inom ramen för strukturfondsprogrammen i Mål 1 och gemenskapsinitiativet Leader+. Detta innebär att staten åtar sig framtida ekonomiska förpliktelser som inte ryms inom ramen för de av riksdagen anvisade anslagsmedlen. Regeringen bör därför bemyndigas att under år 2003, i fråga om ramanslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 2 880 000 000 kr efter år 2003, varav 1 230 000 000 kr år 2004, 985 000 000 kr år 2005, 520 000 000 kr år 2006, 85 000 000 kr år 2007 och 60 000 000 kr år 2008 och därefter.

Under anslaget har anvisats medel för de av Sverige tillämpade miljö- och strukturstöden med anknytning till jordbruket samt för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Lantbrukare i hela landet fortsätter att visa stort intresse för åtgärderna inom ramen för miljö- och landsbygdsprogrammet. Regeringens avsikt är att följa den plan som finns för programmet i syfte att nå de mål som formulerats. Nyanslutningen till programmet och miljöåtgärderna har blivit något större än vad regeringen förutsett. Detta är naturligtvis positivt med avseende på åtgärdernas måluppfyllelse. Det stora intresset innebär att de ekonomiska ramarna tycks bli fullt utnyttjade. Kostnaden för hämtning och omhändertagande av kadaver i norra Sverige är avsevärt högre än i södra Sverige. Jordbruksnäringen svarar för kostnaderna upp till den nivå som motsvarar kostnaderna i södra Sverige. Därför har en ny organisation för insamling av kadaver i norra Sverige upprättats inom näringen. Genom den nya organisationen har kadaver samlats in i betydligt större omfattning än tidigare. Ett statligt stöd för merkostnaden för kadaverhanteringen har införts inom ramen för stödet till jordbruket i norra Sverige. Merkostnaden för år 2003 har beräknats till högst 3 000 000 kr. Inom anslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* finansieras ett nationellt anläggningsstöd för plantering av energiskog i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 1251/99 om upprättande av ett stödsystem, för vissa jordbruksgrödor, under perioden 2001–2003. Inom utgiftsområde 21 Energi finansieras statliga insatser för forskning och utveckling på området (se avsnitt 6.4). För fortsatta insatser avseende stöd till energiskog se utgiftsområde 21 Energi.

Regeringen bedömer anslagsbehovet till 2 223 000 000 kr för år 2003.

Under anslaget 44:2 anvisas medel motsvarande EU:s finansiering av strukturstöden inom jordbruket, investeringsstöd till lantbrukare, startstöd till yngre jordbrukare, stöd till bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, regionala stöd, kompensationsbidrag till jordbruk i bergsområden och mindre gynnade områden, kompetensutveckling, miljöåtgärder i jord- och skogsbruket, åtgärder som främjar anpassning och utveckling av landsbygden m.m. som redovisas under anslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*. Åtgärderna återfinns inom ramen för Sveriges miljö- och landsbygdsprogram. Den nationella finansieringen av vissa informations-, utbildnings- och rådgivningsinsatser för skogsägare sker över anslaget 44:1 *Åtgärder för*

landsbygdens miljö och struktur och anslaget 41:1 *Skogsvårdsorganisationen* samt anslaget 41:2 *Insatser för skogsbruket*. Till anslaget förs även Jordbruksfondens utvecklingssektions finansiering av Mål 1- och Leader+programmen. Från anslaget utbetalas även ersättningar för löpande åtaganden från den tidigare programperioden.

Startstöd till yngre jordbrukare, investeringsstöd, stöd till bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter samt miljöersättningar och andra kompletterande åtgärder är stödformer som bygger på fleråriga åtaganden. Detsamma gäller åtgärder inom ramen för strukturfondsprogrammen i Mål 1 och gemenskapsinitiativet Leader+. Detta innebär att staten åtar sig framtida ekonomiska åtaganden som inte ryms inom ramen för de av riksdagen anvisade anslagsmedlen. Regeringen bör därför bemyndigas att under år 2003 i fråga om ramanslaget 44:2 *Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 3 180 000 000 kr efter år 2003, varav 1 310 000 000 kr år 2004, 1 160 000 000 kr år 2005, 560 000 000 kr år 2006, 90 000 000 kr år 2007 och 60 000 000 kr år 2008 och därefter.

Sverige har tilldelats 161,33 miljoner euro från Jordbruksfondens garanti-sektion för finansiering av miljö- och landsbygdsprogrammet för EU:s budgetår 2002/03. Regeringen bedömer anslagsbehovet till 1 557 951 000 kr för år 2003.

Motionerna

I motion MJ424 (kd) anför motionärerna att de i stället för kortsiktiga stöd vill initiera en långsiktig satsning på miljöanpassat jordbruk där både konventionellt jordbruk med Rekostöd och ekologiskt jordbruk kan samspela. I skogs- och mellanbygder är det enligt motionen svårt att upprätthålla mjölkproduktionen. Det finns anledning att överväga en särskild stödinsats som bidrar till öppna landskap. I enlighet härmed föreslår motionärerna att anslaget höjs med 240 000 000 kr (yrkandena 6 och 28 delvis). Vidare påpekas i motionen att Norrlandsjordbruket har extra kostnader som man i övriga Sverige inte har. Produktionen i norra Sverige minskar, vilket tyder på att lönsamheten är sämre än på andra håll. En höjd transportersättning skulle enligt motionen sannolikt leda till ökad stabilitet och framtidstro. Införandet av kadaverinsamlingen i norra Sverige har medfört att jordbruket i norr drabbats av högre kostnader än jordbruket i södra Sverige (yrkande 12). I enlighet härmed föreslås en ytterligare medelstilldelning om 10 000 000 kr (yrkande 28 delvis). Enligt motion MJ487 (c) behöver det maximala beloppet för startstöd höjas till samma nivå som EU-förordningen anger. I tider då alltför små lantbruk läggs ned försvaras möjligheterna för unga människor som vill bli lantbrukare att kunna starta egen verksamhet. De som inte kan ta över en släktgård kan ha svårt att finansiera köp av de större enheter som nu växer fram. Startstöd och andra liknande inslag har en viktig roll att fylla för att garantera återväxten (yrkande 30). Vidare anser Centerpartiet att det bör tillföras nationella budgetmedel för att mildra utfallet av det klena förhand-

lingsresultatet gällande landsbygdsförordningen och miljöstödsprogrammen. Anslaget bör ökas och användas bl.a. till att återskapa våtmarker, stärka konkurrenskraften, integrera hästpolitiken i jordbrukspolitiken och ge startstöd till landsbygdsföretagare (yrkande 37). Centerpartiet föreslår därför i motion MJ447 (c) delvis att anslaget höjs med 230 000 000 kr.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av propositionen används anslaget 44:1 i huvudsak för att finansiera strukturstöd och miljöersättningar med anknytning till jordbruket inklusive det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Till anslaget hänförs startstöd till yngre jordbrukare, stöd till investeringar i jordbruksföretag, stöd till bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter samt miljöåtgärder och åtgärder för landsbygdens utveckling. Dessa stödformer bygger på fleråriga åtaganden om utbetalningar. Till anslaget 44:2 anvisas medel motsvarande EU:s finansiering av de olika åtgärderna inom ramen för Sveriges miljö- och landsbygdsprogram som redovisas under anslaget 44:1.

Genomförandet av miljö- och landsbygdsprogrammet regleras av rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar. I artiklarna 48 och 49 anges övergripande regler för övervakning och utvärdering av åtgärderna i programmet. I kommissionens förordning (EG) nr 445/2002 av den 26 februari 2002 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1257/1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden ges i artiklarna 53–57 mer detaljerade anvisningar om innehåll och krav när det gäller övervakning och utvärdering. I augusti 2002 tillkallade regeringen en särskild utredare för att genomföra en halvtidsutvärdering av Miljö- och landsbygdsprogrammet för Sverige år 2000–2006 (dir. 2002:109). Utvärderingen skall göras gentemot de olika mål som finns angivna för Miljö- och landsbygdsprogrammet. Utredaren skall redovisa svar på de frågor och indikatorer som följer av kommissionens förordning (EG) nr 445/2002. Även det administrativa genomförandet främst gentemot stödmottagarna inom programmet skall bedömas. Utredaren får, baserat på resultatet av utvärderingen, i en separat förslagsdel lämna förslag på förbättringar av programmet och dess genomförande inom den av riksdagen beslutade ekonomiska ramen för programmet. Då så är lämpligt skall utredaren samverka med andra relevanta uppföljningar och utvärderingar. Utredaren skall samråda med de myndigheter och organisationer som berörs av Miljö- och landsbygdsprogrammet och redovisa utvärderingen senast den 15 november 2003. Därutöver vill utskottet hänvisa till vad utskottet anfört om den parlamentariska kommitté som riksdagen har förordnat om (2001/02:MJU15, rskr. 2001/02:255) och som skall utarbeta en svensk strategi för reformeringen av den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP). Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag under anslagen 44:1 och

44:2. I enlighet härmed avstyrker utskottet motionerna MJ424 (kd) yrkandena 6 och 28 delvis, MJ447 (c) delvis samt MJ487 (c) yrkandena 30 och 37.

När det slutligen gäller de i motion MJ424 (kd) yrkandena 12 och 28 delvis framförda synpunkterna om ett extra Norrlandsstöd vill utskottet anföra följande. Regeringen påpekar i likhet med motionärerna att kostnaden för hämtning och omhändertagande av kadaver är avsevärt högre i norra Sverige än i södra Sverige. Som regeringen anför svarar emellertid jordbruksnäringen endast för kostnaderna upp till den nivå som motsvarar kostnaderna i södra Sverige. Ett statligt stöd för merkostnaden för kadaverhanteringen har införts inom ramen för stödet till jordbruket i norra Sverige. Merkostnaden för år 2003 har regeringen beräknat till högst 3 000 000 kr. För övrigt har jordbruket i norra Sverige en särskild regionalpolitisk betydelse genom den mångfald av värden som jordbruksnäringen och dess verksamheter förknippas med. Jordbruket och skogsbruket bidrar till att upprätthålla livsmedelsproduktion, sysselsättning, befolkning och samhällsstruktur i dessa delar av landet. Området har delats upp i två separata Mål 1-program, Norra Norrland respektive Södra skogslänsregionen. Båda programmen har arbetats fram regionalt med utgångspunkt i bl.a. de länsvisa prioriteringar som lyfts fram i de regionala tillväxtavtalen och innehåller särskilda insatsområden för jordbruk och landsbygdsutveckling. Programmen omfattar även åtgärder riktade till fiskerinäringen. Stöd ges vidare i programmen till rennäringen och särskilda insatser avses att genomföras för det fjällnära jordbruket. Miljö- och landsbygdsprogrammets åtgärder för ett hållbart jordbruk, såsom kompensationsbidrag i mindre gynnade områden och olika miljöersättningar, särskilt bevarandet av ett öppet och varierat odlingslandskap, är betydelsefulla i norra Sverige. Ett antal stödformer som i södra Sverige genomförs inom ramen för miljö- och landsbygdsprogrammet ingår i norra Sverige i stället i Mål 1-programmen. Det gäller stöd till investeringar i jordbruksföretag, kompetensutveckling, startstöd till unga jordbrukare, stöd till förbättrad bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter samt åtgärder för att främja anpassning och utveckling av landsbygden. Sverige får därutöver enligt anslutningsfördraget lämna ett nationellt stöd för att upprätthålla produktionen i norra Sverige (stödområdena 1–3). Detta stöd kan lämnas för slaktsvin, suggor, getter, ägg, potatis, bär och grönsaker samt som pristillägg och transportstöd för mjölk. Stödet är beräknat utifrån förutsättningen att den totala stödnivån före EU-medlemskapet skall kunna upprätthållas. Avslutningsvis konstaterar utskottet att de samlade programdokumenten för Mål 1 är ägnade att stärka konkurrenskraften för jordbruket i Norrlands inland. Åtgärder möjliggörs som både underlättar en nödvändig fortsatt strukturutveckling inom jordbruket och främjar ökad sysselsättning på landsbygden bl.a. genom en snabbare diversifiering av de jordbruksföretag som saknar förutsättningar att utveckla sin jordbruksproduktion. Utskottet förutsätter att regeringen fortsättningsvis följer utvecklingen och effekterna av de åtgärder som hittills vidtagits. Med det anförda föreslår utskottet att motion MJ424 (kd) yrkande 12 lämnas utan

riksdagens vidare åtgärd. Vidare avstyrker utskottet MJU424 (kd) yrkande 28 delvis med hänvisning till den av riksdagen fastställda ramen.

44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker motionsyrkanden (m, kd, c) med förslag till annan tilldelning.

Propositionen

Anslaget disponeras av Jordbruksverket för att inom skilda nationella handlingsprogram, huvudsakligen genom försöks- och utvecklingsverksamhet, styra utvecklingen inom jordbruket och trädgårdsnäringen mot minskat växtnärläckage, minskad ammoniakavgång, säkrare och minskad användning av bekämpningsmedel, bevarande av biologisk mångfald och tillvaratagande av kulturvärden samt ökad andel ekologisk produktion. Anslaget får likaså disponeras för marknadsstödjande åtgärder för ekologisk produktion, uppföljning och utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken liksom effekterna av de verksamheter som finansieras under anslaget, standardiseringsarbete och verksamhet med funktionstest av lantbrukssprutor.

Genom försöks- och utvecklingsverksamhet inom ramen för de nationella handlingsprogrammen kan projekt bearbeta aktuella, konkreta och angelägna frågeställningar med bäring på relevanta nationella miljömål. Resultaten ligger till grund för råd och rekommendationer om direkt tillämpliga åtgärder inom jordbruket i en nära framtid. Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen har kommit in med ett förslag till nytt handlingsprogram för användningen av bekämpningsmedel i jordbruk och trädgårdsnäring (Jordbruksverkets rapport 2002:7). Regeringen avser att återkomma till riksdagen med anledning av förslaget. Anslaget minskas med 10 000 000 kr för att finansiera nödvändiga åtgärder på andra områden inom utgiftsområdet.

Regeringen bedömer anslagsbehovet till 19 351 000 kr för år 2003. För år 2004 beräknas anslagsbehovet till 21 651 000 kr.

Motionerna

I motion MJ424 (kd) anförs att anslaget 44:3 används till många viktiga områden, bl.a. till forskning för att minska växtnärläckage, ammoniakavgång, säkrare och minskad användning av bekämpningsmedel. Vidare anförs att det dessutom ingår forskning och utveckling kring bevarande av biologisk mångfald m.m. Motionärerna anför att Kristdemokraterna inte vill medverka till regeringens föreslagna nedskärning utan vill satsa mer på detta anslag. I enlighet härmed föreslås en ökad medelstildelning jämfört med regeringens förslag om 15 000 000 kr (yrkande 28 delvis). Enligt motion MJ444 (m)

används anslaget 44:3 bl.a. till att främja användningen av ekologiska livsmedel inom storhushåll och offentlig sektor. Motionärerna anser att det inte är statens uppgift att marknadsföra och stimulera konsumtion av en viss typ av livsmedel. Detta sköts bäst av marknadsaktörer, utan statlig inblandning anser de. Med hänvisning härtill föreslår motionärerna en anslagsminskning med 10 000 000 kr (yrkande 12). Forskningen om ekologiskt lantbruk behöver, enligt motion MJ447 (c) delvis, breddas samtidigt som arbetet med att minska växtnärläckaget inom jordbruket behöver intensifieras. Anslaget bör därför öka med 23 000 000 kr anser motionärerna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla att regeringen i skrivelse 1999/2000:14 till riksdagen har angett att inför år 2005 den ekologiskt odlade arealen skall fördubblas och att den ekologiska animalieproduktionen bör öka. Detta innebär att 20 % av arealen bör odlas ekologiskt samt att 10 % av antalet mjölkkor och slaktdjur av nöt och lamm bör finnas i ekologisk produktion år 2005. Regeringen framhåller i propositionen att under anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* har medel under 2002 anvisats för åtgärder med syfte att främja den ekologiska produktionen. Åtgärderna har under våren 2002 notifierats hos EG-kommissionen och beslut om fördelning av medel har fattats av Jordbruksverket. Anslutningen till miljöersättningen för ekologisk produktion uppgår enligt regeringen till 15 % av den odlade arealen och arealen ökar kontinuerligt, ökningen uppgick till 60 000 hektar mellan åren 2001 och 2002. Det fastlagda målet är enligt regeringen på god väg att uppfyllas. Anslutningen uppgår till knappt 75 % av arealmålet. Vidare finns inom miljö- och landsbygdsprogrammet ett flertal åtgärder som syftar till att minska växtnärläckagena från jordbruksmark. Miljöersättningen för minskat kväveläckage, genom odling av fänggröda och senarelagd jordbearbetning, har enligt regeringen rönt stort intresse hos lantbrukarna, och den anslutna arealen är tre gånger större än det uppsatta målet. Enligt utskottets mening är det av stor vikt att fortsatta satsningar görs på den ekologiska produktionen. Utskottet instämmer därför i de överväganden om politikens inriktning som regeringen gör och finner inte skäl för någon annan bedömning av medelstilldelningen m.m. än den regeringen redovisat. Utskottet avstyrker därför motionerna MJ424 (kd) yrkande 28 delvis, MJ444 (m) yrkande 12 och MJ447 delvis. De i motionerna MJ424 (kd) och MJ447 (c) framförda yrkandena om höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet.

44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstilldelning under anslaget. I enlighet härmed avstyrker utskottet fyra yrkanden (m, kd, c) om stöd till projekt med anknytning till Emån.

Propositionen

Från anslaget betalas bidrag till jordbrukets yttre och inre rationalisering enligt förordningen (1978:250) om statligt stöd till jordbrukets rationalisering (omtryckt 1988:999). Från och med år 2003 disponeras anslaget helt för vissa omarronderingsprojekt i Dalarnas län. Regeringen beräknar anslagsbehovet för år 2003 till 3 000 000 kr.

Motionerna

I motion MJ259 (kd) anføres att den mycket omfattande miljökonsekvensbeskrivningen som utförts för Emån är en kartläggning av biologiska förlopp och samband m.m. Denna utredning utgör ett unikt material som kan vara beslutsunderlag för de mest skilda frågor avseende Emån. Enligt motionärerna är det därför av stor vikt att arbetet får avslutas. För att garantera fortsatt omarronderingsverksamhet med möjlighet till tillkommande objekt samt fortsatt stöd till åtgärder kring Emån föreslår Kristdemokraterna i motion MJ424 (kd) att anslaget ökas med 5 000 000 kr för år 2003 och med lika mycket för år 2004 (yrkandena 15 och 28 delvis). Även i motion MJ222 (c) efterlyses fortsatta statliga kreditgarantier för att miljökonsekvensbeskrivningarna i anslutning till Emåprojektet skall kunna fullföljas som planerat. Också i motion MJ255 (m) tas frågan om slutförande och kostnadstäckning av projekt med anledning av Emåns översvämning upp. Motionärerna anför att eftersom riksdagen tidigare fattat beslut om stöd för åtgärder mot översvämningen av Emån, och arbetet därefter pågått med statligt engagemang, kan det inte vara rimligt att staten nu undandrar sig ansvaret. Tidigare fattat beslut skall fullföljas och regeringen skall återkomma till riksdagen med slutredovisning och förslag till kostnadstäckning anser motionärerna.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen påpekar disponeras anslaget från och med år 2003 helt för vissa omarronderingsprojekt i Dalarnas län. Regeringen föreslog i budgetpropositionen för år 2002 att kreditgarantigivningen skulle upphöra den 1 januari 2002. Förslaget innebar att inga ytterligare statsbidrag till åtgärder mot översvämningar i Emån skulle komma att lämnas. Vid budgetbehandlingen redogjorde utskottet för riksdagens beslut under riksmötet 1978/79 att åkermark i anslutning till Emån skulle skyddas mot översvämningar (prop. 1978/79:10, bet. 1978/79:JoU7). Beslutet innebar i korthet att statligt stöd skulle lämnas till vissa lokala markavvattningsåtgärder i form av årensningar och invallningar i syfte att förbättra torrläggningen av de berörda markerna. Utskottet konstaterade därvid att de särskilda förhållandena i Emån med få möjligheter till magasinering av vatten medför att vattennivån varierar mycket mellan lågvatten och högvattenflöde.

Enligt vad utskottet inhämtat beslutade Länsstyrelsen i Kalmar län år 1996 att godkänna vissa planerade åtgärder. Länsstyrelsens beslut överklagades emellertid av Naturvårdsverket och år 1998 återförvisade regeringen ärendet

till länsstyrelsen med föreskrift om komplettering av den gjorda miljökonsekvensbeskrivningen. I samband därmed kom kravet på miljökonsekvensbeskrivningen att omfatta ett större geografiskt område.

Företrädare för projektet vid Emån har informerat utskottet om vad som återstår innan en förrättning m.m. kan påbörjas. Underlaget för miljökonsekvensbeskrivningen omfattar flera olika utredningar med bl.a. antikvariska, ekologiska, hydrologiska, agrara och ekonomiska aspekter. Enligt vad utskottet erfarit återstår nu arbete med att analysera och sammanställa dessa utredningar. Kostnaden härför beräknas till 900 000 kr. Den uppfattning utskottet gav uttryck för vid 2001 års budgetbehandling (2001/02:MJU2) kvarstår. Utskottet anser således att det naturligtvis är av stort värde att miljökonsekvensbeskrivningen kan slutföras så att från miljösynpunkt godtagbara åtgärder för att skydda den omkringliggande åkermarken kan vidtas. Utskottet konstaterar dock att den av riksdagen beslutade ramen för utgiftsområdet inte medger några ytterligare medel för projektet. Utskottet anser på den grunden att motionerna MJ222 (c), MJ255 (m), MJ259 (kd) samt MJ424 (kd) yrkandena 15 och 28 delvis bör lämnas utan riksdagens vidare åtgärder.

44:5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslag 44:5.

44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning och avstyrker fyra yrkandena (m, fp, c) om annan tilldelning. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till bemyndigande.

Propositionen

Anslaget används för att återföra uppbyggnads skatt på bekämpningsmedel och kväve i handelsgödsel i jordbruket till jordbruksnäringen. Huvuddelen av den återförda skatten används till åtgärder för att minska växtnäringens förluster från jordbruket och minska miljöriskerna inom växtskyddsområdet. En mindre del av beloppet återförs kollektivt till jordbruksnäringen för bl.a. informations-, utbildnings-, rådgivnings- och utvecklingsinsatser med syfte att främja hållbara produktionsmetoder. Skatten på bekämpningsmedel återförs kollektivt för forsknings- och utvecklingsinsatser med syfte att främja en hållbar utveckling inom jordbruket och trädgårdsnäringen.

Regeringen uttalade i budgetpropositionen för år 2001 (prop. 2000/01:1 volym 1, s. 36. resp. 230, bet. 2000/01:FiU1, rskr. 36) att en översyn bör göras av skatterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel med sikte på att förbättra deras effektivitet som miljöstyrmedel utan att kraven på kostnadseffektivitet eftersätts. Regeringen har tillkallat en särskild utredare (dir. 2001:55) som skall lämna förslag i november 2002. Utredningens förslag kommer att behandlas under våren 2003 och eventuella förslag till förändringar av skatterna kommer tidigast att läggas fram i budgetpropositionen för år 2004.

Sverige har hos EG-kommissionen anmält och fått godkänt vissa förslag till nationellt finansierade åtgärder i jordbruket. Därefter har år 2002 beslut fattats om att 35 miljoner kronor från anslaget skall användas för informations-, utbildnings-, utvecklings- och rådgivningsinsatser med syfte att främja hållbara produktionsmetoder i jordbruket inom ramen för åtgärdsprogram för miljöförbättrande åtgärder i jordbruket. Likaså har beslut fattats om att 8 miljoner kronor skall tillföras Stiftelsen Lantbruksforskning för forsknings- och utvecklingsverksamhet inom trädgårdsnäringen. Sverige har vidare utarbetat ett stöd till enskilda jordbrukare för upprättande av växtodlingsplaner.

Jordbruksverket räknar med att de treåriga åtagandena för stöd till växtodlingsplaner beslutas efter den 31 december 2002 och att stödutbetalningar avseende år 2002 således sker under våren 2003. De årliga utgifterna för de cirka 30 000 växtodlingsplanerna beräknas till högst 187 000 000 kr. Regeringen bör därför bemyndigas att för detta ändamål ingå ekonomiska åtaganden som medför utgifter på högst 187 000 000 kr under år 2004 och högst 186 000 000 kr under år 2005.

Den nuvarande återföringen av skattemedel beräknas fortgå t.o.m. år 2005. Regeringen bedömer anslagsbehovet till 420 000 000 kr för år 2003. För år 2004 bedöms anslagsbehovet till 430 000 000 kr.

Motionerna

Enligt Folkpartiet liberalerna i motionerna MJ422 (fp) yrkande 20 delvis och Fi232 (fp) yrkande 21 delvis bör anslaget minska med 420 000 000 kr. Moderata samlingspartiet föreslår i motion MJ444(m) att skatten på handelsgödselns kväveinnehåll tas bort. De anser att bekämpningsmedelsavgifterna bör vara kvar, men anser att dessa bör återföras till näringen i form av rådgivning, utbildning och forskning. Moderaterna föreslår att återföringen till jordbruket skall minska med motsvarande summa eller 390 000 000 kr (yrkande 13). Centerpartiet föreslår i motion MJ447 (c) delvis att anslaget minskas med 320 000 000 kr. Resterande del av anslaget bör enligt motionärerna återföras till näringen på lämpligt sätt.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen påpekar i propositionen har regeringen tillkallat en särskild utredare (dir. 2001:55) med uppdrag att göra en översyn av skatterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel med sikte på att förbättra deras effektivitet.

tet som miljöstyrmedel utan att kraven på kostnadseffektivitet eftersätts. Utredningen beräknas presentera sitt betänkande i januari 2003. Utskottet konstaterar att utredningens förslag torde komma att behandlas av regeringen under våren 2003. Eventuella förslag till förändringar av skatterna kommer enligt regeringen tidigast att läggas fram i budgetpropositionen för år 2004. Utskottet vill för egen del inte föregripa resultatet av utredningen utan instämmer i de överväganden regeringen gör. Utskottet avstyrker därför motionerna MJ422 (fp) yrkande 20 delvis, MJ444 (m) yrkande 13, MJ447 delvis och Fi232 (fp) yrkande 21 delvis. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till bemyndigande.

Samepolitik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet har inget att erinra mot regeringens redovisning och resultatbedömning av verksamheten under politikområdet. Utskottet uttalar sin avsikt att under det kommande budgetåret följa effekterna för rennäringen av utgiftsutvecklingen under anslaget.

Propositionen

Omfattning m.m.

Politikområdet omfattar verksamheten vid Sametinget, rennäringen och information om samer och samisk kultur. Till politikområdet hör också arbete med urbefolkningsfrågor med både nationell och internationell verksamhet.

Sametingets verksamhet regleras i sametingslagen (1992:1433) och förordningen (1993:327) med instruktion för Sametinget. Rennäringen regleras i huvudsak i rennärlagslagen (1971:437) och i rennärlagsförordningen (1993:384). De skador som vilda djur orsakar rennäringen ersätts enligt vilt-skadeförordningen (2001:724).

Regeringens inriktning är att successivt pröva ett utvidgat samiskt självbestämmande inom områden där detta är möjligt och med beaktande av resultatet av pågående och nyligen avslutade utredningar. Regeringen har inlett samtal som syftar till en försoning mellan staten och samerna och har tillsatt en gränsdragningskommission för att fastställa gränserna för renskötselområdet. Vidare har regeringen beslutat tillsätta en utredning för att närmare utreda omfattningen av samebymedlemmars och markägares rätt till jakt och fiske inom lappmarkerna och renbetesfjällen. Regeringen avser att inrikta informationssatsningen om samer och samisk kultur på det nationella planet.

Rennäringspolitiska kommittén har i sitt betänkande En ny rennärlagspolitik (SOU 2001:101) föreslagit omfattande förändringar bl.a. vad gäller samebyarnas organisation och rennärlagsadministration. Betänkandet är under remissbehandling.

Sedan år 2001 pågår en nationell informationsinsats om samer och samisk kultur som skall öka kunskapen om och förståelsen för samerna som Sveriges urbefolkning. Förtroendet mellan samer och icke-samer skall förbättras och diskriminering motverkas.

En utredare tillsattes hösten 2000 för att göra en översyn av Sametingets organisation och de dubbla rollerna som folkvalt organ och myndighet. Utredaren skulle också göra en översyn av valbestämmelserna i sametingslagen. Uppdraget har i oktober 2002 redovisats i betänkandet Sametingets roll i det svenska folkstyret (SOU 2002:77). Med uppdrag att utreda de gränser för renskötselområdet som avses i ILO:s konvention 169 har en gränsdragningskommission tillsatts (dir. 2002:7). Utredaren skall lämna sina förslag den 31 december 2004. Sedan Sveriges och Norges regeringar beslutat att det även fortsatt finns behov av renbetning över gränsen tillsattes år 1997 en svensk-norsk kommission som skulle komma med förslag om hur betestillgångarna kan utnyttjas mest rationellt. Kommissionen, som var enig om ett förslag till ny konvention, överlämnade sitt betänkande i maj 2001. Nuvarande konvention om renbete över den svensk-norska gränsen har förlängts till våren 2005 på grund av att förhandlingarna med Norge inte hunnit genomföras innan konventionen skulle ha upphört våren 2002. Förhandlingar med Norge om en ny konvention kommer att påbörjas under hösten 2002.

Arbetet med en nordisk samekonvention har nu resulterat i att en expertgrupp skall tillsättas för att utarbeta ett utkast till en samekonvention. Expertgruppen skall bestå av två representanter från respektive land varav en representant skall utses av respektive sameting. Arbetet skall påbörjas senast vid årsskiftet 2002/03.

Resultatbedömning, analys m.m.

Verksamheten vid Sametinget är indelad i följande delar:

1. det folkvalda organet,
2. samiska språk,
3. nordiskt och internationellt arbete,
4. information om samiska förhållanden,
5. samiska näringar och medverkan i samhällsplaneringen,
6. kultur, inklusive litteratur- och biblioteksfrågor.

Prisstöd till rennäringen lämnades med 18 miljoner kronor för knappt 1 600 ton renkött. Avräkningspriset var 41,70 kronor per kilo exklusive mervärdesskatt och prisstöd. Antalet slaktade renar uppgick slaktåret 2001/02 till 58 700, vilket är en ökning med 25 %.

Jordbruksverkets föreskrifter om medling m.m. i tvister mellan samebyar och jordbrukare när det gäller konflikter på grund av renbetning på åkermark beräknas kunna tillämpas under år 2002.

Jordbruksverket har under året beviljat 21 samebyar ersättning enligt 35 a § rennäringförordningen (1993:384) för utfodring på grund av synnerli-

gen svåra betesförhållanden med 15,3 miljoner kronor. Det slutligt utbetalade beloppet är beroende av i vilken omfattning utfodring verkligen skett.

Inom ramen för regeringens informationssatsning om samerna som Sveriges urbefolkning och samisk kultur har hittills beviljats projektmedel på cirka 6,5 miljoner kronor till 30 projekt. Som exempel kan nämnas att LRF–Skogsägarna och Svenska Samernas Riksförbund, SSR, nyligen har fått medel för projektet Dialog och samverkan mellan rennäring och familjeskogsbruk.

Regeringen har nyligen beslutat ge Sametinget i uppdrag att utveckla och etablera ett permanent nationellt informationscentrum för samefrågor. För detta anvisades Sametinget ett engångsbelopp på 3 miljoner kronor. Uppdraget skall redovisas senast den 31 december 2004.

Sametingets redovisning för år 2001 är svårläst och i vissa delar bristfällig. Sametinget har beslutat att göra en intern kansliöversyn och en översyn av informations- och språkarbete.

Riksrevisionsverket hade inga invändningar med anledning av Sametingets årsredovisning.

Utgiftsutveckling

Den beräknade utgiftsutvecklingen avseende politikområdet Samepolitik är följande (i miljoner kronor).

Utfall	Anslag	Utgifts- prognos	Förslag anslag	Beräknat anslag
2001	2002 ¹	2002	2003	2004
68	60	73	58	58

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten i samband med 2002 års ekonomiska vårproposition och förslag till tilläggsbudget i denna proposition.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att erinra mot regeringens redovisning och resultatbedömning inom området samepolitik.

Som framgår av utskottets ställningstagande nedan tillstyrker utskottet regeringens förslag om medelstilleddning under anslaget 45:1 Främjande av rennäringen m.m. Det kan emellertid konstateras att anslagsnivån under ett flertal år varit i stort sett oförändrad. Mot denna bakgrund har utskottet för avsikt att under det kommande budgetåret följa effekterna för rennäringen av utgiftsutvecklingen under anslaget, framför allt vad avser pristillägget för renkött och ersättning för vissa merkostnader till följd av Tjernobylyckykan. När det gäller ersättningar för viltskador vill utskottet hänvisa till sitt uttalande ovan under anslaget 42:6 *Ersättning för viltskador m.m.* där utskottet förordar en höjning av anslaget med 3,5 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

45:1 Främjande av rennäringen och 45:2 Informations- satsning om samerna

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstilleddning under anslagen 45:1 och 45:2. Utskottet tillstyrker även det bemyndigande som regeringen föreslår under anslaget 45:1.

Utbildningspolitik och forskningspolitik under utgiftsområdena 16 och 20

Propositionen

Politikområde Utbildning inom utgiftsområde 23

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ingår som en del i politikområdet Utbildning som redovisas under utgiftsområde 16. Verksamheten vid Lantbruksuniversitetet utgör också ett viktigt medel för att förverkliga målen inom livsmedelspolitiken, landsbygdspolitiken, djurpolitiken, samepolitiken samt skogspolitiken under utgiftsområde 23.

Politikområde Forskning inom utgiftsområde 23

Forskningen som bedrivs inom de areella näringarna har ett särskilt ansvar för att kunskaperna om naturresurserna utvecklas för kommande generationers behov. Viktiga globala miljö- och livsmedelsförsörjningsfrågor måste lösas genom samverkan mellan många länder och mellan forskare från olika vetenskapliga discipliner.

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) har till uppgift att främja och stödja grundforskning och behovsstyrd forskning inom områdena miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Rådet sorterar under utgiftsområde 20 men anvisas medel under ett anslag för forskning under utgiftsområde 23. En resultatredovisning för samtliga forskningsfinansierade myndigheter görs under politikområdet Forskning under utgiftsområde 16.

25:1 Sveriges lantbruksuniversitet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår med beaktande av riksdagens beslut att höja ramen för utgiftsområdet för år 2003 att anslaget ökas med 7 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Därmed tillstyrker utskottet en motion (s, v, mp) om motsvarande höjning av anslaget

och avstyrker två motioner (fp) om annan medelstilldelning. Utskottet avstyrker även en motion (c) om annan medelsfördelning inom anslaget. Även fem motioner (s, kd, c) om resurser för viss forskning avstyrks liksom två motioner (m, fp, kd, c) om inrättande av tjänster vid SLU.

Propositionen

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) skall utveckla kunskapen om de biologiska naturresurserna och människans hållbara nyttjande av dessa. Detta sker genom utbildning, forskning, fortlöpande miljöanalys och information.

Anslaget finansierar grundläggande högskoleutbildning, forskarutbildning, forskning, fortlöpande miljöanalys samt information och fortbildning. Verksamheten bedrivs utifrån ett sektorsansvar som preciseras av fem ansvarsområden:

- kvalitet i livsmedelskedjan,
- djurhållning, djurhälsa och djurskydd,
- skog, skogsbruk och förädling av skogsråvaran,
- naturresurser för landsbygdsutveckling, rekreation och fritid,
- landskapsplanering och markanvändning.

Grundutbildningen bedrivs inom ett antal utbildningsprogram som leder till 11 olika yrkesexamina eller kandidat/magisterexamen med 5 olika inriktningar.

Verksamheten vid SLU ingår som en del i politikområdet Utbildning och omfattas därför av den övergripande resultatredovisning som görs för högskoleväsendet under utgiftsområde 16. Verksamheten utgör även ett viktigt medel för att förverkliga målen inom livsmedelspolitiken, landsbygdspolitiken, djurpolitiken, samepolitiken samt skogspolitiken under utgiftsområde 23.

I regleringsbrevet för SLU specificeras lärosätets utbildningsuppdrag genom ett mål för antalet helårsprestationer. Antalet helårsprestationer för treårsperioden 2000–2002 har fastslagits till 9 000 varav 1 100 i fristående kurser. Utfallet för de två första åren är 6 337 helårsprestationer i utbildningsprogram och 967 i fristående kurser. Prognosen för att periodens utbildningsuppdrag skall fullgöras är god. Prestationsgraden är 89 %, vilket är högre än den genomsnittliga prestationsgraden för övriga universitet och högskolor.

Andelen studenter som avlägger examen på nominell studietid minskar successivt, och genomströmningen av studenter varierar mycket mellan olika program. En förklaring till den allt sämre genomströmningen är att studenterna från många utbildningar även utan avslutad utbildning är eftertraktade på arbetsmarknaden. Internationella studieutbyten kan också bidra till längre studietid eftersom samtliga utbildningskurser inte alltid får tillgodoräknas i examen.

Av antalet sökande är 75 % kvinnor och andelen antagna kvinnor utgör 65 %. Variationen är dock stor mellan olika program. SLU arbetar aktivt

med att utjämna könsfördelningen inom de program i vilka snedfördelning råder.

Veterinärer med utbildning från land utanför EU hade tidigare små möjligheter att få en kompletterande utbildning för att därigenom erhålla legitimation och kunna utöva sitt yrke i Sverige. I syfte att tillvarata den resurs som dessa personer utgör anvisades SLU första gången budgetåret 1999 särskilda medel för att genomföra en kompletterande utbildning för utländska veterinärer. Hittills har 44 utländska veterinärer antagits. Utbildningsresultaten har varit goda och flertalet av dem som avslutat utbildningen och erhållit legitimation har fått adekvat arbete.

Regeringen har som mål för perioden 2001–2004 angett att minst 34 % av de professorer som nyanställs skall vara kvinnor. Under år 2001 anställdes totalt 14 nya professorer. Av dessa var endast 3 kvinnor, vilket motsvarar 21 %.

Den professur i djurskydd som SLU år 1999 fick särskilda medel för har nu tillsatts. Professuren är den första i sitt slag i landet.

I enlighet med tidigare beslut anvisas 5 miljoner kronor ytterligare ett år till verksamheten för Centrum för uthålligt lantbruk (CUL). SLU tilldelades år 2002 en tillfällig förstärkning om 7 000 000 kr för fältförsöksverksamhet rörande ekologisk odling.

För att ge Artdatabanken möjlighet att skapa ett nationellt referensverk som beskriver samtliga i Sverige kända djur, växter och svampar förstärktes SLU:s anslag år 2002 med 10 000 000 kr. För arbetet år 2003 anvisas 10 000 000 kr och år 2004 20 000 000 kr.

Metallbiologiskt centrum inrättades år 1992 av Uppsala universitet. Huvudmannskapet överfördes till SLU efter riksdagsbeslut (prop. 1992/93: 170). SLU har funnit att centrumets huvudsakliga inriktning inte tillhör universitetets prioriterade områden och har därför tillsammans med Uppsala universitet föreslagit att medel för verksamheten överförs från SLU till Uppsala universitet, där verksamhetens inriktning mot humanmedicin passar bättre. Regeringen föreslår därför att SLU:s anslag minskar med 940 000 kr och att dessa medel överförs till utgiftsområde 16 anslaget 25:21 *Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning*.

Anslagsnivån har justerats i syfte att begränsa statlig konsumtion.

Regeringen bedömer anslagsbehovet för år 2003 till 1 226 964 000 kr. För år 2004 beräknas anslagsbehovet till 1 264 789 000 kr.

Motionerna

I motion Fi230 (s, v, mp) anförs att under anslaget 25:1 *Sveriges lantbruksuniversitet* har 7 miljoner kronor per år avsatts under åren 2001 och 2002 för SLU:s arbete med fältförsöksverksamhet för ekologisk odling. Motionärerna begär att anslaget för detta ändamål tillförs ytterligare 7 miljoner kronor för år 2003 (yrkande 10 delvis). Eftersom det enligt motionärerna är viktigt att stärka den enskilde forskarens fria ställning bör enligt motionerna Fi232 (fp)

yrkande 21 delvis och MJ422 (fp) yrkande 20 delvis anslaget höjas med 12 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

Enligt motion MJ435 (c) bör ett specialdestinerat anslag om 10 miljoner kronor per år anslås till institutioner vid SLU för grund- och forskarutbildning i ekologiskt lantbruk (yrkande 1), och 5 miljoner kronor om året för ytterligare tre år, dvs. perioden 2004–2006, bör anvisas till Centrum för ekologiskt lantbruk (CUL) (yrkande 2).

I motion MJ424 (kd) behandlas frågan om utbildning och forskning inom jordbruks- och livsmedelsområdet. Enligt motionärerna åstadkoms vidareutveckling av kunskaperna inom ekonomi för lantbruks- och livsmedelssektorerna bäst genom en stark forskning på dessa områden. För att denna forskning skall ge ett för Sverige optimalt resultat krävs en förstärkning av forskningsområdet (yrkande 20). I motion MJ487 (c) begärs en översyn och ökning av forskning och utveckling inom jordbruksnäringen och livsmedelsindustrin (yrkande 27). Behovet av långsiktigt säkerställande av den norrländska jordbruksforskningen vid Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap (NJV) vid SLU i Umeå påtalas i motion MJ389 (c). Enligt motion MJ407 (s) bör försöksverksamheten med trädgårdsodling i Öjebyn och Röbäcksdalen utvecklas. I motion MJ487 framställs krav på utökad forskning om djurskyddsaspekterna beträffande pälsfarmer (yrkande 33). Enligt motion MJ421 (c) bör den forskning prioriteras som syftar till att finna en metod som helt befriar bin från kvalster (yrkande 2).

Behovet av förstärkning med ytterligare fem högre forskartjänster vid SLU i Skara påtalas i motion MJ354 (m, fp, kd, c). Enligt motion MJ421 (c) bör en till SLU knuten genetikertjänst för avelsarbete med bin återinrättas (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Som anförs i motion Fi230 (s, v, mp) yrkande 10 delvis bör medelstillsdelningen under anslaget öka med 7 000 000 kr jämfört med regeringens förslag. Den av utskottet härmed föreslagna ökningen bör tillföras SLU:s arbete med fältförsöksverksamhet rörande ekologisk odling inom CUL. I övrigt har utskottet ingen annan uppfattning än den regeringen redovisar när det gäller medelsfördelningen under anslaget. De i motionerna Fi232 (fp) yrkande 21 delvis och MJ422 (fp) yrkande 20 delvis framförda yrkandena om höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet. Som en följd av riksdagens beslut och med anledning av motion Fi230 (s, v, mp) föreslår miljö- och jordbruksutskottet att riksdagen för budgetåret 2003 ökar medelstillsdelningen under anslaget 25:1 *Sveriges lantbruksuniversitet* med 7 000 000 kr jämfört med regeringens förslag. Till anslaget bör således anvisas 1 233 964 000 kr. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Fi232 (fp) yrkande 21 och MJ422 (fp) yrkande 20 i motsvarande delar i den mån de inte är tillgodosedda med vad utskottet anfört.

Av utskottets ställningstagande ovan framgår att CUL föreslås tillföras 7 miljoner kronor utöver regeringens förslag för viss verksamhet rörande

ekologisk odling. Med hänvisning härtill och till vad utskottet i övrigt anfört ovan avstyrks motion MJ435 (c) yrkandena 1 och 2 om medelsfördelning inom anslaget i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

När det gäller den ekologiska forskningen i stort vill utskottet erinra om sin i flera sammanhang framförda syn på jordbruket och trädgårdsnäringen som centrala näringar i ett hållbart samhälle. Konsumenternas intresse för miljöhänsyn, etiska värden, livsmedelssäkerhet och global livsmedelsförsörjning ökar och kommer att alltmer förändra dagens marknadssituation. Därmed växer också behovet av kunskaper som har betydelse för omställningen av samhället till en ekologiskt hållbar utveckling. När det gäller resurser till viss forskning vill utskottet emellertid erinra om att enligt förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet ankommer den interna fördelningen av bl.a. resurser för forskning och utveckling på universitetets styrelse. Det är också en fråga för Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) att inom ramen för forskningsprogrammet fördela medel till olika forskningsprojekt. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna MJ389 (c), MJ421 (c) yrkande 2, MJ424 (kd) yrkande 20 och MJ487 (c) yrkandena 27 och 33.

Utskottet delar i allt väsentligt synpunkterna i motion MJ407 (s) om vikten av forskning och utveckling när det gäller ekologisk odling inom trädgårdssektorn och om det förtjänstfulla arbete som bedrivs vid SLU:s institution för norrländsk jordbruksvetenskap i Röbbäcksdalen och Öjebyn. Som utskottet anfört ovan är det emellertid en fråga för universitetets styrelse att fördela medel till bl.a. dessa projekt. Det anförda innebär att utskottet avstyrker motionen i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

Enligt förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet är det en uppgift för universitetets styrelse att besluta i viktigare frågor om den interna resursfördelningen, dvs. även inrättande av tjänster. Därmed avstyrker utskottet motionerna MJ354 (m, fp, kd, c) och MJ421 (c) yrkande 3.

26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och regeringens förslag om bemyndigande samt avstyrker tre motioner (fp, c) om höjning av anslaget. Utskottet avstyrker vidare en motion (s) om prioritering av skogsforskning och en motion (s) om medel för forskning om grönytesektorn och fritidsodlingen. Även två motioner (c, mp) om resurser till Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet avstyrks.

Propositionen

Anslaget disponeras av Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) och finansierar stöd till forskning om de areella näringarna samt projektrelaterade kostnader såsom utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, vissa resor och seminarier samt informationsinsatser. Forskningsstödet finansierar även med näringen samfinansierad forskning som omfattar jordbruksteknisk forskning, viss skogsforskning, trädgårdsforskning samt växtförädling. För forskning inom områdena miljö och samhällsbyggande finns anslaget 26:2 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning* under utgiftsområde 20.

För att underlätta planering, upphandling och genomförande av forskningsprojekt bör regeringen bemyndigas att ingå ekonomiska åtaganden som innebär utgifter på sammanlagt högst 350 000 000 kr fördelade på högst 215 000 000 kr under år 2004, högst 115 000 000 kr under år 2005 och högst 20 000 000 kr under år 2006.

För forskning och utveckling rörande ekologisk produktion har anvisats totalt 35 miljoner kronor per år t.o.m. år 2003, varav Formas disponerar 23 000 000 kr. För år 2002 anvisades ytterligare 10 000 000 kr engångsvis till programmet, varav 3 000 000 kr disponeras av Formas.

Anslagsnivån har justerats i syfte att begränsa statlig konsumtion.

Regeringen bedömer anslagsbehovet för år 2003 till 234 493 000 kr. För år 2004 beräknas anslagsbehovet till 215 157 000 kr.

Motionerna

Enligt motionerna Fi232 (fp) yrkande 21 delvis och MJ422 (fp) yrkande 20 delvis bör anslaget höjas med ytterligare 8 miljoner kronor. Motionärerna betonar vikten av att den rådsstödda forskningen bör återspegla hela livsmedelsområdet, från jord till bord. Formas bör därför ta ansvar även för livsmedelsteknisk och teknologisk forskning och inte endast för forskning om råvaruproduktion. Även i motion MJ447 (c) delvis begärs en höjning med 8 miljoner kronor. Motionärerna anför att behovet av forskning och utveckling inom skogssektorn är stort, och forskningen bör inriktas mot bl.a. svampangrepp och trämaterialens användningsområden.

Motionärerna i motion MJ464 (c, mp) begär att basresurser tilldelas Stiftelsen Biodynamiska forskningsinstitutet (yrkande 2). I motion MJ487 (c) påtalas behovet av att bredda och öka forskningen om ekologiskt lantbruk. Mot den bakgrunden bör Stiftelsen Biodynamiska forskningsinstitutet vid Rudolf Steinerhögskolan tilldelas ett basanslag för sin forskning, och resurserna till forskning om ekologiskt jordbruk bör ökas för att göra ett sådant anslag möjligt (yrkande 28).

Enligt motion MJ340 (s) bör skogsforskning och forskning om svampsjukdomen Gremmeniella prioriteras. I motion MJ469 (s) framhålls att medel liksom tidigare bör anslås till kollektiv forskning för grönytesektorn och fritidsodlingen. Dessa medel bör fullt ut komma berörda organisationer till

del eller utnyttjas på annat sätt i samråd med dessa organisationer (yrkande 1).

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som finner regeringens förslag om medelstillelning under anslaget väl avvägt, tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna Fi232 (fp) yrkande 21, MJ422 (fp) yrkande 20 och MJ447 (c), samtliga i berörda delar. Utskottet tillstyrker vidare det bemyndigande som regeringen föreslår.

När det gäller den ekologiska forskningen i stort vill utskottet erinra om sin i ett flertal sammanhang framförda syn på jordbruket och trädgårdsnäringen som centrala näringar i ett hållbart samhälle. Konsumenternas intresse för miljöhänsyn, etiska värden, livsmedelssäkerhet och global livsmedelsförsörjning ökar och kommer att alltmer förändra dagens marknadssituation. Därmed växer också behovet av kunskaper som har betydelse för omställningen av samhället till en ekologiskt hållbar utveckling.

Det föreligger således inte någon grundläggande skillnad mellan utskottet och motionärerna i motionerna MJ464 (c, mp) och MJ487 (c) när det gäller uppfattningen om den ekologiska odlingens betydelse för omställningen av samhället till en ekologiskt hållbar utveckling, en uppfattning som senast kom till uttryck i samband med behandlingen av budgetpropositionen för år 2002, där utskottet redogjorde för de senaste årens satsningar på forskning om ekologisk produktion (bet. 2001/02:MJU2). I 2000 års ekonomiska vårproposition (prop. 1999/2000:100, bet. 1999/2000:FiU20) föreslogs i tilläggsbudgeten en ökning av dåvarande SJFR:s anslag om 15 miljoner kronor för forskning om ekologisk produktion. I samma proposition föreslogs att 35 miljoner kronor per år under perioden 2001–2003 skall avsättas för samma ändamål. Bakgrunden är riksdagens ambition att den ekologiskt odlade arealen bör fördubblas till 20 % till år 2005 samt att den ekologiska animalieproduktionen bör öka. I enlighet med sitt uttalande i budgetpropositionen för år 2002 har regeringen gett Formas i uppdrag att planera och genomföra ett forskningsprogram för ekologisk jordbruks- och trädgårdsproduktion för perioden 2001–2003 med målet att skapa förutsättningar för att uppnå såväl riksdagens ambition som ambitionen att de övergripande miljö kvalitetsmålen kan nås inom en generation. Enligt utskottets mening bör programmets resultat kunna utgöra värdefulla kunskapsunderlag för såväl den ekologiska som för den konventionella produktionens utveckling. När det gäller frågan om medel för forskning om ekologisk odling får det, som utskottet även anför ovan, anses vara en uppgift för i första hand forskningsrådet att fördela medel till olika forskningsprojekt. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna MJ464 (c, mp) yrkande 2 och MJ487 (c) yrkande 28 i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

I samband med behandlingen av budgetpropositionen för år 2002 (bet. 2001/02:MJU2) redogjorde utskottet för den forskning om Gremmeniella Abietina som bedrivs vid den skogsvetenskapliga fakulteten vid SLU, där ett forskningsprojekt arbetar med kartläggning och övervakning av utbredningen

av Gremmeniella. Därefter syftar projektet till ökade kunskaper om bl.a. samspelet mellan miljö och sjukdomsutveckling, trädens försvarssystem mot svampangrepp, insekter m.m. samt val av plantmaterial. Enligt vad utskottet inhämtat fortskrider projektet vad beträffar kartläggning och övervakning, och forskning har inletts på de områden som anges ovan. Som utskottet redogjort för tidigare i detta betänkande arbetar Skogsstyrelsen med övervakning av sjukdomens utbredning bl.a. genom satellitövervakning och enkäter till skogsägare. När det gäller yrkandet i motion MJ340 (s) om prioritering av denna forskning får det emellertid anses ankomma på forskningsrådet att inom ramen för forskningsprogrammet fördela medel till olika forskningsprojekt. Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

Utskottet instämmer fullt ut i de synpunkter som framförs i motion MJ469 (s) om fritidsodlingens värde för människors hälsa och rekreation och om de gröna miljöernas betydelse såväl från folkhälsosynpunkt som för bevarande av biologisk mångfald. När det gäller frågan om medel till forskning om grönytesektorn och fritidsodlingen vill utskottet erinra om sitt uttalande våren 1993 med anledning av ett liknande motionsyrkande (bet. 1992/93:JoU20). Utskottet konstaterade då att mycket av den forskning som bedrivs vid SLU även kommer fritidsodlarna till del, men med hänsyn till odlingens speciella behov var det enligt utskottets mening av stor vikt att de informationskanaler som finns mellan forskning och praktik kan bibehållas och utvecklas. Utskottet ansåg det vidare vara ett samhällsintresse att de berörda organisationerna erhåller en väsentlig del av de föreslagna medlen och att det skapas förutsättningar för en fortsatt informations- och rådgivningsverksamhet inom hemträdgårdsområdet. Detta uttalande upprepades av utskottet hösten 2000 (bet. 2000/01:MJU7). Utskottet, vars ställningstagande kvarstår, vill erinra om att Movium – sekretariatet för den yttre miljön, Fritidsodlingens riksorganisation och Stiftelsen Trädgårdsodlingens elitplantstation sedan år 1993 erhåller ca 11 miljoner kronor per år för dessa ändamål. Medlen, som ursprungligen administrerades av dåvarande Skogs- och jordbrukets forskningsråd (SJFR), beviljas numera av Formas. Med det anförda föreslår utskottet att motionen i denna del lämnas utan riksdagens vidare åtgärd.

26:2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget 26:2.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Förändring av ersättningen för produktionsbortfall vid epizootiutbrott (punkt 5)

av Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:MJ487 yrkande 26.

Ställningstagande

När riksdagen år 1999 fattade beslut om en ny epizootilag (1999:657) tillstyrkte Centerpartiet regeringens lagförslag men var samtidigt kritiskt till att ersättningen för produktionsbortfall vid epizootiutbrott reducerades till 50 %. Enligt min mening innebär den minskade ersättningen risk för att icke seriösa lantbrukare försöker dölja sjuklighet hos sina djur. Det vore enligt min mening mer korrekt att utforma ersättningsreglerna så att förebyggande arbete stimuleras. Som anförs i motion MJ487 (c) bör ersättningsnivåerna vara beroende av om djurägaren är ansluten till ett kontrollprogram. I det fall en besättning ingår i ett frivilligt kontrollprogram bör ersättningen för produktionsbortfall utgå med 100 %. För de djurägare som däremot väljer att stå utanför frivilliga kontrollprogram bör ersättningen sänkas till 70 % av den kostnad eller förlust som bortfallet medför. Härigenom premieras på ett tydligt sätt förebyggande djurhälsovård. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om lagändring i enlighet med motionen i denna del. Detta bör ges regeringen till känna.

2. Utbildning och forskning inom jordbruks- och livsmedelsområdet (punkt 6)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03: MJ424 yrkande 20 och avslår motionerna 2002/03: MJ421 yrkande 2 och 2002/03: MJ487 yrkandena 27 och 33.

Ställningstagande

Vid FN:s konferens för miljö och utveckling år 1992 förband sig i-länderna att utveckla hållbara produktions- och konsumtionsmönster. Mot denna bakgrund måste forskning om och utveckling av ett resurs- och energieffektivt jordbruk ges hög prioritet. Kunskaperna inom ekonomi för lantbruks- och livsmedelssektorerna utvecklas enligt min mening bäst genom kraftfull forskning på dessa områden. För att denna forskning skall ge ett för Sverige optimalt resultat krävs förstärkning av resurserna inom området. Vid Sveriges lantbruksuniversitet finns i dag mycket god kompetens inom såväl livsmedels- som lantbruksekonomi. Rätt använd kan denna kompetens utvecklas ytterligare inom områden som är värdefulla för svensk livsmedelsproduktion. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Utbildning och forskning inom jordbruks- och livsmedelsområdet (punkt 6)

av Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03: MJ421 yrkande 2 och 2002/03: MJ487 yrkandena 27 och 33 samt avslår motion 2002/03: MJ424 yrkande 20.

Ställningstagande

Som anförs i motion MJ487 (c) är forskning och utveckling på livsmedelsområdet av största vikt när det gäller att ta fram nya produkter och bibehålla hög livsmedelssäkerhet, och ambitionen måste vara att Sverige skall vara världsledande på dessa områden. Detta är ett ansvar för såväl staten som näringen. Genom följande åtgärder kan enligt min mening detta arbete främjas. En fond

bör inrättas för småskalig livsmedelsförädling och en mångfald av forskningsinriktningar såsom ekologiskt jordbruk, trädgårdsproduktion och nya grödor bör främjas. Vidare bör naturbruksskolornas roll för de gröna näringarna stödjas och utvecklas. Även EU:s insatser inom jordbruks- och livsmedelsforskningen bör förstärkas liksom resurserna till forskning om bioteknik.

Det förekommer i dag delade meningar bland forskarna när det gäller minkens beteenden och behov, och Jordbruksverket framhåller i sin rapport om pälsfarmning vikten av ytterligare forskning för att pälsfarmningen skall kunna tillgodose minkens grundläggande behov enligt 4 § djurskyddslagen (1988:534). Mot bakgrund härav ansluter jag mig till motion MJ487 (c) om behovet av utökad forskning på detta område.

Det i dag förmodligen största hotet mot biodlingen är varroakvalstrets utbredning. Även andra sjukdomar kan slå ut hela bisamhällen och t.o.m. bigårdar. Som anförs i motion MJ421 (c) är det av vikt att prioritera forskning som syftar till att helt befria bin från kvalster.

Vad ovan anförts bör ges regeringen till känna.

4. Säkerställande av den norrländska jordbruksforskningen (punkt 7)

av Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:MJ389 och avslår motion 2002/03:MJ407.

Ställningstagande

Sedan lång tid bedriver Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap (NJV) vid SLU i Umeå forskning inom jordbruks- och trädgårdsodlingen för nordliga områden, och institutionen utgör en viktig resurs för jordbruks- och trädgårdsnäringen i norra Sverige. I det ökande öst/västliga samarbetet innebär en framgångsrik forskning med inriktning på uthålligt jord- och trädgårdsbruk i nordliga områden en stor fördel för vårt land, och NJV är en viktig partner när det gäller utvecklingen av landsbygden i nordvästra Ryssland. För att institutionen skall kunna bibehålla sin kompetens fordras en långsiktig finansiering på tillräckligt hög nivå. Detta bör ges regeringen till känna.

5. Finansiering av ekologisk forskning vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet (punkt 9)

av Jan Andersson (c) och Gunnar Goude (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03: MJ464 yrkande 2 och 2002/03: MJ487 yrkande 28.

Ställningstagande

Vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet i Järna bedrivs sedan 1950-talet forskning som är banbrytande för den ekologiska odlingen i Norden. Forskningen bygger på grundläggande ekologiska principer, dvs. kretslopp, förnyelsebar energi och vård av den biologiska mångfalden, och syftar till uthållig försörjning av livsmedel med hög näringskvalitet. Enligt vår mening är mångfald en förutsättning för en positiv utveckling inom all forskning. Det fortsatta arbetet vid institutet begränsas emellertid av brist på ekonomiska medel för basresurser. Som anförs i motionerna MJ464 (c, mp) och MJ487 (c) bör sådana resurser tillföras stiftelsen för att den på lika villkor skall kunna konkurrera med universitetsanknutna forskningsinstitut om tillgängliga medel. Detta bör ges regeringen till känna.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (punkt 1)

av Per Westerberg (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Miljö- och jordbruksutskottet har under beredningen av detta betänkande arbetat under förutsättningen att en riksdagsmajoritet bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister den 4 december 2002 har fastställt ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och en beräkning av statens inkomster avseende 2003 samt beslutat om preliminära utgiftstak för år 2004.

Moderata samlingspartiet har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Ett övergripande mål för den ekonomiska politiken bör vara att möjliggöra ökad tillväxt. Då måste utgiftskvoten sänkas. För detta krävs bland annat en moderniserad arbetsmarknad, avregleringar, sänkta skatter och lägre offentliga utgifter. Antalet sjukskrivna och förtidspensionerade måste minskas genom att sjukvård och rehabilitering förbättras.

Våra förslag syftar också till att skapa förutsättningar för ett ekonomiskt, kulturellt och socialt växande Sverige. Vi vill satsa på en utbildning som ger alla större möjligheter till ett rikare liv. Genom en större enskild sektor och ett starkare civilt samhälle kan både företag och människor växa. Ännu fler kan komma in på den ordinarie arbetsmarknaden. Den sociala tryggheten ökar också i andra bemärkelser genom att hushållen får en större ekonomisk självständighet. Friheten att välja bidrar både till mångfald, en bättre kvalitet och en större trygghet. De enskilda människorna får ett större inflytande över sina liv.

Vi har föreslagit en långtgående växling från subventioner och bidrag till omfattande skattesänkningar för alla, främst låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt värnar vi de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna genomföra de uppgifter som måste vara gemensamma. Avsevärda resurser tillförs till exempel för att bryta den ökade sjukfrånvaron och de ökande förtidspensioneringarna.

Vårt budgetalternativ – med våra förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör ses som en helhet där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra. Då riksdagens majo-

ritet den 4 december beslutat om ramar för de olika utgiftsområdena i enlighet med finansutskottets förslag och därmed valt en annan inriktning av politiken, deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelning inom utgiftsområde 23.

I proposition En ny djurskyddsmyndighet (prop. 2001/02:189, bet. 2002/03: MJU5) uttalar regeringen sin avsikt att inrätta en djurskyddsmyndighet. För ändamålet föreslås i budgetpropositionen att 20 397 000 kr anvisas för år 2003. Eftersom vi anser att det inte är fler myndigheter men bättre tillsyn som behövs för ett förbättrat djurskydd motsätter vi oss inrättandet av en sådan myndighet. Vi avstyrker därför regeringens begäran om medel för ändamålet.

Jordbruksverket har ansvar för bl.a. administration av EU:s jordbrukspolitik och ansvarar vidare för tillämpningen av reglerna för den svenska livsmedelsproduktionen. Djurskyddstillsynen behöver förstärkas. Vi anslår därför 5 000 000 kr utöver regeringens förslag till Jordbruksverket för att förstärka detta angelägna arbete.

Livsmedelsverket skall i konsumenternas intresse verka för säkra livsmedel av god kvalitet. Regeringen föreslår att Livsmedelsverkets anslag skall ökas med 5 000 000 kr för bl.a. en central kontroll av genetiskt modifierade livsmedel. Livsmedelsverket har redan det övergripande ansvaret för att livsmedlen är säkra. Vi anser inte att det behövs ett särskilt anslag för kontroll av genetiskt modifierade livsmedel. Vi anslår i stället 3 000 000 kr för att förstärka och förbättra livsmedelstillsynen. Anslaget till Livsmedelsverket bör minskas med 2 000 000 kr jämfört med regeringens förslag. I förhållande till utskottets förslag blir det en minskning med 12 000 000 kr.

Verksamheten vid Livsmedelsekonomiska institutet omfattar analyser och utredningar inom det jordbrukspolitiska området. Liknande verksamhet bedrivs även inom Jordbruksverket. Det förefaller inte optimalt ur ett resursperspektiv med den här typen av överlappande verksamhet. Vi föreslår därför att anslag 43:13 halveras år 2003 för att därefter fasas ut. Anslaget för år 2003 bör således minskas med 4 234 000 kr jämfört med regeringens förslag.

Regeringen anslår för år 2003 19 351 000 kr för att bl.a. främja användningen av ekologiska livsmedel inom storhushåll och offentlig sektor. Vi anser att det inte är statens uppgift att marknadsföra och stimulera konsumtion av en viss typ av livsmedel. Detta sköts bäst av marknadens aktörer, utan statlig inblandning. Anslaget bör minskas med 10 000 000 kr jämfört med regeringens förslag.

Regeringen föreslår att skatten på handelsgödselns kväveinnehåll och de s.k. bekämpningsmedelsavgifterna skall återföras till näringen i någon form. Detta utlovades redan i regeringsförklaringen hösten 2000, och ännu har ingenting återbetalats. Vi anser att regeringen går en krånglig omväg när de först tar ut dessa skatter för att sedan delvis återföra dem. Vi föreslår i stället att skatten på handelsgödselns kväveinnehåll helt tas bort. När det gäller bekämpningsmedelsavgifterna anser vi det vara riktigt att ha dem kvar men att de bör återföras till näringen i form av rådgivning, utbildning och forsk-

ning. Eftersom vi anser att skatt på kväve inte skall tas ut anser vi att återföringen till jordbruket skall minska med motsvarande summa. Anslaget bör därför minskas med 390 000 000 kr jämfört med regeringens förslag.

2. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (punkt 1)

av Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

Folkpartiet liberalernas budgetförslag för år 2003 innebär i sina huvuddrag sänkta skatter på arbete och företagande som syftar till att uppnå en långsiktig och uthållig tillväxt. Det syftar också till en mera rättvis skattepolitik för bl.a. barnfamiljer. Våra utgiftsökningar avser främst bistånd, utbildning, vård och omsorg, förbättringar för handikappade, åtgärder mot ohälsan samt satsningar på miljö och rättssäkerhet.

Vårt förslag till utgiftsram för utgiftsområde 23 har emellertid avslagits i budgetprocessens första steg. Då Folkpartiets budgetförslag är en helhet är det inte meningsfullt att delta i fördelningen på anslag inom utgiftsområde 23. I det följande redovisas i sammanfattning innehållet i vårt budgetförslag för utgiftsområde 23.

Utgångspunkten för Folkpartiets jordbruks- och livsmedelspolitik är både företags- och konsumentperspektivet. Jordbrukaren måste få en tydligare ställning som företagare och jordbruket skall i större utsträckning betraktas som likställt med andra näringar. Det naturligaste torde vara att jordbruksfrågorna i framtiden hanteras av näringsutskottet samt att livsmedelspolitiken hanteras som konsumentfrågor. Vi vill också införa ett konsumentdepartement. Livskraftiga jord- och skogsbruk är tillsammans med goda kommunikationer förutsättningen för en levande landsbygd med lönsamma företag.

Folkpartiet anser att det är viktigt att vi ökar insatserna inom området djurskydd. Vi vill särskilt peka på vikten av en fullgod kontroll av efterlevandet av lagar och förordningar. Framför allt behövs en god tillsyn av djurtransporter. För att minimera djurtransporter anser Folkpartiet att regelverket bör ändras för att underlätta etablering av småskaliga slakterier. Folkpartiet vill dessutom införa krav på utbildning för kommunens djurskyddsinspektörer. Folkpartiet satsar därför 5 000 000 kr mer än regeringen på åtgärder inom djurskydd och djurhälsovård (anslag 42:3).

Ett annat område där utökad kontroll är viktig är inom livsmedelssäkerheten. Den svenska livsmedelskontrollen behöver skärpas och bli mer likvärdig över hela landet. Detta är inte bara en fråga om konsumentskydd utan också en rättvisefråga mellan företagarna i branschen som måste ha samma regler och krav på sig oberoende av i vilken kommun de verkar. Allt annat snedvrider konkurrensen. Livsmedelspolitiken måste baseras på principerna om öppenhet, spårbarhet, redlighet och renlighet. Dessa principer är förutsättningarna för en fungerande marknadsekonomi, där varje medborgare ges rätten till ett välinformerat val, men där hon får ta ansvar för den mat hon väljer att äta. Märkningen av samtliga foder- och livsmedelsprodukter måste vara fullgod. Folkpartiet anser att en nationell livsmedelssäkerhetsmyndighet

bör ha det fulla ansvaret från jord till bord med den övergripande målsättningen: god folkhälsa och rimligt trygga konsumenter som kan fatta egna välgrundade beslut. Det betyder en kontroll av absolut alla inblandade parter, strikta egenkontrollprogram och en identisk kontroll över hela landet. Därför ökar Folkpartiet anslagen till livsmedelskontrollen och avsätter ytterligare 10 000 000 kr till Livsmedelsverket (anslag 43:12).

Den liberala forskningspolitiken på jordbruks- och livsmedelsområdet skiljer sig inte i grund från den politik vi har på andra forskningsområden. Vi tror att det är av stor vikt att stärka den enskilda forskarens fria ställning. Detta är ett av skälen till att vi vill öka fakultetsanslagen till SLU med 12 000 000 kr utöver regeringens förslag, dvs. 5 000 000 kr mer än vad utskottet föreslår. Vidare anser vi att Formas även skall ta ett ansvar för den livsmedelstekniska forskningen och ökade resurser för Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande med 8 000 000 kr (anslag 26:1). Vi anser däremot att besparingar bör göras på Statens jordbruksverk med 60 000 000 kr (anslag 43:1) och på Fiskeriverket med 10 000 000 kr (anslag 43:8). Framför allt bör dessa verk kunna öka sin finansiering via externa intäkter. Slutligen anser vi att besparingar på hela anslaget 44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m. bör göras eller med andra ord med 420 000 000 kr. Eftersom det är tillsatt en utredning med avsikt att göra en översyn av skatterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel avvaktar Folkpartiet utredningens betänkande. Folkpartiet följer under året dessutom de projekt som genomförs avseende växtodlingsbalans vilket mer handlar om ett system för att beskatta skadliga utsläpp.

3. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (punkt 1)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Kristdemokraterna har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken än den regeringen och dess stödpartier föreslår.

Kristdemokraternas budgetalternativ tar sikte på att långsiktigt förbättra Sveriges tillväxtförutsättningar genom strukturella reformer för minskad ohälsa, förbättrad lönebildning och strategiska skattesänkningar på arbete och sparande. Därigenom skapas förutsättningar för att sysselsättningen ska kunna öka i en sådan utsträckning att välfärden tryggas för alla.

Det handlar bl.a. om arbetsmarknaden, som måste göras mer flexibel och där den kraftigt ökande sjukfrånvaron måste mötas med en förbättrad arbetsmiljö och rehabilitering. Det handlar om skatterna på arbete och företagande som måste sänkas och på sikt anpassas till omvärldens betydligt lägre skatetryck. Det handlar om det svenska konkurrenstrycket som måste förbättras. Vidare måste den offentliga sektorn förnyas för att bättre möta konsumenternas/brukarnas behov och bättre tillvarata personalens kompetens och idéer. Dessutom måste valfriheten inom familjepolitiken öka, rättsväsendet återupp-

rättas, pensionärernas ekonomiska situation stärkas, och infrastrukturen förbättras.

Målet med våra reformer på dessa områden är att skapa förutsättningar för en uthållig tillväxt på åtminstone tre procent över en konjunkturcykel, där sysselsättningen kan öka utan att inflationen tar fart, där den enskildes valfrihet, personliga ansvar och välfärd kan öka utan politisk detaljstyrning, där den offentliga sektorn kan vitaliseras och möta ökande behov utan att jagas av krympande skattebaser och där statens finanser blir mindre konjunkturkänsliga.

Riksdagsmajoriteten – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – har nu genom förslag till ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster ställt sig bakom en annan inriktning av politiken i det första rambeslutet om statsbudgeten. Därför redovisar vi i detta särskilda yttrande (i stället för i en reservation) den del av vår politik som rör utgiftsområde 23 och som vi skulle ha yrkat bifall till om vårt förslag till ramar hade vunnit riksdagens bifall i den första beslutsomgången.

Kristdemokraternas jordbrukspolitik syftar till uthållig användning av åkermarken för livsmedelsproduktion med hög kvalitet. En förutsättning för att jordbruket ska finnas kvar som basnäring i hela landet är att konkurrensvillkoren är desamma som omvärldens. Att behålla de öppna landskapen och ge möjlighet till fortsatt brukande också i skogs- och mellanbygd är en annan viktig grundbult i jordbrukspolitik.

Nya anslag

Man måste ställa sig frågan om det är de enskilda företagen som ska bära förlusterna när väderleksrelaterade katastrofsituationer uppstår. I dagsläget föreligger en betydande osäkerhet om avgränsningen av det statliga ansvaret för skördebortfall till följd av naturkatastrofliknande händelser. Av regeringens arbete med att undersöka förutsättningarna för att ersätta skördeskadorna år 1998 blev det intet trots att EU mycket väl kan godkänna denna typ av nationella katastrofinsatser. Det finns anledning att närmare utreda förutsättningarna för skördeskadeskydd, om det finns förutsättningar för försäkringslösningar eller andra modeller. Regeringen bör skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag på detta område. Tills vidare är Kristdemokraterna beredda att med nationella medel på ett nytt konto anslå 15 000 000 kr för denna verksamhet.

I ett samhälle som strävar efter välfärd för alla, är det rimligt att också bönder ska kunna vara lediga från sitt arbete när de till exempel vill ha semester eller är sjuka utan att de drabbas hårt ekonomiskt. Eftersom olika system för avbyttjänst nu växer fram i landet är det lämpligt att det statliga stödet går direkt till den som använder sig av avbytare och att man får ersättning för uttagen ledig tid med ett maximum som kan höjas i takt med att avbyttjänsten byggs ut. Ett nytt anslag bör inrättas för detta och inledningsvis anslås 20 000 000 kr för denna verksamhet.

Från Kristdemokraternas sida har i tidigare motioner ställts krav på att koldioxidskatten för växthusodlingens del avvecklas eller åtminstone reduceras till i nivå med konkurrentländernas beskattning i avvaktan på att ett nivåmåssigt enhetligt beskattningssystem kan läggas fast inom hela EU. I det sammanhanget har också krav framställts om att 0,8-procentsregeln avvecklas för växthusodlingens del till förmån för ett generellt och likformigt nedsättnings-system. På nytt anslag Kompensation för växthusnäringens skatt på bränsle bör anslås 20 000 000 kr.

Övriga anslag

Den internationella konkurrenssituationen gör det nödvändigt att det vid svenska beskickningar utomlands finns kompetens och resurser att bevaka skogsfrågorna och marknadsföra svensk skogsindustri och dess miljövänliga produkter. Det är av nationell betydelse att de svenska skogliga intressena har en stor internationell statlig representation, och att skoglig kompetens och resurser tillskapas vid våra beskickningar utomlands. För ändamålet bör anslag 41:3 Internationellt skogssamarbete tillföras ytterligare 1 000 000 kr.

Distriktsveterinärorganisationen har under flera år, med undantag av år 1999, redovisat ett ekonomiskt överskott för sin verksamhet. För år 2003 föreslår regeringen trots detta en höjning av anslaget. Enligt min mening bör i stället anslag 42:2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen reduceras med 20 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

I det fall Sverige inte skulle erhålla tilläggsgarantier när det gäller smittsamma sjukdomar kan sjukdomssituationen för mycket allvarliga sjukdomar förändras snabbt, vilket kan komma att medföra kraftigt ökade kostnader för staten. Jag anser att resurserna för djurhälsoprogrammen måste säkerställas. För ändamålet bör anslag 42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar tillföras 10 000 000 kr utöver regeringens förslag.

Enligt min uppfattning, vilken delas av regeringens expertmyndighet Sametinget, motsvarar regeringens förslag om medel under anslag 42:6 Ersättningar för viltskador m.m. inte full kompensation i enlighet med rovdjursinventeringen för år 2001. Mot denna bakgrund anser jag att anslaget bör höjas med 4 000 000 kr utöver regeringens förslag, dvs. med 500 000 kr mer än vad utskottet föreslår.

Vi vill att byråkratin inom jordbruksadministrationen begränsas bl.a. genom förenklingar av miljöstöden och administrationen av EU-ersättningarna i övrigt. Ett förslag är ett förenklat förfarande vid ansökan om stöd från EU. Regeringen bör utreda denna fråga. Jordbruksverket har också möjligheter att rationalisera och minska sin byråkrati genom effektiviseringar, exempelvis genom enkla clearingsystem. Därför bör en tioprocentig minskning av kostnaderna för Jordbruksverkets verksamhet vara möjlig att genomföra. Det innebär en besparing på anslag 43:1 med 30 000 000 kr.

Fiskeriverket har erhållit ökade anslag under senare år. Vi föreslår en besparing på 5 000 000 kr av myndighetens anslag (43:8) för 2003.

Livsmedelsverket skall i konsumenternas intresse verka för god kvalitet, redlighet i livsmedelshanteringen och bra matvanor. Ökade informationsinsatser behövs för att vidga kunskaperna om kostens betydelse för hälsan. Det är viktigt att Sverige har egen nationell kompetens och kan producera eget vetenskapligt material så att vi inte blir beroende av andras bedömningar. För att kunna garantera en god konsumentssäkerhet krävs att Livsmedelsverket (SLV) har tillräcklig kompetens att hantera frågor inom bl.a. kemi, toxikologi, mikrobiologi och nutrition. Detta för att kunna hävda sig internationellt och att kunna föra våra nationella intressen i EU. Det är därför av yttersta vikt att Livsmedelsverket har erforderliga resurser för att göra egna vetenskapliga bedömningar.

I takt med att svenska livsmedelsprodukter blir kända ute i Europa ökar förutsättningarna för export. Det är därför angeläget att på olika sätt göra dessa produkter kända. Det gäller då inte minst de ekologiskt producerade livsmedlen. Sverige måste liksom andra EU-länder nu satsa ordentligt med nationella medel för att stötta svensk livsmedellexport. Viktigt är att stödja mindre livsmedelsföretag för att nå ut på marknaden med förädlade produkter. Under anslag 43:16 föreslår vi en förstärkning med 10 000 000 kr för stärkta exportinsatser.

Sverige har kommit en bra bit på väg mot ett mer miljöanpassat jordbruk men vi måste se till att det finns resurser så att jordbrukarna själva har möjlighet att arbeta vidare med en mer miljöanpassad produktion. Att då avveckla det stöd som givit god effekt vad gäller miljöanpassade brukningsmetoder ger fel signaler till de jordbrukare som önskar en mer ekologisk inriktning av sin produktion. Vi vill därför att regeringen i stället för kortsiktiga stöd initierar en långsiktig satsning på miljöanpassat jordbruk där både konventionellt jordbruk med Rekostöd och ekologiskt jordbruk kan samspela. Det bör också i fortsättningen vara möjligt att lägga om delar av växtodlingen till ekologisk produktion eller betesdrift utan att den övriga andelen påverkas. Man bör inte heller knyta den ekologiska vallen och betesdriften till ekologisk djurhållning utan enbart till djurhållning. Den djurhållning som används i betesdriften bör också kunna bestå av hästar. Det är anmärkningsvärt att det nu inte utgår stöd för ekologisk odling i växthus. Ska vi kunna äta svenska tomater utan tillsatser i stället för snabbväxande koldioxidgasade tomater från andra länder, måste det tillsättas resurser för växthusodlingen. Det är en förutsättning för att kunna förse våra konsumenter med inhemska produkter. I skogs- och mellansbygderna är det nu stora bekymmer att upprätthålla mjölkproduktionen. Det finns därför anledning att överväga en särskild stödinsats som motiveras utifrån behovet av fortsatt näringsverksamhet i dessa bygder, verksamhet som bl.a. bidrar till öppna landskap. Stödformen kan inrymmas i kommande miljö- och landsbygdsutvecklingsprogram. Sammantaget anvisar Kristdemokraterna för år 2003 ytterligare 240 000 000 kr på anslag 44:1 för att gynna miljöprogram och landsbygdsutveckling.

Norra Sveriges stora avståndshandikapp gör att kostnaderna för exempelvis mjölk, kött och ägg är högre än på andra håll i landet, samtidigt som kost-

naderna för uttransport av livsmedel genom befolkningsglesheten och många små butiker är höga. En höjd intransportersättning skulle sannolikt leda till ökad stabilitet och framtidstro. Införandet av kadaverinsamlingen i norra Sverige har medfört att jordbruket i norr drabbats av högre kostnader än i södra Sverige. Kostnaden för kadaverinsamlingen har heller inte tidigare beräknats ingå i underlaget för merkostnaderna i norra Sverige. Ytterligare 10 000 000 kr anslås således som ett extra Norrlandsstöd (anslag 44:1).

Kristdemokraterna anser att regeringens nerdragningar på anslag 44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket, visar brist på insikt om vilka åtgärder som krävs för att nå de uppsatta miljömålen. Detta anslag används till många viktiga områden bl.a. till forskning för att minska växtnäringssläckage, ammoniakavgång, säkrare och minskad användning av bekämpningsmedel. Detta är viktiga miljöåtgärder. Dessutom ingår forskning och utveckling kring bevarande av biologisk mångfald och tillvaratagande av kulturvärden, ökad andel ekologisk produktion liksom marknadsstödjande åtgärder för ekologisk produktion. Kristdemokraterna vill inte medverka till dessa nedskärningar utan vill i stället satsa 15 000 000 kr mer än regeringen för år 2003 på detta anslag.

Miljö- och jordbruksutskottet har konstaterat att omarronderingsverksamheten bör bedrivas fortlöpande. Det främsta motivet är naturligtvis att nå de positiva effekter för enskilda och samhället som en rationalisering av fastighetsindelningen ger, särskilt vad gäller jord- och skogsbruk. Detta blev också riksdagens tillkännagivande. Mot denna bakgrund är det anmärkningsvärt att regeringen anslår så begränsade medel på detta viktiga område. När det gäller åtgärder för översvämningar i Emån så har regeringen förordat att inga ytterligare statsbidrag ska lämnas. Vi anser att det är angeläget att dessa pengar finns kvar för att fortsättningsvis skydda åkermarken mot årliga översvämningar. Dessutom måste pågående arbeten inför framtida lösningar få slutföras bl.a. när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar m.m. För att garantera fortsatt omarronderingsverksamhet med möjlighet till tillkommande objekt samt fortsatt stöd för åtgärder kring Emån föreslår Kristdemokraterna att anslag 44:4 ökas med 5 000 000 kr för år 2003.

4. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (punkt 1)

av Jan Andersson (c).

Den 4 december 2002 beslutade riksdagen om ramar för de olika utgiftsområdena. Jag kan av formella skäl inte vidhålla våra anslagsyrkanden i en reservation och väljer därför att i ett särskilt yttrande redovisa Centerpartiets politik som berör utgiftsområde 23.

Nya anslag

Kunskaper om ekologiskt lantbruk är i dag inte tillräckliga. Vad som nu pågår vid SLU är att den långsiktiga forskningen om ekologiskt lantbruk mer eller mindre läggs ned. Centerpartiet anser det vara viktigt med en mångfald av forskningsinriktningar på detta område och avsätter därför 145 000 000 kr till

forskning och utveckling inom livsmedelssektorn. Dessa medel ska kunna användas inom en bred variation forskningsområden som rör livsmedel.

Sverige behöver satsa på rejäla åtgärder som särskilt främjar exporten av småskaligt framställda livsmedel. För området exportfrämjande åtgärder avsätts 30 000 000 kr.

Centerpartiet vill inrätta ett program för gårdsbaserad livsmedelsförädling i syfte att främja lokalproducerade livsmedel. Ett sådant program ska innefatta konsumentupplysning, samordnad och effektiv logistik till återförsäljare m.m. för att bl.a. minska belastningen på miljön. För detta ändamål vill vi anslå 20 000 000 kr.

Övriga anslag

För att bekämpa spridningen av svampsjukdomen *Gremmeniella* bör, under anslag 41:1 Skogsvårdsorganisationen, Skogsstyrelsen tillföras extra resurser för inventering och rådgivning samt för ökad forskning på området. Ytterligare resurser bör avsättas även för plantering och skötsel av ädellövskog. Anslag 41:2 Insatser för skogsbruket bör därför tillföras 20 000 000 kr utöver regeringens förslag.

Anslag 42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder bör tillföras 5 000 000 kr utöver regeringens förslag. Dessa medel bör användas bl.a. för förbättrad djurhållning vid pälsfarmer, t.ex. genom utveckling av burarnas utformning.

Omfattande BSE-kontroller är nödvändiga för en fortsatt hög livsmedels-säkerhet. Enligt min mening finns behov även av ändrade ersättningsregler för produktionsbortfall vid epizootiubrott. Anslag 42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar bör därför räknas upp med 30 000 000 kr.

För att uppnå god förståelse i samhället för en livskraftig rovdjursstam bör tillräcklig ersättning utgå för viltskador. Anslag 42:6 Ersättningar för viltskador m.m. bör därför höjas med 2 000 000 kr utöver regeringens förslag, vilket är 1 500 000 kr mindre än vad utskottet föreslår. Medlen bör användas för förebyggande åtgärder, bl.a. rovdjursstängsel.

Det finns alla anledning att förstärka myndighetsarbetet på djurskyddsområdet. Resurser bör emellertid läggas på ett förstärkt djurskyddsarbete vid Jordbruksverket och inte på inrättandet av en djurskyddsmyndighet. Hela anslag 42:7 Djurskyddsmyndigheten bör därför minskas med det i propositionen föreslagna beloppet, dvs. 20 397 000 kr.

Anslaget till den nya djurskyddsmyndigheten skulle betyda mycket för Jordbruksverket och dess utvecklingspotential inom djurskyddsområdet. Genom ökade resurser ges en tydligare roll åt de lokala djurskyddsinspektörerna. För att förstärka det befintliga arbetet med djurskydd hos Jordbruksverket bör anslag 43:1 ökas med 10 000 000 kr jämfört med regeringens förslag.

Den kommunala livsmedelstillsynen behöver på många håll tilldelas mer resurser. Även Livsmedelsverket bör få mer resurser för stickprovskontroller. Vi anser att anslaget därför bör räknas upp för möjlighet att förbättra livsme-

delskontrollen, särskilt salmonellakontroller av importerat kött. Vi vill därför anslå ytterligare 20 000 000 kr till anslag 43:12 Livsmedelsverket. Detta i förhållande till regeringens förslag. Vi anser inte att de 10 000 000 kr som utskottet föreslår ytterligare är tillräckligt.

Anslag 43:13 Livsmedelsekonomiska institutet bör minska med 5 000 000 kr. I stället kan detta institut samordnas med anslag 43:14 Livsmedelsstatistik.

I syfte att stärka livsmedelsföretagen och livsmedelsproduktionen i Sverige måste stora exportfrämjande åtgärder vidtas i den hårda konkurrensen. Food From Sweden, har till uppgift att främja exporten. Tidigare har ett statligt anslag erhållits på i genomsnitt ca 20 000 000 kr per år. Anmärkningsvärt är att regeringen nu bedömer anslagsbehovet till 5 000 000 kr. Anslag 43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet bör utökas med ytterligare 12 000 000 kr.

I tider då allt fler små lantbruk läggs ned försvåras möjligheterna för unga människor som vill bli lantbrukare att kunna starta egen verksamhet. De som inte kan ta över en gård från någon i sin släkt kan ha svårt att finna finansiering för köp av de större enheter som nu växer fram. Denna utveckling är oroande om man ser till framtidens behov av yngre människor i lantbruksnäringen. Startstöd och andra liknande inslag har en viktig roll att fylla för att garantera återväxten. Det är viktigt att dessa funktioner inte urholkas. Det maximala beloppet för startstöd bör höjas till samma nivå som EU-förordningen anger.

Anslag 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur bör ökas med 230 000 000 kr och användas till att återskapa våtmarker (20 000 000 kr), att tilldela LFA-områden medel för att stärka konkurrenskraften (90 000 000 kr), att integrera hästpolitiken i jordbrukspolitiken (60 000 000 kr) och att tilldela startstöd till landsbygdsföretagare (60 000 000 kr).

Forskningen om ekologiskt lantbruk behöver breddas samtidigt som arbetet med att minska växtnärläckaget inom jordbruket behöver intensifieras. För dessa ändamål bör anslag 44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket räknas upp med 23 000 000 kr.

Svensk jordbruksnäring måste ges ekonomiskt likvärdiga konkurrensvillkor med jordbruksnäringen i t.ex. Finland och Danmark. Centerpartiet föreslår därför att jordbrukets ryggsäck skall lyftas av. Mot bakgrund av detta kan anslag 44:6 Återföring av skatt på bekämpningsmedel och kväve i handelsgödsel räknas ned med 320 000 000 kr. Kvar på anslaget återstår 100 000 000 kr. Dessa pengar utgör bekämpningsmedelsavgifter. De skall återföras till näringen på lämpligt sätt.

Under anslag 25:1 Sveriges lantbruksuniversitet bör ett specialdestinerat anslag om 10 000 000 kr per år tillföras SLU:s institutioner för grund- och forskarutbildning i ekologiskt lantbruk. Vidare bör Centrum för ekologiskt lantbruk (CUL) tillföras 5 000 000 kr per år under perioden 2004–2006.

Behovet av forskning och utveckling är stort inom skogssektorn. Anslaget 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning bör därför tillföras 8 000 000 kr

utöver regeringens förslag. Medlen bör avse forskning med inriktning mot bl.a. svampangrepp och trämaterialens användningsområden.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2002/03:1 utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Regeringen (Jordbruksdepartementet) har föreslagit

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003, i fråga om ramanslaget 42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder, fatta beslut som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 11 100 000 kronor efter år 2003 (avsnitt 4.8.3),
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003, i fråga om ramanslaget 42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, fatta beslut som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 3 500 000 kronor under år 2004 (avsnitt 4.8.5),
3. att riksdagen bemyndigar regeringen att för år 2003 låta Statens jordbruksverk ha tillgång till en kredit på myndighetens särskilda räntekonto för EU-verksamhet i Riksgäldskontoret på högst 5 500 000 000 kronor (avsnitt 5.8.1),
4. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003, i fråga om ramanslaget 43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m., fatta beslut som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 5 029 000 000 kronor under år 2004 (avsnitt 5.8.5),
5. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003, i fråga om ramanslaget 43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter, fatta beslut som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 2 000 000 kronor under år 2004 (avsnitt 5.8.6),
6. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003, i fråga om ramanslaget 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, fatta beslut om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på sammanlagt högst 2 880 000 000 kronor fördelade på högst 1 230 000 000 kronor år 2004, 985 000 000 kronor år 2005, 520 000 000 kronor år 2006, 85 000 000 kronor år 2007 och 60 000 000 kronor därefter (avsnitt 6.8.1.),
7. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003, i fråga om ramanslaget 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, fatta beslut som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på sammanlagt 3 180 000 000 kronor fördelade på högst 1 310 000 000 kronor år 2004, 1 160 000 000 kronor år 2005, 560 000 000 kronor år 2006, 90 000 000 kronor år 2007 och 60 000 000 kronor därefter (avsnitt 6.8.2).

8. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003 i fråga om anslaget 44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m. fatta beslut om åtagande som medför utgifter på högst 187 000 000 kronor under år 2004 och 186 000 000 kronor under år 2005 (avsnitt 6.8.6),
9. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003, i fråga om ramanslaget 45:1 Främjande av rennäringen m.m., fatta beslut om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 4 000 000 kronor efter år 2003 (avsnitt 7.6.1),
10. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003, i fråga om ramanslaget 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning, fatta beslut om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på sammanlagt högst 350 000 000 kronor fördelade på högst 215 000 000 kronor under år 2004, högst 115 000 000 kronor under år 2005 och högst 20 000 000 kronor under år 2006 (avsnitt 8.2),
11. att riksdagen för år 2003 anvisar anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt följande uppställning:

Skogspolitik

- 41:1 Skogsvårdsorganisationen; ramanslag; 301 175 000 kr,
- 41:2 Insatser för skogsbruket; ramanslag; 225 700 000 kr,
- 41:3 Internationellt skogssamarbete; ramanslag; 1 405 000 kr,
- 41:4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning; ramanslag; 6 000 000 kr,

Djurpolitik

- 42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt; ramanslag; 103 266 000 kr,
- 42:2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen; obetecknat anslag; 89 392 000 kr,
- 42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder; ramanslag; 22 603 000 kr,
- 42:4 Centrala försöksdjursnämnden; ramanslag; 18 106 000 kr,
- 42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar; ramanslag; 107 100 000 kr,
- 42:6 Ersättningar för viltskador m.m.; ramanslag; 84 000 000 kr,
- 42:7 Djurskyddsmyndigheten; ramanslag; 20 397 000 kr,

Livsmedelspolitik

- 43:1 Statens jordbruksverk; ramanslag; 299 745 000 kr,
- 43:2 Statens utsädeskontroll; ramanslag; 807 000 kr,
- 43:3 Statens växtsortnämnd; ramanslag; 1 993 000 kr,

- 43:4 Bekämpande av växtsjukdomar; ramanslag; 2 578 000 kr,
- 43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m.; ramanslag; 1 407 400 000 kr,
- 43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter; ramanslag;
1 516 000 000 kr,
- 43:7 Räntekostnader för förskottade arealersättningar m.m.; ramanslag;
79 415 000 kr,
- 43:8 Fiskeriverket; ramanslag; 102 255 000 kr,
- 43:9 Strukturstöd till fisket m.m.; ramanslag; 28 390 000 kr,
- 43:10 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.; raman-
slag; 80 000 000 kr,
- 43:11 Fiskevård; ramanslag; 20 500 000 kr,
- 43:12 Livsmedelsverket; ramanslag; 132 708 000 kr,
- 43:13 Livsmedelsekonomiska institutet; ramanslag; 8 468 000 kr,
- 43:14 Livsmedelsstatistik; ramanslag; 23 290 000 kr,
- 43:15 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten;
ramanslag; 7 400 000 kr,
- 43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet; ramanslag; 5 000 000 kr,
- 43:17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.; ramanslag;
37 089 000 kr,

Landsbygdspolitik

- 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur; ramanslag;
2 223 000 000 kr,
- 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och
struktur; ramanslag; 1 557 951 000 kr,
- 44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket; reservationsanslag;
19 351 000 kr,
- 44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.; ramanslag; 3 000 000 kr,
- 44:5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.; ramanslag; 1 538 000 kr,
- 44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.;
obetecknat anslag; 420 000 000 kr,

Samepolitik

- 45:1 Främjande av rennäringen m.m.; ramanslag; 37 000 000 kr,
- 45:2 Informationssatsning om samerna; ramanslag; 4 000 000 kr,

Utbildnings- och forskningspolitik

- 25:1 Sveriges lantbruksuniversitet; ramanslag; 1 226 964 000 kr,
 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande:
 Forskning och samfinansierad forskning; ramanslag;
 234 493 000 kr,
 26:2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien; obetecknat anslag;
 1 184 000 kr.

Motionerna

2002/03:Fi230 av Britt Bohlin m.fl. (s, v, mp):

10. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt uppställning:

Anslag		Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
25:1	Sveriges lantbruksuniversitet	1 226 964	7 000
42:6	Ersättningar för viltskador m.m.	84 000	3 500
43:12	Livsmedelsverket	132 708	10 000

2002/03:Fi232 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

21. Riksdagen anvisar för budgetåret 2003 anslagen under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård samt utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt uppställningen i tabell 9.

Anslag		Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
25:1	Sveriges lantbruksuniversitet	1 226 964	12 000
26:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhälls- byggande: Forskning och sam- finansierad forskning	234 493	8 000
42:3	Djurhälsovård och djurskydds- främjande åtgärder	22 603	5 000
43:1	Statens jordbruksverk	299 745	- 60 000
43:8	Fiskeriverket	102 255	- 10 000
43:12	Livsmedelsverket	132 708	10 000
44:6	Återföring av skatt på bekämp- ningsmedel och kväve i handelsgödsel	420 000	- 420 000

2002/03: MJ206 av Kenneth Johansson (c):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbetalningar av EU-stöd.

2002/03:MJ207 av Kenneth Johansson och Sven Bergström (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om resurser till Skogsstyrelsen för inventering och rådgivning för att bekämpa svampsjukdomen Gremmeniella.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade forskningsresurser.

2002/03:MJ222 av Agne Hansson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fortsatt kreditgarantigivning och statsbidragsgivning till åtgärder mot översvämningar i Emån.

2002/03:MJ255 av Nils Fredrik Aurelius (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om slutförande och kostnadstäckning av projekt med anledning av Emåns översvämning.

2002/03:MJ259 av Chatrine Pålsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett statligt stöd på 3 miljoner kronor bör utgå för att avsluta den av regeringen beslutade miljökonsekvensbeskrivningen för Emån.

2002/03:MJ275 av Nina Lundström (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Livsmedelsverket måste ges ekonomiska resurser för att verket skall kunna möjliggöra arbetet med säkra livsmedel samt för redlighet i livsmedelshanteringen.

2002/03:MJ314 av Birgitta Carlsson (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbetalningar av EU-stöd.

2002/03:MJ340 av Marina Pettersson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om svampsjukdomen gremmeniella och skogsforskning.

2002/03:MJ354 av Birgitta Carlsson m.fl. (c, m, fp, kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av förstärkning med ytterligare fem högre forskartjänster vid SLU i Skara.

2002/03:MJ389 av Maud Olofsson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att långsiktigt säkerställa den norrländska jordbruksforskningen.

2002/03:MJ407 av Lennart Klockare m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om försöksverksamhet med trädgårdsodling i Öjebyn och i Röbbäcksdalen.

2002/03:MJ421 av Birgitta Carlsson och Eskil Erlandsson (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att forskning syftande till att finna en metod som helt befriar bin från kvalster premieras.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att återupprätta en till SLU knuten genetikertjänst för avelsarbete med bin.

2002/03:MJ422 av Lennart Fremling m.fl. (fp):

20. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt uppställning:

Anslag		Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
25:1	Sveriges lantbruksuniversitet	1 226 964	12 000
26:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhälls- byggande: Forskning och sam- finansierad forskning	234 493	8 000
42:3	Djurhälsovård och djurskydds- främjande åtgärder	22 603	5 000
43:1	Statens jordbruksverk	299 745	- 60 000
43:8	Fiskeriverket	102 255	- 10 000
43:12	Livsmedelsverket	132 708	10 000
44:6	Återföring av skatt på bekämp- ningsmedel och kväve i handelsgödsel	420 000	- 420 000

2002/03:MJ424 av Alf Svensson m.fl. (kd):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att anvisa ytterligare 240 miljoner kronor till åtgärder för landsbygdsutveckling och miljöprogram.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till avbyttjänst.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om exportfrämjande åtgärder.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skörde-skadeskydd.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att minska jordbruksbyråkratin.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett extra Norrlandsstöd.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till jordbrukets rationalisering.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Livsmedelsverket.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om säkerställande av ekonomiska resurser till djurhälsovården.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbildning och forskning inom jordbruks- och livsmedelsområdet.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skoglig kompetens vid svenska beskickningar utomlands.
28. Riksdagen anvisar med följande förändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt uppställning:

Anslag		Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
41:3	Internationellt skogssamarbete	1 405	1 000
42:2	Bidrag till distriktsveterinärorganisationen	89 392	- 20 000
42:5	Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	107 100	10 000
42:6	Ersättningar för viltskador	84 000	4 000
43:1	Statens jordbruksverk	299 745	- 30 000
43:8	Fiskeriverket	102 255	- 5 000
43:16	Åtgärder inom livsmedelsområdet	5 000	10 000
44:1	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 223 000	240 000
44:1	-"- Extra Norrlandsstöd		10 000
44:3	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	19 351	15 000
44:4	Stöd till jordbrukets rationalisering	3 000	5 000
Nytt	Kompensation för växthusnäringens skatt på bränsle		20 000
Nytt	Avbyttjänst		20 000
Nytt	Ersättning vid skördeskador		15 000

2002/03:MJ425 av Björn von der Esch m.fl. (kd):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av skoglig kompetens och resurser vid Sveriges beskickningar utomlands.

2002/03: MJ428 av Maud Olofsson m.fl. (c):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avsätta mera resurser till plantering och skötsel av lövskog.

2002/03: MJ435 av Sven Bergström (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att ett specialdestinerat anslag om 10 miljoner kronor per år lämnas att fördelas till institutioner vid SLU för grund- och forskarutbildning i ekologiskt lantbruk.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att anslå 5 miljoner kronor om året till Centrum för uthålligt lantbruk, CUL, för ytterligare tre år (2004–2006).

2002/03: MJ444 av Per Westerberg m.fl. (m):

8. Riksdagen beslutar att avskaffa utgiftsområde 23 anslaget 42:7 Djurskyddsmyndigheten i enlighet med vad som anförs i motionen.
9. Riksdagen anvisar för budgetåret 2003 i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 23 anslaget 43:1 Statens jordbruksverk 304 745 000 kr.
10. Riksdagen anvisar för budgetåret 2003 i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 23 anslaget 43:12 Livsmedelsverket för år 2003 130 708 000 kr.
11. Riksdagen anvisar för budgetåret 2003 i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 23 anslaget 43:13 Livsmedelsekonomiska institutet 4 234 000 kr.
12. Riksdagen anvisar för budgetåret 2003 i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 23 anslaget 44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket 9 351 000 kr.
13. Riksdagen anvisar för budgetåret 2003 i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 23 anslaget 44:6 Återföring av skatt på bekämpningsmedel och kväve i handelsgödsel 30 000 000 kr.

2002/03: MJ447 av Jan Andersson m.fl. (c):

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt följande uppställning:

Anslag		Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
26:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	234 493	8 000
41:2	Insatser för skogsbruket	225 700	20 000

42:3	Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	22 603	5 000
42:5	Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	107 100	30 000
42:6	Ersättningar för viltskador	84 000	2 000
42:7	Djurskyddsmyndigheten	20 397	- 20 000
43:1	Statens jordbruksverk	299 745	10 000
43:12	Statens livsmedelsverk	132 708	20 000
43:13	Livsmedelsekonomiska institutet	8 468	- 5 000
43:16	Åtgärder inom livsmedelsområdet	5 000	12 000
44:1	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 223 000	230 000
44:3	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	19 351	23 000
44:6	Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel	420 000	- 320 000
Nytt	Program för gårdsbaserad livsmedelsförädling		20 000
Nytt	Forskning och utveckling inom livsmedelssektorn		145 000
Nytt	Exportfrämjande åtgärder		30 000

2002/03:MJ464 av Sven Bergström och Åsa Domeij (c, mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av basresurser till forskning kring ekologisk odling med biodynamisk inriktning.

2002/03:MJ469 av Siv Wittgren-Ahl och Ronny Olander (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att medel liksom tidigare bör anslås till kollektiv forskning för grönytesektorn och fritidsodlingens behov och att dessa medel fullt ut bör komma berörda organisationer till del eller utnyttjas på annat sätt i samråd med dessa organisationer.

2002/03:MJ487 av Jan Andersson m.fl. (c):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en satsning på exportfrämjande åtgärder av småskaligt framställda livsmedel.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att arealstöd och djurbidrag skall utbetalas senast den 30 november för stödåret.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta ett program för gårdsbaserad livsmedelsförädling.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utöka resurserna till livsmedelstillsynen.

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stärka djurskyddet genom att tilldela Jordbruksverket mer resurser.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förändringar av ersättningarna för produktionsbortfall vid epizootiutbrott.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn och ökning av forskning och utveckling inom jordbruksnäringen och livsmedelsindustrin.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bredda och öka forskningen om ekologiskt lantbruk.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att höja det maximala beloppet för startstöd till samma nivå som EU-förordningen anger.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utöka forskningen kring djurskyddsaspekterna beträffande pälsfarmer.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillföra nationella budgetmedel för att mildra utfallet av det klena förhandlingsresultatet gällande landsbygdsförordningen och miljöstödsprogrammen. Propositionen

BILAGA 2Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 23
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

1 000-tal kronor

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning utom såvitt avser anslag 25:1 Sveriges lantbruksuniversitet, 42:6 Ersättningar för viltskador m.m. och 43:12 Livsmedelsverket. Utskottet föreslår att nämnda anslag höjs med 7 miljoner, 3,5 miljoner respektive 10 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Politikområde Anslag	Utskottets förslag
25 Utbildningspolitik	
1 Sveriges lantbruksuniversitet (<i>ram</i>)	1 233 964
26 Forskningspolitik	
1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad: Forskning och samfinansierad forskning (<i>ram</i>)	234 493
2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien (<i>obet.</i>)	1 184
41 Skogspolitik	
1 Skogsvårdsorganisationen (<i>ram</i>)	300 991
2 Insatser för skogsbruket (<i>ram</i>)	225 700
3 Internationellt skogssamarbete (<i>ram</i>)	1 405
4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning (<i>ram</i>)	6 000
42 Djurpolitik	
1 Statens veterinärmedicinska anstalt (<i>ram</i>)	103 266
2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen (<i>obet.</i>)	89 392
3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder (<i>ram</i>)	22 603
4 Centrala försöksdjursnämnden (<i>ram</i>)	18 106
5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar (<i>ram</i>)	107 100
6 Ersättningar för viltskador m.m. (<i>ram</i>)	87 500
7 Djurskyddsmyndigheten (<i>ram</i>)	20 397
43 Livsmedelspolitik	
1 Statens jordbruksverk (<i>ram</i>)	299 745
2 Statens utsädeskontroll (<i>ram</i>)	807
3 Statens växtsortnämnd (<i>ram</i>)	1 993
4 Bekämpande av växtsjukdomar (<i>ram</i>)	2 578
5 Arealersättning och djurbidrag m.m. (<i>ram</i>)	1 407 400
6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter (<i>ram</i>)	1 516 000
7 Räntekostnader för forskotterade arealersättningar m.m. (<i>ram</i>)	79 415
8 Fiskeriverket (<i>ram</i>)	102 255
9 Strukturstöd till fisket m.m. (<i>ram</i>)	28 390
10 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m. (<i>ram</i>)	80 000
11 Fiskevård (<i>ram</i>)	20 500

Politikområde Anslag	Utskottets förslag
12 Livsmedelsverket (<i>ram</i>)	142 708
13 Livsmedelsekonomiska institutet (<i>ram</i>)	8 468
14 Livsmedelsstatistik (<i>ram</i>)	23 290
15 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG- budgeten (<i>ram</i>)	7 400
16 Åtgärder inom livsmedelsområdet (<i>ram</i>)	5 000
17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m. (<i>ram</i>)	37 089
44 Landsbygdspolitik	
1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (<i>ram</i>)	2 223 000
2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (<i>ram</i>)	1 557 951
3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket (<i>res.</i>)	19 351
4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m. (<i>ram</i>)	3 000
5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m. (<i>ram</i>)	1 538
6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m. (<i>obet.</i>)	420 000
45 Samepolitik	
1 Främjande av rennäringen m.m. (<i>ram</i>)	37 000
2 Informationsattsning om samerna (<i>ram</i>)	4 000
Summa för utgiftsområdet	10 480 979

BILAGA 3

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2003 inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Belopp i 1000-tal kronor

Anslag		Anslagstyp	Regeringens förslag	(s, v, mp)	(m)	(fp)	(kd)	(c)
25:1	Sveriges lantbruksuniversitet	(ram)	1 226 964	+7 000		+12 000		
26:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	(ram)	234 493			+8 000		+8 000
26:2	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	(obet.)	1 184					
41:1	Skogsvårdsorganisationen	(ram)	300 991					
41:2	Insatser för skogsbruket	(ram)	225 700					+20 000
41:3	Internationellt skogssamarbete	(ram)	1 405				+1 000	
41:4	Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning	(ram)	6 000					
42:1	Statens veterinärmedicinska anstalt	(ram)	103 266					
42:2	Bidrag till distriktsveterinärorganisationen	(obet.)	89 392				-20 000	
42:3	Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	(ram)	22 603			+5 000		+5 000

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag	(s, v, mp)	(m)	(fp)	(kd)	(c)
42:4	Centrala försöksdjursnämnden	(ram)	18 106				
42:5	Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	(ram)	107 100			+10 000	+30 000
42:6	Ersättningar för viltskador m.m.	(ram)	84 000	+3 500		+4 000	+2 000
42:7	Djurskyddsmyndigheten	(ram)	20 397		-20 397		-20 000
43:1	Statens jordbruksverk	(ram)	299 745		+5 000	-60 000	-30 000
43:2	Statens utsädeskontroll	(ram)	807				+10 000
43:3	Statens växtsortnämnd	(ram)	1 993				
43:4	Bekämpande av växtsjukdomar	(ram)	2 578				
43:5	Arealersättning och djurbidrag m.m.	(ram)	1 407 400				
43:6	Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	(ram)	1 516 000				
43:7	Räntekostnader för förskotterade areal-ersättningar m.m.	(ram)	79 415				
43:8	Fiskeriverket	(ram)	102 255			-10 000	-5 000
43:9	Strukturstöd till fisket m.m.	(ram)	28 390				
43:10	Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	(ram)	80 000				
43:11	Fiskevård	(ram)	20 500				
43:12	Livsmedelsverket	(ram)	132 708	+10 000	-2 000	+10 000	+20 000
43:13	Livsmedelsekonomiska institutet	(ram)	8 468		-4 234		-5 000

Anslag		Anslagstyp	Regeringens förslag	(s, v, mp)	(m)	(fp)	(kd)	(c)
43:14	Livsmedelsstatistik	(ram)	23 290					
43:15	Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten	(ram)	7 400					
43:16	Åtgärder inom livsmedelsområdet	(ram)	5 000				+10 000	+12 000
43:17	Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	(ram)	37 089					
43:18	Forskning och utveckling inom livsmedelssektorn	(ram)						+145 000
43:19	Exportfrämjande åtgärder	(ram)						+30 000
43:20	Ersättning för skördeskador	(ram)					+15 000	
44:1	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	(ram)	2 223 000				¹ +250 000	+230 000
44:2	Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	(ram)	1 557 951					
44:3	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	(res.)	19 351		-10 000		+15 000	+23 000
44:4	Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	(ram)	3 000				+5 000	
44:5	Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	(ram)	1 538					
44:6	Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.	(obet.)	420 000		-390 000	-420 000		-320 000
44:7	Avbyttjänst	(ram)					+20 000	
44:8	Program för gårdsbaserad livsmedelsförädling	(ram)						+20 000

¹ Inkl. 10 000 till extra Norrlandsstöd

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag	(s, v, mp)	(m)	(fp)	(kd)	(c)
44:9	Kompensation för växthusnäringens skatt på bränsle	(ram)				+20 000	
45:1	Främjande av rennäringen m.m.	(ram)	37 000				
45:2	Informationssatsning om samerna	(ram)	4 000				
Summa			10 460 479	+20 500	-421 631	-455 000	+295 000 +210 000